

Herning
Kommune

§ 12 MILJØGODKENDELSE af slagtesvinsbedrift

Keldsgårdvej 1, Linå
7451 Sunds

Registreringsblad

Titel: § 12 miljøgodkendelse af alle arealer under Kjargaarden I/S og slagtesvinsbedrift og anlæg på Keldsgårdvej 1, Linå, 7451 Sunds

Dato for ikrafttrædelse: 10. juli 2009

Bedriftens navn: Store Kildsgård

Driftsherre og bosat på bedriften: Jørn Willumsen, Keldsgårdvej 1, Linå, 7451 Sunds

CVR-nr: 25952642

CHR-nr: 83143

Ejendomsnummer: 6570075477

Matr. nr. og ejerlav: 4a, 4q og 3o Linå By, Sunds, 7 Trælund, Herning Jorder, 2c Bording Gde., Sunds

Adresse: Sundsvej 24, 7430 Ikast

Bedrifts ejere og ansøgere: Kjargaarden I/S, ejet af Niels Willumsen, Jørn Willumsen, Karsten Willumsen, Ole Madsen og Lars Andersen

Konsulent: Karen V. Thomassen, Heden & Fjorden Landbrugscenter, Nupark 47, 7500 Holstebro, tlf. 96 29 66 66, e-mail: kv@hflc.dk

Tilsynsmyndighed: Herning Kommune

Sagsbehandler: Karina A. Sørensen, Herning Kommune og Kirsten Brødbæk, Herning Kommune. Kvalitetssikring af Lotte Weesgaard fra Orbicon

Ikke-teknisk resumé

Kjargaarden I/S, Sundsvej 24, 7451 Sunds har ansøgt Herning Kommune om tilladelse til at udvide besætningen fra 179,19 DE slagtesvin til 497,41 DE slagtesvin på Store Kildsgård på Keldsgårdvej 1, Linå, 7451 Sunds.

Dyreholdet udvides i gamle stalde og ny stald. Der etableres desuden en ny gyllebeholder på 3.000 m³ med teltoverdækning. Derudover etableres gylleforsuringsanlæg.

Ejendommen er beliggende i det åbne land ca. 2,7 km vest for Sunds By, som er den nærmeste byzone i området. Nærmeste lokalplanområde ligger 700 m syd for ejendommen, og omfatter et blivende landzoneområde til placering af en vindmølleklynge på 6 møller. Arealerne ligger dels i Herning Kommune og dels i Ikast Brande Kommune, der er 1089,43 Ha i alt. Der udspreddes 704,4 DE fra svinegylle, 374,0 DE dybstrøelse fra kvæg og 603,0 DE fra kvæggylle. Der er ingen aftalearealer.

På grundlag af de i sagen foreliggende oplysninger meddeler Herning Kommune en § 12 godkendelse til ejendommen på en række anførte vilkår.

INDHOLDSFORTEGNELSE

Forord	4
Klagevejledning og offentliggørelse	6
Generelle vilkår	9
Drift og indretning	9
Årsproduktion	10
Vilkår for anlæg	11
Staldinventar- og drift	11
Foderhåndtering og fosforreducerende miljøteknologi	12
Ammoniakreducerende miljøteknologi	12
Lugt	13
Gødningsopbevaring	14
Gyllehåndtering	15
Transport	15
Spildevand m.v.	16
Uheld og driftsforstyrrelser	16
Støj	17
Skadedyr	17
Støv	17
Lys	17
Oplag af olie og kemikalier	18
Affald	18
Vilkår for udsprængningsarealer	19
Udbringning	19
Vilkår for miljøreddegørelser	21
Herning Kommunes samlede vurdering	22
Undersøgte alternativer	22
Kommentarer til udvidelsen	22
Varetagelse af hensyn til landskab	24
Naboer, - lugt-, støj-, flue- og lysgener m.v.	25
Anlæg	26
Energ	28
Uheld og driftsforstyrrelser	28
Påvirkning af jord	29
Påvirkning af grundvand	29
Påvirkning af overfladevand	30
Påvirkning af natur	33
Påvirkning af Natura 2000-områder, bilag IV-arter, artsfredninger og rødlistearter	35
Påvirkning af landskab og kulturmiljø, herunder fredede fortidsminder, beskyttede sten- og jorddiger	38
Mangler i vurderingsgrundlaget	38
Miljøteknisk beskrivelse	40
Oplysninger om ansøger og ejerforhold	40
Oplysninger om ejendommens placering	40
Landskabelige hensyn	41
Husdyrgødning	41
Foder	41
Harmoniregler	42
Bedriftens indretning og drift	44
Ressourceforbrug	45
Støj	47
Skadedyr	47
Affald	47
Farligt affald & olie og kemikalier	47
Døde dyr	48
Spildevand	48
Bilag 1. Situationsplan	49
Bilag 2: Staldopbygning	54
Bilag 3: Udbringningsarealer ift. § 7 natur og Natura 2000	55
Bilag 4: Ejendommen ift § 3 natur	56
Bilag 5: Arealer ift. Nitratfølsomme indvindingsområder	57
Bilag 6: Arealer ift. lavbund og § 3 natur	59
Bilag 7: Transportveje	60
Bilag 8: Udtalelse fra Ikast-Brande Kommune	61

Forord

Kjargaarden I/S, Sundsvej 24, 7451 Sunds har ansøgt om en § 12 godkendelse jf. Lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug¹ af alle arealer og bedriften Store Kildsgård på adressen, Keldsgårdvej 1, Linå, 7451 Sunds.

Der ansøges om en udvidelse af eksisterende besætning fra nuværende 179,19 DE slagtesvin til 497,41 DE i slagtesvin. Der etableres ny slagtesvinstald samt ny gyllebeholder på 3.000 m³ med teltoverdækning.

Miljøgodkendelsen udarbejdes af Herning Kommune.

Læsevejledning

Godkendelsen er opbygget, så vilkår står først sammen med konklusionerne fra den samlede vurdering. Derefter følger Herning Kommunes samlede vurdering samt en miljøteknisk beskrivelse af bedriften.

Sagens bilag

Følgende oplysninger er indgået i behandling af sagen:

- Ansøgning 3290 af 03-06-2008 version 14.
- Udtalelse fra Ikast-Brande Kommune jf. § 21 i Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug²
- Supplerende oplysninger ved kommunikation per mail fra juni 2008 til og med marts 2009, og herunder eksempelvis tilladelse fra Jordbrugskommissionen Vest, beredskabsplan, forpagtningskontrakter mm

Lovgrundlag

Ansøgningen er behandlet i henhold til reglerne i Husdyrloven¹ med tilhørende bekendtgørelse om godkendelse af husdyrbrug², Husdyrgødningsbekendtgørelsen³ samt Skov- og Naturstyrelsens vejledning om tilladelse og miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Derudover er der foretaget en vurdering af ansøgningen jf. reglerne i Habitatbekendtgørelsen⁴. Jf. denne skal kommunen før der træffes afgørelse til et husdyrbrug, foretage en vurdering af, om projektet i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt.

Da der er tale om anlæg til husdyrproduktion for mere end 250 DE i svin, skal ansøgningen i henhold til Husdyrlovens § 55 offentliggøres, således at offentligheden får lejlighed til at se materialet og udtale sig herom. Ansøgningsmateriale er offentliggjort den 18. juni 2008 i Herning Folkeblad. Der er ikke indkommet bemærkninger til offentliggørelsen.

Ansøger og kommunen skal i forbindelse med godkendelsen foretage en vurdering af virksomhedens teknologi i forhold til det, som beskrives som "Bedst Tilgængelige Teknologi" (jf. BAT-notat/BREF-dokument for svine- og fjerkræbrug).

Meddelelse om godkendelse

På grundlag af de i sagen foreliggende oplysninger meddeler Herning Kommune hermed godkendelse til ovennævnte bedrift på nedenstående vilkår. Det er endvidere Herning Kommunes samlede vurdering, at bedriften, drevet i henhold til miljøgodkendelsen de pågældende vilkår for lokalisering, indretning og drift af husdyrbruget, **ikke** vil medføre en væsentlig virkning på miljøet.

Godkendelsen gælder kun for det ansøgte. Der må **ikke** ske udvidelse eller ændring i dyreholdet, herunder stalde, gødningsopbevaringsanlæg, udspretningsareal og lignende, før ændringen er anmeldt og godkendt af tilsynsmyndigheden.

Bedriften skal til enhver tid leve op til gældende regler i love og bekendtgørelser – også selvom disse regler eventuelt måtte være skærpede i forhold til denne godkendelse.

¹ Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug nr. 1572 af 20/12/2006

² Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug nr. 294 af 31/3/2009

³ Bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v. nr. 1695 af 19/12/2006

⁴ Bekendtgørelse nr 408 af 01/05/2007 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter

Godkendelsen omfatter udelukkende ejendommens erhvervsdel og forholdet til husdyrlovgivningen. Godkendelser/tilladelser i forhold til anden lovgivning (f.eks. Byggeloven, Planloven, m.v. samt afledning af spildevand og overfladevand efter Miljøloven) skal søges separat og der skal bl.a. indhentes byggedokumentation inden evt. byggeri må igangsættes.

Godkendelsen skal, jf. § 17 i Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug regelmæssigt og mindst hvert 10. år, tages op til revurdering. Den første regelmæssige vurdering skal dog foretages senest, når der er forløbet 8 år.

Hvis den meddelte miljøgodkendelse ikke har været udnyttet, helt eller delvist, i 3 på hinanden følgende år, så bortfalder den del af godkendelsen, der ikke har været udnyttet de seneste 3 år, med mindre andet fremgår af miljøgodkendelsen. Det er ikke hensigten, at fravigelser, der skyldes naturlige produktionsudsving, betragtes som kontinuitetsbrud.

Husdyrlovens beskyttelsesniveau, afskæringskriterier

Godkendelsen er vurderet i henhold til Husdyrlovens beskyttelsesniveauer og afskæringskriterier samt i henhold til Husdyrgødningsbekendtgørelsen⁵, Skov- og Naturstyrelsens Vejledning om tilladelse og miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug samt Habitatbekendtgørelsen⁶.

Husdyrloven beskriver 4 beskyttelsesniveauer eller afskæringskriterier, nemlig:

1. Ammoniak

- Det generelle ammoniakkrav
- Det individuelle ammoniakkrav - Maksimal merbelastning af særlige naturområder (§ 7)

Det generelle ammoniakkrav er opfyldt, ved forsøringsanlæg i alle staldsystemer, overdækning af gyllebeholder. Det individuelle ammoniakkrav er overholdt, nærmeste § 7 ligger længere væk end 1.000 meter fra ejendommen.

2. Lugt

- Nabo
- Samlet bebyggelse
- Byzone

Lugtkravene er overholdt. Nærmeste nabo er ca. 390 m fra ejendommen hvor lugtgenafstanden er beregnet til 267 m.

3. Fosfor

- Natura 2000 områder overbelastet med fosfor
- Lavbund
- Lerjord

En mindre del af udbringningsarealerne ligger i P-klasse 2 dvs. at der er restriktioner udover harmonikravet. Jf. fosforberegningerne i ansøgningssystemet er fosforkravet overholdt.

4. Nitrat

- Overfladevand
- Grundvand

Ingen arealer ligger indenfor nitratklasse 1-3. Kravet til nitrat i forhold til overfladevand er overholdt.

Der er en del arealer beliggende i nitratfølsomme indvindingsområder og nye udpegninger af nitratfølsomme områder. Udvasningsniveauet til grundvandet er reduceret ved ændret sædskifte og ekstra efterafgrøder.

⁵ Bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v. nr. 1695 af 19/12/2006

⁶ Bekendtgørelse nr. 408 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter af 1. maj 2007.

Klagevejledning og offentliggørelse

Herning Kommune har givet miljøgodkendelse til udvidelse af slagtesvinsbesætning på Keldsgårdvej 1, Linå, 7451 Sunds. Godkendelsen er givet i medfør af § 12 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug nr. 1572 af 20. december 2006.

Det er muligt at klage over afgørelsen til Miljøklagenævnet. De, der kan klage, er ansøger og enhver, der har en individuel og væsentlig interesse i sagen. Man kan klage inden 4 uger efter afgørelsens annoncering, det vil sige senest 12. august 2009. Miljøgodkendelsen bliver offentliggjort i en annonce i Herning Folkeblad 15. juli 2009.

Klagen skal rettes til Miljøklagenævnet, Rentemestervej 8, 2400 København NV, men sendes skriftligt til Herning Kommune, Torvet, 7400 Herning eller på e-mail: landbrugsgruppen@herning.dk. Herefter sendes klagen med sagens akter videre til Miljøklagenævnet. Herning Kommune skal have klagen senest den 12. august 2009 indenfor rådhusets kontortid.

En eventuel klage har ikke opsættende virkning, medmindre Miljøklagenævnet bestemmer andet, hvorfor godkendelsen på eget ansvar kan udnyttes før klagefristen er udløbet i henhold til Husdyrlovens § 81, stk. 1. Undtaget fra dette er dog, hvis miljøgodkendelsen indeholder vilkår angående landskabelige forhold og ved etablering af gyllebeholdere i henhold til Husdyrlovens § 81, stk 3.

Hvis afgørelsen påklages, bliver det meddelt ansøger.

Denne afgørelse kan også indbringes for domstolene, jf. Husdyrlovens § 90. En eventuel sag skal være anlagt inden 6 måneder efter annonceringen.

Med venlig hilsen

Kirsten Brødbæk
Miljøtekniker

Udkast til afgørelse er fremsendt til kommentering inden meddelelse af godkendelsen til følgende:

- Naboer, (fundet ud fra beregning af konsekvensområde for det ansøgte dyrehold på ejendommen, konsekvensområde er beregnet til 806 meter):
 - Alex Østergård Olesen, Trælundvej 20, 7400 Herning
 - Alis Mette Christensen og Ole Kjær Christensen, Keldsgårdvej 9, 7451 Sunds
 - Bjarne Østergård Olesen, Trælundvej 38, 7400 Herning
 - Erling O. Jensen, Linåvej 42, Linå, 7451 Sunds
 - Erik Nielsen, Keldsgårdvej 8, 7451 Sunds
 - Erik Nørgaard, Linåvej 37, Linå, 7451 Sunds
 - Holger Østergård, Keldsgårdvej 6, 7451 Sunds
 - Ingrid Kirstine og Jens Brahms, Trælundvej 41, Linå, 7451 Sunds
 - Kasper Holgersen og Christina Bøgedal Bak, Keldsgårdvej 4, Linå, 7451 Sunds
 - Søren Hansen, Linåvej 39, Linå, 7451 Sunds
 - Vibeke og Erik Tangen Søgaard, Linåvej 40, Linå, 7451 Sunds
- Ejere af forpagtede arealer:
 - Anna Mikkelsen, Linnebjergvej 4, 7430 Ikast
 - Anton Jensen, Thorupvej 53, 7451 Sunds
 - Arne Juelsgård, Sundsvej 26, 7430 Ikast
 - Benny Ulsøe, Sundsvej 20, 7430 Ikast
 - Børge Pedersen, Sundsvej 21, 7430 Ikast
 - Christian Lauridsen, Nørregårdsvej 5, 7430 Ikast
 - Erik Sahlholdt, Ilskovvej 18, 7430 Ikast
 - Ole Østergård, Lundvej 22, 7400 Herning
 - Peder Østergaard Hansen, Ilskovvej 20, Tulstrup, 7430 Ikast
 - Poul Henning Jensen, Røjenvej 26, 7451 Sunds
 - Svend Søndergård, Sundsvej 11, 7430 Ikast
 - Viggo Mulvad, Ringstrupvej 13, 7430 Ikast
- Ejere af Kjergården I/S
 - Ole Søndergård Madsen, Faurholtvej 34, 7430 Ikast
 - Lars Andersen, Nørregårdsvej 5, 7430 Ikast
 - Jørn Willumsen, Keldsgårdvej 1, 7451 Sunds
 - Karsten Willumsen, Sundsvej 22 B, 7430 Ikast
 - Niels Willumsen, Sundsvej 24, 7430 Ikast
- Vandværker:
 - Sunds Vand- og Varmeværk, Stig Østergaard Nielsen, Teglgårdvej 7A, 7451 Sunds. E-post: svvlr@mail.tele.dk
- Andre:
 - Ikast-Brande Kommune
 - Karen V. Thomassen, Heden & Fjorden Landbrugscenter, Nupark 47, 7500 Holstebro, tlf. 96 29 66 66, e-mail: kvt@hflc.dk
 - Det Økologiske Råd, Blegdamsvej 4 B, 2200 København N. E-post: husdyr@ecocouncil.dk

- Karen V. Thomassen, Heden & Fjorden Landbrugscenter, Nupark 47, 7500 Holstebro, tlf. 96 29 66 66, e-mail: kvt@hflc.dk
- Ejere af Kjargaarden I/S
 - Ole Søndergård Madsen, Faurholtvej 34, 7430 Ikast
 - Lars Andersen, Nørregårdsvej 5, 7430 Ikast
 - Jørn Willumsen, Keldsgårdvej 1, 7451 Sunds
 - Karsten Willumsen, Sundsvej 22 B, 7430 Ikast
 - Niels Willumsen, Sundsvej 24, 7430 Ikast
- Ejere til forpagtningsaftaler
 - Anna Mikkelsen, Linnebjergvej 4, 7430 Ikast
 - Anton Jensen, Thorupvej 53, 7451 Sunds
 - Arne Juelsgård, Sundsvej 26, 7430 Ikast
 - Benny Ulsøe, Sundsvej 20, 7430 Ikast
 - Børge Pedersen, Sundsvej 21, 7430 Ikast
 - Christian Lauridsen, Nørregårdsvej 5, 7430 Ikast
 - Erik Sahlholdt, Ilskovvej 18, 7430 Ikast
 - Ole Østergård, Lundvej 22, 7400 Herning
 - Peder Østergaard Hansen, Ilskovvej 20, Tulstrup, 7430 Ikast
 - Poul Henning Jensen, Røjervej 26, 7451 Sunds
 - Svend Søndergård, Sundsvej 11, 7430 Ikast
 - Viggo Mulvad, Ringstrupvej 13, 7430 Ikast
- Sunds Vand- og Varmeværk, Stig Østergaard Nielsen, Teglgårdvej 7A, 7451 Sunds. E-post:: svvlr@mail.tele.dk
- Miljøcenter Ringkøbing, Holstebrovej 31, 6950 Ringkøbing. E-post:: post@rin.mim.dk
- Sundhedsstyrelsen, Embedslægeinstitutionen Midtjylland, Lyseng Allé 1, 8270 Højbjerg. E-post:: midt@sst.dk
- Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Reventlowsgade 14, 1, 1651 København V. E-post:: ae@aeraadet.dk
- Forbrugerrådet, Fiolstræde 17, 3, Postboks 2188, 1017 København K. E-post:: fbr@fbr.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen, Vormstrupvej 2, 7540 Haderup. E-post:: nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, Skyttevej 4, 7182 Bredsten. E-post:: jkt@sportsfiskerforbundet.dk
- Danmarks sportsfiskerforbund. Lokalafd. E-post:: leif.poulsen@tele2adsl.dk
- Skov- og Naturstyrelsen, Midtjylland, E-post:: midtjylland@sns.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø. E-post:: dn@dn.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Lokalafdeling Herning, Bent Rasmussen, Vardevej 23, 6933 Kibæk. E-post: herning@dn.dk
- Herning Museum, Museumsgade 32, 7400 Herning. E-post:: herningmuseum@heningmuseum.dk
- Friluftsrådet, Scandiagade 12, 2450 København SV. Ved Karsten Johansen E-post:: lundthing@mail.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V. E-post:: natur@dof.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Lokalafdeling Herning. E-post:: herning@dof.dk
- Det Økologiske Råd, Blegdamsvej 4 B, 2200 København N. E-post:: husdyr@ecocouncil.dk
- Dansk Botanisk Forening, Sølvgade 83, 1307 København K. E-post:: dbotf@mail.tele.dk
- Dansk Botanisk Forening, Jyllandskredsen, Att.: Bent Odgaard, Geologisk Institut, C F Møllers Allé, bygning 1120, 8000 Århus C. E-post:: bent.odgaard@geo.au.dk
- Jordbrugskommissionen Vest, Att.: Ane Skak, Statsforvaltningen Midtjylland, St. Blichers Vej 6, postbox 151, 6950 Ringkøbing. E-post:: midtjylland@statsforvaltning.dk

Generelle vilkår

Drift og indretning

1. Godkendelsen omfatter samtlige landbrugsmæssige aktiviteter på ejendommen Keldsgårdvej 1, 7451 Sunds, samt de udspretningsarealer, der er tilknyttet husdyrproduktionen vedrørende CHR nr. 83143 og CVR nr. 25952642.
2. Vilkårene i denne godkendelse skal, hvis andet ikke er anført, være opfyldt fra den dato, hvor godkendelsen træder i kraft. Godkendelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 2 år efter godkendelsens meddelelse.
3. Tilsynsmyndigheden skal straks orienteres om følgende forhold:
 - Ejerskifte af virksomhed
 - Hel eller delvis udskiftning af driftsherre
 - Indstilling af driften for en længere periode.
4. Den nybyggede stald 6-9 skal være bygget med en afstand på minimum 20 m til naboskel. Den nye gyllebeholder på 3.000 m³ skal bygges med en afstand på minimum 5 m til naboskel.
5. Der skal bibeholdes og etableres et tre-rækket læhegn med egnskarakteristiske træer rundt omkring ejendommen på Keldsgårdvej 1 og langs vejen ved den nybyggede stald og syd for de to etablerede gyllebeholdere og den nye gyllebeholder jf. markeringerne på bilag 1. Etablering af nyt læhegn skal være etableret senest 1 år efter den nye gyllebeholder er opført. Læhegn skal stedse vedligeholdes og skal i løbet af 4-5 år give en vedvarende, effektiv afskærmning.
6. Bedriften skal indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der ligger til grund for denne godkendelse, samt med de ændringer der eventuelt måtte fremgå af godkendelsens vilkår.
7. Der skal til enhver tid forefindes et eksemplar af miljøgodkendelsen på ejendommen. Den ansvarlige for driften og de øvrige ansatte skal være bekendt med relevante vilkår.
8. Ved bedriftens ophør, skal der udføres følgende forureningsbegrænsende foranstaltninger:
 - Alle anlæg skal tømmes og rengøres for husdyrgødning, der bortskaffes efter gældende regler.
 - Restkemikalier, olieaffald, medicinaffald m.v. skal bortskaffes i henhold til affaldsregulativene.
 - Gyllebeholdere der ikke længere anvendes, skal rengøres og gøres uanvendelig.

Miljøteknisk vurdering

- Drift og indretning

Ejendommen Keldsgårdvej 1, 7451 Sunds ligger i et udpeget landskabsområde med landskabelige værdier jævnfør kommuneplan 2009 – 2020 for Herning Kommune. Området er besigtiget og fremstår som meget fladt og halvåbent med spredte områder af træer og buske uden større tekniske anlæg og præget af spredt landbrugsbebyggelse. Det er derfor vurderet, at området vil stå uforstyrret ved at omkranse ejendommens anlæg med et læhegn med egnskarakteristiske træer. Den nybyggede stald falder ligeledes visuelt sammen med de øvrige driftsbygninger, som delvist er etableret med læhegn, og det vurderes derfor ikke at forringe de landskabelige, naturmæssige eller kulturhistoriske værdier, der ligger til grund for områdets status, såfremt læhegn om den nye staldbygning og gyllebeholdere etableres.

Der dispenseres fra afstandskravet på 30 m til naboskel for den nye staldbygning på minimum 20 m og den nye gyllebeholder på minimum 5 m. Nabo Erling O. Jensen, Linåvej 42, 7451 Sunds, har indvilliget i denne afstand, og der er underskrevet en erklæring dateret den 11. maj 2007 for den nye stald og den 6. nov. 2008 for den nye gyllebeholder. Resten af gældende afstandskrav bliver overholdt for den nye staldbygning og gyllebeholder.

Godkendelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 2 år fra denne afgørelses meddelelse. Med "udnyttet" menes, at det ansøgte byggeri er taget i brug, og der er indsat et dyrehold svarende til den ansøgte produktion.

Det er Herning Kommunes vurdering, at de stillede vilkår ved bedriftens ophør er tilstrækkelige i forhold til at undgå forureningsfare og for at bringe stedet tilbage i tilfredsstillende miljømæssig stand herunder hensyn til varetagelse af landskabelige hensyn.

Årsproduktion

9. Bedriften på Keldsgårdvej 1 tillades drevet med en årsproduktion på maksimalt 15.509 slagtesvin (30-109 kg. Svarende til i alt 497,41 DE.
10. Dyreholdet på ejendommen skal placeres i stalde og med vægtintervaller og stipladser som angivet i bilag 2
11. Det maksimalt tilladte antal dyr i ovennævnte dyrekategori på stald af gangen er 4018 (stipladser).
12. Bedriften skal underrette tilsynsmyndigheden således:
 - Når besætningen er nået op på 497,41 dyreenheder,
 - Eller d. 10. juli 2011.
13. Almindelige sæsonudsving samt tilpasninger pga. sanering og lignende accepteres, det samme gør dyreholdets størrelse som følge af tilpasninger pga. ændrede vægtintervaller så længe det maksimale antal DE ikke overskrides og geneafstanden for lugt ikke forøges.
14. I forbindelse med afholdelse af tilsyn skal opgørelser fra CHR, svineflytninger, slagterifregninger eller lign. for hele den animalske produktion på Keldsgårdvej 1, dækkende de sidste 3 års produktion, være til rådighed for tilsynsmyndigheden.

- Årsproduktion

De angivne DE er opgivet i henhold til den ved godkendelsestidspunktet gældende Husdyrgødningsbekendtgørelse.

Jævnfør vilkår 2 bortfalder den del af godkendelsen, som ikke er udnyttet inden for 2 år. Derfor er der indsat et vilkår om egenkontrol, der skal sikre, at husdyrholdet er indsat inden udløbet af den fastsatte periode. Det er således ikke tilstrækkeligt, at en opbygning er påbegyndt.

Det vurderes, at der med rimelighed (+/- 5-10%) kan reguleres i antal producerede slagtesvin, idet en normal slagtesvineproduktion kræver en vis fleksibilitet med hensyn til slagtevægt. Det er dog forudsat, at det samlede antal DE eller geneafstanden for lugt ikke forøges, da dette kræver godkendelse. Antallet af DE beregnes efter den til enhver tid gældende definition. Ligeledes må antallet af antal stipladser ikke overskrides.

Vilkår for anlæg

Staldinventar- og drift

15. Den nye slagtesvinestald 6-9 skal etableres med delvist spaltegulv jf. BAT-byggeblad 106.04-52
16. Stald 4 skal senest i år 2015 være renoveret med gulve, som er BAT på gældende tidspunkt.
17. Der skal til enhver tid renoveres eller opsættes lavenergi belysning, som kun må tændes ved behov.
18. Der skal være overbrusningsanlæg i stald 1, 3, 4, 5 og 6-9, hvor dyrene overbruses med vand fra lavtryksanlæg. Anlægget skal være tids- og temperaturstyret.
19. Der skal være vandbesparende drikkekoppper i stald 5 og stald 6-9. Der skal opsættes vandbesparende drikkekoppper i de øvrige stalde ved renovering.
20. Den indvundne varme fra gyllekølingen skal genanvendes.
21. Der skal ved renovering af eksisterende ventilation på ejendommen etableres den mest strømbesparende multistep ventilation.
22. Ventilationsanlæg skal udføres således, at der ikke opstår væsentlige lugt- eller støjgener. Staldventilatorer skal renholdes og justeres efter behov.
23. Vand kan tilledes sprøjtebeholderen direkte fra vandforsyningen via en kontraventil, hvis der benyttes en sprøjtecomputer eller et vandur, der automatisk styrer vandmængden ved fyldning af sprøjten. Påfyldning kan også ske fra en separat vandtank, hvor der er mindst 20 cm luft mellem vandtilløb og overløb på beholderen.
24. Bedriften skal, i forbindelse med de regelmæssige tilsyn, redegøre for hvad der er indført af renere teknologi siden sidst, samt i hvilket omfang der er sket substitution af råvarer og hjælpestoffer til mindre miljøbelastende råvarer og hjælpestoffer.

Miljøteknisk vurdering

- Staldinventar- og drift

Den nye slagtesvinestald 6-9 etableres med delvist spaltegulv jf. BAT-byggeblad hhv. nr. 106.04-52. Delvist spaltegulv er BAT. Alle andre stalde undtagen stald 4 er renoveret i 2003 og sammen med gylleforsuring overholder de BAT. Der er sat vilkår til renovering af stald 4 til andre gulvtypen, der er BAT. Renoveringen skal ske senest i 2015. Det vil ikke være proportionelt med den økonomiske investering, at sætte vilkår til udskiftningen før, idet der etableres forsuring i stalden nu. Inden staldene renoveres, skal kommunen ansøges om den planlagte renoverings konkrete udformning.

Det anbefales, at overbruse i 2-4 minutter én gang i timen i slagtesvinsstalder med lavtryksanlæg ved staldtemperaturer under 22° C, mens der ved staldtemperaturer over 22° C anbefales overbrusning i 4-6 minutter hver halve time. Overbrusningsanlægget i stalderne fungerer nu via døgnur og er afhængig af udetemperaturen. Det starter op ved minimum 5 grader, hvorefter intensiteten stiger med temperaturen. Der overbruses ca. 1 minut pr. time i perioden 9-18.

Ved påfyldning af vand i forbindelse med brug af sprøjtemidler skal der drages omsorg for, at der ikke er mulighed for "tilbagesug". Der må derfor aldrig tages vand direkte fra en brønd / boring, et vandløb eller en sø. Det kan tillades, at der tages vand fra hydrofor (markvanding), hvis påfyldningslangen er forsynet med kontraventil.

Foderhåndtering og fosforreducerende miljøteknologi

25. Der skal i fodringen af dyrene benyttes minimum 2-faset fodring.
26. Der skal tilsættes minimum 60 % fytase til foderet for at forbedre foderudnyttelsen mht fosfor.
27. Der skal etableres et fermenteringsanlæg og mulige indkøbte restprodukter fra industrien skal forbehandles i dette.
28. Som dokumentation for den løbende optimering og tilpasning af foderblandingerne i besætningen, den flerfasede fodringsstrategi og fermenteringen, skal ejendommens blanderecepter til hhv. megablander, fermenteringstank samt vådfoderblanderen opbevares i en logbog.
29. Logbogen skal indeholde tydelig datomærkning, hvilket vægtinterval den pågældende blanding er anvendt til, dokumentation for fytasetilsætningen samt en påtegning af hvem der har optimeret blandingen.
30. Logbogen skal på tilsynsbesøg kunne forevises for en periode svarende til perioden siden sidste kommunale tilsyn.

Ammoniakreducerende miljøteknologi

31. Der skal etableres teltoverdækning på 1 af 3 gyllebeholdere (ny gyllebeholder på 3.000 m³).
32. Der skal etableres gylleforsuring i stald 1, 3, 4, 5 og 6-9. Forsuringsanlægget skal etableres efter BAT-byggebladet til gylleforsuring i slagtesvinestalde.
33. Forsuringsanlægget skal være i drift i 8.760 timer pr år.
34. Til sikring mod forurening af jord, undergrund og grundvand med syrespild ved lækage på syretanken, skal syretanken være dobbeltskroget.
35. Anlægget skal startes op med vand i gyllekanalerne. Senest 3 måneder efter at der er sat dyr i stalden, skal anlægget være i fuld drift. Når fuld drift for anlægget er opnået, skal dette noteres sammen med de øvrige data fra forsuringsanlægget.
36. Via forsuring skal det sikres, at pH i gyllen til enhver tid ligger i et interval fra pH 5,0 – pH 6,0 med en gennemsnitlig pH værdi på 5,5. Korrekt drift af anlægget skal kunne dokumenteres på tilsynsmyndighedens forlangende.
37. Der skal udføres daglig kontrol af forsuringsanlægget, og dataerne skal gemmes (minimum til næste tilsyn) og fremvises på tilsynene.
38. I logbogen skal der noteres pH-værdier og syreforbrug i det enkelte staldafsnit, samt restmængde af syre. Driftsfejl og alarmer noteres i ligeledes i logbog.

- foderhåndtering og fosforreducerende miljøteknologi

Foderplaner og fodersammensætninger udarbejdes på ejendommen sammen med svinekonsulenter, der sikrer øget anvendelse af næringsstoffer i foderet. Fasefodring sikrer at udledningen af næringsstoffer begrænses mest muligt over vækstperioden. Tilsætning af fytase øger fosforudnyttelsen og mindsker udledningen af fosfor med gødningen.

Fermenteringsanlægget kan medvirke til udnyttelse af restprodukter fra industrien, som dermed bidrager god ressourceanvendelse. Anlægget giver mulighed for bedre udnyttelse af energien i foderet.

Herning Kommune har vurderet, at ovenstående fodertiltag vil bidrage til mindre udledning af næringsstoffer ved bedre udnyttelse af næringsstofferne i det anvendte foder, og er derfor BAT.

- Ammoniakreducerende miljøteknologi

Kravet om 20 % reduktion af NH₃ tab fra stald og lager er opfyldt bl.a. ved etablering af gylleforsuring på samtlige stalde, undtagen stald 2 (sygestalden), nedfældning samt staldindretning. Derudover er der frivilligt etableret overdækning af gyllebeholder og gyllekøling i 3 stalde og alle tiltag er BAT.

Gylleforsuring etableres på alle stalde, undtagen stald 2 (sygeafdeling). Dette minimerer husdyrgødningens fordampning af NH₃ med op til 70 %. Forsuringsanlægget drives helårligt. Der er stillet en række detailvilkår til driften om kontrollen af dette anlæg.

Ved gyllekøling minimeres husdyrgødningens fordampning af NH₃. Gyllekøling nedsætter temperaturen i gyllen og reducerer dermed også ammoniakfordampningen. Effekten er usikker da den kølede gylle er forsuret, derfor er tiltaget ikke medregnet i ansøgningen som ammoniakreducerende tiltag.

Overdækning af den nye gyllebeholder kan minimere husdyrgødningens fordampning af NH₃ til stort set ingenting, men da gyllen i forvejen er forsuret er effekten lille. Dermed tæller overdækningen ikke med i ansøgningens reduktion af NH₃-fordampning, men det formodes at tiltaget vil minimere lugt fra denne, idet forsuret gylle stadig vil lugte.

39. Der skal indgås fast serviceaftale med Infarm A/S (producenten) om kontrol jf. servicemanualen, herunder kalibrering af pH-målere, minimum 4 gange årligt, i det første år efter opstart af anlægget. Såfremt anlægget efter det første driftsår har kørt uden problemer og med dokumenteret fuld effekt, kan kontrol- og kalibreringshyppigheden nedsættes efter skriftlig aftale med Herning Kommune.
40. Kontrol og kalibrering skal noteres i ejendommens driftsjournal og kopi af kontrolrapporten skal være tilgængelig for tilsynsmyndigheden i minimum 5 år. Såfremt tilsynsmyndigheden vurderer, at hyppigere kontrol og kalibrering er nødvendig for korrekt funktion/effektivitet af anlægget, kan serviceintervallerne kræves sat op.

Noget af gyllen nedfældes i dag. Nedfældning af gylle giver meget lille ammoniakfordampning og færre lugtgener for omkringboende. Når gylle er forsuret vil det også automatisk give en lavere fordampning i forbindelse med udbringningen end ikke-forsuret gylle. Den mindre ammoniakfordampning i forbindelse med udspreddning vil være med til at reducere ammoniakbaggrundsbelastningen.

I de oprindelige fuldspaltetalde er der i forbindelse med renoeringen i 2003 og frem skiftet ud med miljøspalter på 1/3 af gulvarealet, hvilket minimerer fordampningen af ammoniak i forhold til fuldspaltegulve. Dog mangler stald 4, hvor der stadig er fuldspaltegulv.

Alle staldafsnit og opbevaringslagre ligger længere væk end 1000 meter fra det nærmeste § 7 naturområde. Den højeste merdeposition i dette naturområde er i ansøgningen beregnet til være negativ. Området ligger ca. 1500 m nordøst for ejendommen og er et C-målsat overdrev. Nærmeste § 3 naturområde ligger ca. 300 m sydvest for ejendommen og er en hede, som er C-målsat. Nærmeste habitatområde er Ovstrup Hede med Røjen Bæk som har nr. 249. Dette område er beliggende ca. 2,2 km nord for ejendommen. Da det ansøgte projekt giver anledning til en mindreemission af ammoniak i forhold til nudriftssituationen og det nye staldanlæg er placeret i samme afstand eller længere væk fra naturområderne end de nuværende staldanlæg, er alle beregninger af meremissionen på disse naturområder negative.

Herning Kommune har derfor vurderet, at udvidelsen ikke vil have en væsentlig påvirkning og udvidelsen vil ikke medføre en merbelastning af beskyttede naturtyper i nærområdet og habitatområder.

Lugt

41. Bedriften og dens omgivelser skal drives og renholdes således, at lugtgener begrænses mest muligt.
42. Såfremt der opstår driftsproblemer med gylleforsuringsanlægget, som medfører lugtgener, skal kommunen oplyses herom. Desuden skal der senest 14 dage efter eventuelle opståede problemer foreligge en tidsplan for løsningen af de pågældende problemer.
43. Såfremt tilsynsmyndigheden vurderer, at driften giver anledning til flere lugtgener for omboende end forventet, skal bedriften lade udarbejde en handlingsplan for nedbringning af generne, som godkendes af kommunen, og derefter gennemføre denne. Samtlige udgifter i forbindelse med ovennævnte afholdes af husdyrbruget.

- Lugt

I forbindelse med udbringningen af husdyrgødningen tages der hensyn til naboerne. Der er god orden i og omkring bygningerne, hvilket har gavnlig effekt på lugten. I stalden styres dyrenes gødeadfærd ved udstrøning af savsmuld på lejearealet samt overbrusning i forbindelse med indsætning af grise, eller hvis de begynder at gøde på lejearealet. Et godt management har vist sig at være en afgørende faktor for lugt. Der er en kontinuerlig produktion, hvilket giver en ensartet lugt på ejendommen. "Alt ud, alt ind" vil give periodevis flere lugtgener, som så måske ville kunne genere naboerne. Med en kontinuerlig produktion har beregninger vist, at der ikke er lugtproblemer. Der udøves god landmandspraksis for at minimere lugt, hvilket er BAT.

Der anvendes gylleforsuring, som ammoniakreducerende tiltag. Dette anlæg kan bidrage til lugtproblemer ved drift, og der er

derfor stillet vilkår herom. Den nye gyllebeholder er overdækket og vil derfor også minimere lugtgenerne fra denne.

Det vurderes derfor, at bedriften ikke vil medføre øgede lugtgener for naboejendomme, da nærmeste byzone, samlet bebyggelse og nabobeboelse, ligger udenfor den beregnede geneafstand. Det vurderes derfor, at ejendommens lokaliseringsforhold er tilfredsstillende for et landbrug af denne størrelse.

Dog fastsættes der vilkår om, at såfremt der skulle opstå gener for de omkringboende, eller såfremt kommunen finder det nødvendigt, skal bedriften lade foretage undersøgelse af forskellige lugtkilder og/eller behandling af staldlugtmissionen, således at lugten uden for ejendommen formindskes.

Gødningsopbevaring

44. Der skal altid være en opbevaringskapacitet for flydende husdyrgødning på mindst 9 måneder på ejendomsniveau.
45. Beholdere til husdyrgødning skal mindst en gang om året tømmes helt, og der skal ske indvendig og udvendig inspektion (om muligt) med henblik på reparation og vedligeholdelse. Inspektionen og evt. tiltag skal noteres i logbogen.
46. Markstakke med kompostlignende dybstrøelse må ikke være placeret nærmere end 300 meter fra nabobeboelse/sårbar natur (§ 3 områder m.v.).
47. Markstakke skal være indtegnet på et kort, som skal forrevises på forlangende.
48. Komposteret husdyrgødning må kun oplagres i markstakke i en periode af maksimalt tre ugers varighed i forbindelse med udbringning.
49. Hvis en markstak – jf. forstående vilkår – skal ligge i mere end syv dage, inden udbringning på marken foretages, skal stakken overdækkes med plastik eller andet lufttæt materiale

- Gødningsopbevaring

Håndtering af gødning foregår som gylle og kvægdybstrøelse.

Det er iht BREF-notat BAT at have tilstrækkelig kapacitet til at udbringe gødningen efter forholdene, og det vil sige, at der skal være mindst 9 mdr kapacitet, og denne opbevaringskapacitet er dermed BAT. Det er derfor vurderet, at der er sikret tilstrækkelig opbevaringskapacitet for gylle, såfremt der på selve ejendommen er minimum 9 måneders opbevaringskapacitet. Opbevaringskapaciteten efter udvidelsen rækker til 9,8 måneder, så husdyrgødningsbekendtgørelsens krav er derfor opfyldt på ejendommen.

Gylletankene er fremstillet, så de kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger. Lageret inspiceres visuelt efter tømning, og der er ingen spjæld. Alt overpumpes via neddykket rør, og de to af beholderne er overdækket med naturligt flydelag. Alle beholderne er tilmeldt den lovpligtige 10-års beholderkontrol. Ifølge BREF er ovenstående BAT.

Der er sat vilkår til opbevaring af dybstrøelse, da dette forekommer fra andet anlæg på bedriften.

Det vurderes, at de stillede vilkår lever op til BAT. Når der ved den indvendige og udvendige inspektion står "om muligt", er det ikke intentionen at hele beholderen skal frilægges for inspektion, men blot at den en gang om året efterses for evt. revner mm.

Gyllehåndtering

50. Håndtering af gylle skal foregå under opsyn, således at spild undgås og der tages størst muligt hensyn til omgivelserne.
51. Påfyldning af gyllevogne o.l. skal foregå med gyllevogne, som har påmonteret kran med pumpe og returløb, således at spild af flydende husdyrgødning undgås.
52. Pumpning mellem tankene og udkørsel af gylle må ikke foretages på søn- og helligdage.

Transport

53. Ved transport af husdyrgødning på offentlige veje skal transportvognens åbninger være forsynet med låg eller lignende, således at spild ikke kan finde sted. Skulle der alligevel ske spild, skal gødningen straks opsamles.
54. Transport med gylle og gødning over 10 km til og fra ejendommen skal foregå i lastbil med lukket transportemne, som forhindrer enhver form for spild.
55. Transport af husdyrgødning må kun foregå igennem byområder med lastbil.
56. Jord, foder, gødning og lignende, som tabes på offentlig vej i forbindelse med driften af arealerne, skal samles op senest ved arbejdets ophør eller ved den enkelte arbejdsdags afslutning, når arbejdet strækker sig over flere dage.

- Gyllehåndtering

For at forhindre spild og forurening af jord og grundvand stilles der krav om, at al håndtering foregår under opsyn, påfyldning af gyllevogn foregår med påmonteret kran, samt at håndteringen foregår på en sådan måde, at evt. gener begrænses, f.eks. at der først sker omrøring af gyllebeholderen, kort tid før beholderen skal tømmes f.eks. ved udspreddning. På baggrund af afstanden til byzone og placering af naboen er der stillet vilkår til, hvornår der må ske pumpning mellem tankene og udkørsel.

Der er ikke monteret pumper på gylletankene, og dermed ingen risiko for utilsigtet start og deraf følgende gylleudslip. Det vurderes, at gyllevogne med egen sugepumpe og tilbageløb vil medføre tilstrækkelig sikkerhed for, at der ikke sker spild af husdyrgødning.

I øvrigt henvises til nye skærpede regler for gyllehåndtering i Bekendtgørelse om ændring af Bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v. nr. 736 af 30/06/2008

I forhold til BAT er alle ovenstående tiltag vedrørende gyllehåndtering BAT.

- Transport

Bedriften ligger hensigtsmæssig ift. til- og frakørselsforhold, Der er dog stillet vilkår om transport i lastbil, da nogle arealer ligger mere end 10 km fra ejendommen, og der er stillet vilkår vedr. kørsel af gylle og gødning i byområder. Hensigtsmæssig transport betragtes som godt landmandsskab, og er dermed BAT.

Udkørsel af gylle til arealerne, beliggende således, at kørsel dertil kun kan foregå gennem byområder, må kun foregå med lastbil.

På grund af regnvand vil overdækning af den nye gyllebeholder vil også give færre transporter end hvis den ikke var overdækket.

I forhold til BAT skal alle aktiviteter på bedriften planlægges, herunder også levering og udkørsel, således at omgivelserne i øvrigt påvirkes mindst muligt.

Spildevand m.v.

57. Spildevand fra rengøring af stalde, udleveringsrum/plads o.l. skal ledes til samletank eller gyllesystem.
58. Rengøring af sprøjteudstyr samt påfyldning af sprøjtemiddel til marksprøjte skal foregå på en fast plads med tæt bund og afløb til opsamlingsbeholder/gyllebeholder. Indvendig skylning af marksprøjten kan dog foregå ved at skyllevandet spredes på den mark, der lige er sprøjtet.
59. Al vask af maskiner, transportbiler og redskaber, skal foregå på en støbt, fast plads (vaskeplads) hvor bortledning af spildevandet sker til en opsamlingsbeholder. Udbringning skal ske jf. husdyrgødningsbekendtgørelsens regler for udbringning.
60. Alle afløb placeret inde i bygninger skal ledes til gyllesystemet og opsamles i gyllebeholdere.
61. Der skal søges særskilt tilladelse til afledning af sanitært spildevand ved Herning Kommune.
62. Der skal søges særskilt tilladelse til udledning af tagvand fra den nye stald senest den 1. september 2009, hvis tagvandet ikke skal nedsives.

Uheld og driftsforstyrrelser

63. Bedriften skal indrettes og drives, så spild og andet ukontrolleret udslip af forurenende stoffer forhindres eller forebygges, og sådan at skadernes omfang begrænses, hvis der alligevel sker uheld.
64. Der skal etableres en jordvold og terrænjusteringer omkring de tre gyllebeholdere ned mod Højris Å sådan, at denne vold forhindrer gylleudslip til nærliggende § 3 sø og Højris Å ved eventuelle uheld med gyllevogne. Jordvolden skal kunne rumme gylle svarende til indholdet af de benyttede gyllevogne.
65. Beredskabsplan per 2008 skal revideres/kontrolleres sammen med de ansatte mindst 1 gang om året og skal være let tilgængelig og synlig og i et sprog som kan forstås af de ansatte.
66. Beredskabsplanens indhold skal være kendt af gårdens ansatte mm. og udleveres til evt. indsatsleder/miljømyndighed i forbindelse med uheld, forureninger, brand, ol.

- Spildevand

Det er kommunens vurdering, at der er en miljømæssig risiko forbundet med vask af maskiner, grisetransportbiler og ikke mindst sprøjteudstyr.

Der er derfor stillet vilkår om, at vask skal ske på en vaskeplads med afløb til en opsamlingsbeholder for flydende husdyrgødning. Herved vil vaskevandet blive ført til gyllebeholderen og udspredd med gyllen, hvilket vil være en miljømæssigt bedre løsning. Der er ligeledes stillet vilkår om, at vaskepladsen skal anvendes ved påfyldning af sprøjtemidler.

Alle afløb placeret inde i bygninger skal ledes til gyllesystemet for at forhindre at evt. spild efter foderhåndtering/foderblanding eller rester af husdyrgødning kan tilføres overfladevandssystemet og forurene vandområder.

Disse tiltag forhindrer forurening af overfladevand og grundvand og er derfor BAT.

Overfladevandet fra de gamle staldbygninger er hidtidig blevet ledt direkte i nærliggende § 3 sø, og der vurderes derfor at yderligere belastning af søen med sediment og store vandskyl vil forringe tilstanden.

Det er muligt at nedsive overfladevand ved ejendommen, og det er vurderet at nærliggende § 3 sø ikke kan belastes yderligere med vandtilførsel. Hvis tagvandet fra den nye stald ikke ønskes nedsivet, så er der stillet vilkår til indsendelse af ansøgning om udledning.

- Uheld og driftsforstyrrelser

En væsentlig risikofaktor er uheld i forbindelse med overpumpning af gylle. Derfor må overpumpningen kun ske under opsyn. Dette gør sig ligeledes gældende ved tankning af diesel.

Der er stillet vilkår til, at det skal være muligt at opsamle indholdet af de benyttede gyllevogn og derved mindske risikoen for forurening af nærliggende § 3 sø, som ligger cirka 100 m fra nærmeste gylletank, og Højris Å, som ligger ca. 150 m fra nærmeste gylletank. Overskudsjord fra udgravning af gyllebeholder eller staldanlæg kan eks. anvendes. Udover at være BAT, så er det Herning Kommunes vurdering, at volden vil mindske risici ved uheld ved påfyldning af gyllevogne og forurening af nærliggende § 3 sø og Højris Å.

Udover at være BAT, så er det Herning Kommunes opfattelse, at en beredskabsplan vil være til stor hjælp for landmanden, såfremt der skulle ske et uheld, både med hensyn til små hændelser som oliespild og store som f.eks. brand, hærværk o.l.

Beredskabsplanen skal være kendt af gårdens ansatte mm. og andre, der har deres daglige gang på bedriften. For at alle skal kunne få adgang til planen, skal den være let tilgængelig og synlig.

Støj

67. Såfremt tilsynsmyndigheden vurderer, at bedriften giver anledning til flere støjgener for omboende end forventet, skal virksomheden lade udarbejde en handlingsplan, som godkendes af kommunen, og derefter gennemføre denne.

Skadedyr

68. Der skal overalt på ejendommen foretages effektiv fluebekæmpelse i overensstemmelse med retningslinjerne fra Statens Skadedyrslaboratorium.
69. Opbevaring af foder skal ske på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter mv.)

Støv

70. Driften må ikke medføre væsentlige støvgener udenfor ejendommens eget areal.
71. Fodersiloer skal indrettes således, at støvgener i forbindelse med indblæsning af foder undgås, f.eks. med cycloner eller anden støvbegrænsende foranstaltning.

Lys

72. Driften må ikke medføre væsentlige lysgener for omboende.
73. Såfremt tilsynsmyndigheden vurderer, at bedriften giver anledning til lysgener, skal bedriften lade udarbejde en handlingsplan og derefter gennemføre denne. Handlingsplanen skal godkendes af tilsynsmyndigheden.

- Støj

Det vurderes, at støj fra ejendommen ikke er eller forventes at blive et problem for de omkringboende. Der er ikke foretaget støjberegninger, idet de nærmeste naboer ligger så langt fra bedriften, at det ikke vurderes at kunne opstå gener.

- Skadedyr

I forbindelse med dyreholdet kan der forekomme gener fra skadedyr (rotter, mosegrise m.v.), som straks skal afhjælpes, samt gener fra fluer, som skal bekæmpes effektivt, hvorfor der stilles vilkår herom.

Opbevaring af foder foregår i tætte siloer, sådan at foderspild og uhygiejniske forhold undgås, og dermed mindsker risikoen for skadedyr.

Det vurderes, at ejendommens skadedyrsbekæmpelse er tilfredsstillende og god ledelse af dette er BAT.

- Støv

Med hensyn til støvgener fra gården forventes det ikke at give væsentlige problemer. Dog henvises der til god landmandspraksis, at al transport til og fra bedriften skal, for at begrænse støvgener, foregå ved hensynsfuld kørsel samt at alle aktiviteter på bedriften planlægges, herunder også levering og udkørsel, således at omgivelserne påvirkes mindst muligt.

- Lys

På bedriften er der begrænset natbelysning og der opsættes ikke ekstra lys, hvorfor det ikke forventes at give væsentlige problemer. Dog fastsættes der vilkår om, at såfremt der skulle opstå gener for de omkringboende, eller såfremt tilsynsmyndigheden finder det nødvendigt, skal bedriften lade foretage undersøgelse af forskellige lyskilder, således at lyset uden for ejendommen formindskes.

Oplag af olie og kemikalier

74. Olier og kemikalier skal opbevares i egnede beholdere med tætsluttende låg. Beholderne skal være beregnet til formålet og skal være tydelig mærket med angivelse af indhold. Oplaget må ikke medføre forurening eller risiko for forurening af omgivelserne, herunder af jord, vandområder, grundvand, luft eller kloak.
75. Oplagspladsen skal være afskærmet mod nedbør og indrettes eventuelt med fald, fordybning eller opkant så en mængde, mindst svarende til indholdet af den største beholder, tilbageholdes ved spild eller lækage.
76. Tankning af olie skal til enhver tid ske under opsyn, på en plads med fast og tæt bund således at spild kan opsamles, og at der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.

Affald

77. Der skal til enhver tid foreligge dokumentation for, at affald bortskaffes miljømæssigt forsvarligt.
78. Der skal føres register over affaldsproduktionen på landbruget. Registreringen skal for hver fraktion indeholde en beskrivelse af art, mængde og sammensætning. Registreringen skal gemmes i mindst 5 år og fremvises på tilsyn.
79. Bedriftens olie- og kemikalieaffald skal til enhver tid opbevares i tæt emballage, afskærmet mod nedbør og uden mulighed for afløb til kloak, jord, overfladevand eller grundvand. Opbevaringen skal ske således, at der er opsamlingskapacitet til en mængde, svarende til rumindholdet af den størst benyttede beholder.
80. Animalsk affald, herunder døde dyr, skal opbevares i lukket kasse, kølebrønd, container (større dyr under kadværkappe) eller lignende og placeres på et egnet sted, således at der i tidsrummet indtil afhentningen ikke opstår uhygiejniske forhold herunder adgang for omstrejvende dyr.

- Oplag af olie og kemikalier

For at undgå forurening pga. af spild eller uheld skal overjordisk oplag af olier og kemikalier, opbevares på tæt bund og uden mulighed for afløb.

Da der endvidere er stor risiko for spild på jorden, hvor traktorer og andre motoriserede landbrugsmaskiner påfyldes brændstof mm, er der stillet krav om, at stederne skal være udformet således, at der ikke kan ske afløb til og forurening af jord, kloak, overfladevand eller grundvand.

Affald

Det er BAT at registrere affaldsproduktionen og derved skaffe sig et overblik over evt. indsatsområder, hvor man kan minimere affaldsproduktionen. Derfor skal man på ejendommen føre registrering over affaldsproduktionen samt at bortskaffelsen skal ske i overensstemmelse med kommunens affaldsregulativ.

Vilkår for udspretningsarealer

Udbringning

81. Udbringning af husdyrgødning skal ske i overensstemmelse med god landmandspraksis, således at lugtgener begrænses. Såfremt god landmandspraksis ikke efterleveres, kan tilsynsmyndigheden meddele påbud med henblik på at sikre, at god landmandspraksis overholdes.
82. Udbringning af gødning mm. må ikke foretages på jord som er vandmættet, oversvømmet, frossen eller dækket af sne samt på stejle skrånende arealer, hvor der er risiko for afstrømning.
83. Såfremt der efter Ikast-Brande eller Herning Kommunes vurdering opstår væsentlige gener for omgivelserne i forbindelse med driften af arealerne, kan Ikast-Brande eller Herning Kommune meddele påbud om, at der skal udarbejdes og gennemføres et projekt med foranstaltninger, som minimerer generne.
84. Arealerne må ikke uden Ikast-Brande og Herning Kommunes forudgående godkendelse tilføres anden organisk gødning eller mere husdyrgødning – herunder husdyrgødning med et højere, gennemsnitligt kvælstof- og fosforindhold – end forudsat på baggrund af ansøgningen.
85. De vilkår, som knytter sig til driften af arealerne, skal indarbejdes i bedriftens mark- og gødningsplan, og mark- og gødningsplanen skal – i den udstrækning det er nødvendigt for at overholde de opstillede vilkår – følges i praksis.

Kvælstof

86. Der skal årligt etableres efterafgrøder i 10 % af efterafgrødegrundarealet⁷ ud over de til enhver tid gældende generelle regler med krav om etablering af efterafgrøder. Det vil sige, at når det generelle krav er etablering af efterafgrøder på 14 % af efterafgrødegrundarealet, skal der etableres efterafgrøder på 24 % af efterafgrødegrundarealet.
87. Efterafgrøder ikke må erstattes af 100 % vintersæd.
88. På markerne 23-0, 23-1 og 25-0 skal der vælges et sædskifte, hvor der hvert år sås græsefterafgrøder i minimum 40 % af markernes samlede areal (svarende til G4-sædskifte). På markerne 162-0 og 163-0 skal der vælges et sædskifte, hvor der hvert år sås græsefterafgrøder i minimum 60 % af markernes samlede areal (svarende til G6-sædskifte). Græsefterafgrøden skal sås i forbindelse med etablering af hovedafgrøden, og græsefterafgrøden skal som minimum være veletableret i perioden fra høst og frem til 1. februar. Der må ikke sås bælgplanter på markerne, og i perioden fra høst og frem til 1. februar må der ikke udbringes gødning – herunder via eventuel af-

Miljøteknisk vurdering

- Udbringning

Der udbringes husdyrgødning på 1089,43 Ha tilknyttet enten ejede eller forpagtede arealer af Kjargaarden I/S. Der produceres i alt 977 DE fra kvæg og 704,4 DE fra svin på alle ejendommene på bedriften og det giver 1.681,4 DE i alt. Det er kun de 497,40 DE, der produceres på ejendommen Keldsgårdvej 1, Linå, 7451 Sunds. Der er fra jordbrugskommissionen den 18. august 2008 givet dispensation til 340 DE per andelshaver, så længe hver andelshaver er engageret i den daglige drift i selskabet Kjargaarden I/S. Udbringningen er på 1,54 DE/Ha, og harmoniarealkravet på 1,56 DE/Ha overholdes. Det samlede antal DE bidrager i alt med 180.436,96 KgN og 27.315,53 KgP.

De ekstra tiltag som ansøger oplyser, der ligger udover standardforudsætningerne, ligger til grund for overholdelsen af de fastlagte beskyttelsesniveauer. Derfor skal det dokumenteres, at der er 10 % mere areal med efterafgrøder udover plantedirektoratets krav. Da efterafgrøder er en del af løsningen i forhold til grundvand, er der stillet vilkår om, at efterafgrøder ikke må erstattes af 100 % vintersæd.

De arealer, der er stillet krav til om græsefterafgrøder er beliggende i et indvindingsopland og indsatsområde til Sunds Vandværk. Og det vurderes, derfor ud fra de indsendte beregninger, at beskyttelsesniveauet for nitrat i forhold til grundvandet er overholdt, da udvidelsen ikke vil medføre en øget miljøpåvirkning af det nitratfølsomme område. Bilag 5 viser kort over drikkevandsinteresser og nitratfølsomme områder i Ikast-Brande og Herning Kommune. For de øvrige arealer er der stillet krav om et sædskifte med lavere nitratudvaskning end referencen.

En del af udbringningsarealerne ligger i umiddelbar nærhed af til EU-habitatområde "nr. 249 Ovstrup Hede med Røjen Bæk" samt Linnebjerg Bakkeø i Ikast-Brande Kommune. Det er kun gylle fra Keldsgårdvej 1, der er forsuret. Gylle fra de øvrige ejendomme er ikke forsuret og der er derfor stillet vilkår om, at der skal nedfældes på marker, der ligger helt eller delvist indenfor bufferzone I og II. Herning Kommune vurderer derfor, at den øgede ammoniakfordampning fra udbringning af husdyrgødning ikke vil medføre en væsentlig merbelastning af naturtyper, der er udpegningsgrundlag for habitatområdet. Godkendelsen omfatter ikke udbringning af husdyrgødning på arealer, der er registrerede som beskyttede naturtyper.

Ud fra oplysningerne om den anvendte mængde husdyrgød-

⁷ Efterafgrødegrundarealet opgøres med de nuværende regler som det samlede areal, hvor der det pågældende år dyrkes: korn (vår- og vintersæd), vår- og vinterraps, majs, ryp, soja, sennep, ærter, hestebønne, solsikke, oliehold og/eller andre enårige afgrøder uden kvælstofoptagelse i efteråret. Derudover indregnes også eventuelle arealer, der er udtaget af produktion i ét år samt støtteberettigede arealer, der ikke dyrkes.

græsning med husdyr – på markerne. Græsefterafgrøden kan ikke medregnes som en del af de lovpligtige efterafgrøder, som skal etableres i henhold til de til enhver tid gældende generelle regler med krav om etablering af efterafgrøder.

89. På de øvrige marker end dem, der er angivet i vilkåret ovenfor, skal der vælges et sædskifte med kartofler i mere end 20 % af det samlede areal og med bælgeplanter i maksimalt 10 % af det samlede areal (S12-sædskifte). Der kan dog også vælges et sædskifte, der medfører mindre kvælstofudvaskning og større fosforbortførsel med afgrøderne end dette sædskifte – jf. de til enhver tid gældende standardsædskifter, der ligger til grund for IT-ansøgningsystemet på www.husdyrgodkendelse.dk.
90. På markerne 25-0, 107-0, 108-0, 111-0, 123-0, 130-0, 133-0, 134-0, 135-0, 145-0, 158-0, 158-1, 159-0, 200-0, 201-0, 203-0, 204-0, 205-0, 209-0, 210-0, 211-0 og 212-0 skal husdyrgødning nedfældes eller nedbringes hurtigst muligt efter udbringningen. I tilfælde hvor der er afgrøder på markerne, og nedfældning eller nedbringning ikke er praktisk mulig, må udbringning ikke foretages på dage med vindretninger, der fører vinden fra markerne til naturarealerne på Linnebjerg Bakke, Ikast-Brande Kommune og Ovstrup Hede med Røjen Bæk, Herning Kommune.

Fosfor

91. Der er skrånede arealer på areal 154-0, og der skal derfor etableres og opretholdes 10 m bræmmer langs Malmkær bæk ved Bording Gårde.
92. Indenfor en 20 meters zone fra vandløb/sø skal al jordbearbejdning så vidt muligt foregå parallelt med højdekurverne, altså parallelt med bredderne.
93. Der må ikke etableres afvandingsrønder på markerne til afledning af vand til vandløb eller søer.
94. Dokumentation i form af kvitteringer, sædskifte- og gødningsplaner eller ansøgninger vedrørende enkeltbetalingsordningen samt forpagtnings- og overførelsesaftaler (af mindst 1 års varighed) m.v. skal opbevares i mindst 5 år og forevises på forlangende.

ning ved nudrift og ansøgt drift samt oplysninger om dræned arealer og P-klasser for det ansøgte udbringningsareal viser beregningerne, at beskyttelsesniveauet for fosfor er overholdt. Fosforoverskuddet er beregnet til 3,5 kg P/ha/år ud fra det ansøgte sædskifte, og den deraf beregnede normoptagelse af fosfor og tilførslen af fosfor fra husdyrgødning og anden organisk gødning.

Med henblik på at begrænse udvaskningen af fosfor til Natura 2000 recipienterne, er der stillet vilkår om etablering af 10 meter udyrkede bræmmer langs Malmkær bæk ved Bording Gårde. Denne bræmme indgår dermed heller ikke i harmoniareallet. Derudover er der stillet vilkår om jordbearbejdning i nærheden af vandløb, hermed begrænses transporten af sand og jord til vandmiljøet.

I forhold til udspredding er BAT at tage højde for udspreddingsarealets karakteristika, f.eks. jordens struktur og type, evt. skråninger, klimatiske forhold, regn og vanding, anvendelse samt landbrugsmæssig praksis, inklusiv evt. sædskifte. Det vurderes, at bedriften lever op til BAT.

Vilkår for miljøredegørelser

95. Der skal hvert 5 år foretages et energieftersyn af et energiselskab eller -konsulent, hvor de energiforbrugende processer i bedriften gennemgås. Der skal udarbejdes en rapport, som indeholder hvilke energimæssige tiltag, der er overvejet, gennemført samt fravalgt. Rapporten skal til enhver tid kunne fremvises på forlangende af tilsynsmyndigheden.
96. Bedriften skal tilknyttes Energistyring "Erhverv" med automatisk fjernaflæsning af el.

Miljøteknisk vurdering

- miljøredegørelser

Disse vilkår er efter aftale med ansøger indføjet med henblik på at skabe større åbenhed og forståelse for virksomhedens miljøforhold.

Der er lavet en energigennemgang den 3. september 2008. Det blev påpeget, at der var uisolerede varmerør i fyrrummet. Disse rør er nu isoleret.

Miljø- og ressourcestyring bygger på en helhedsvurdering ud fra et princip om at stræbe mod renere teknologi i landbrugsproduktionen. Det drejer sig om at minimere anvendelsen af energi, næringsstoffer, vand, pesticider osv., således at tabene til omgivelserne bliver så små som muligt under hensyntagen til produktionens lønsomhed.

For at forbedre den generelle miljømæssige drift er BAT følgende:

- At man gennemgår bedriften med henblik på besparelse på elforbrug og andre energikilder, evt. sammen med sit energiselskab.
- At man fører regnskab over forbrug af vand, energi, foder samt kunstgødning.
- At vandingssystemet vedligeholdes således, at vandspild undgås.
- At der anvendes energibesparende belysning.
- At opdage og reparere evt. lækager hurtigst muligt.
- At man til stadighed renholder og vedligeholder anlæg og maskiner således, at de altid fungerer optimalt.

Renere teknologi er et bærende element i Husdyrloven. Loven pålægger alle et ansvar, og som landmand kan man både selv indføre renere teknologi og påvirke andre til at indføre renere teknologi bl.a. ved at stille krav, når der købes ind.

Renere teknologi sigter blandt andet på:

- At minimere forbrug af energi, vand og andre råvarer pr. produceret enhed.
- At udskifte miljøfarlige stoffer med mere miljøvenlige.
- At gøre arbejdsgange og processer mindre belastende for miljøet.

Ved jævnlig aflæsning af energimålere kan man hurtigt danne sig et overblik over energiforbruget og samtidig sikre sig mod uforudsete udgifter. Alene ved at forholde sig kritisk til forbruget kan man erfaringsmæssigt opnå besparelser på op mod 5-10 % af årsforbruget.

Herning Kommunes samlede vurdering

På baggrund af ansøgningsmaterialet, møder med Jørn Willumsen og dennes konsulent samt kommunes registreringer af områdets grundvands-, vandløbs- og naturforhold har kommunen vurderet, at bedriften, med overholdelse miljøgodkendelsens stillede vilkår for lokalisering, indretning og drift, **ikke** vil medføre en væsentlig virkning på miljøet.

Det er derfor Herning Kommunes opfattelse at:

- udvidelsen kan ske under hensyntagen til de landskabelige værdier
- driften kan ske uden væsentlige gener for naboer (lugt-, støj-, støv-, flue- og lysgener, affaldsproduktion m.v.)
- bedriften drives under anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT),
- der er sikret en tilfredsstillende beskyttelse af jord, grundvand, overfladevand og natur med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særlig sårbart over for næringsstofpåvirkning.

På grundlag af de i sagen foreliggende oplysninger overholder udvidelsen afskæringskriterierne, derfor meddeler Herning Kommune miljøgodkendelse til bedriften på en række vilkår.

I det følgende vil den samlede vurdering og påvirkning af omgivelserne af det ansøgte blive uddybet i forhold til

- Undersøgte alternativer
- Kommentarer til udvidelsen
- Landskabet
- Naboer (lugt-, støj-, flue- og lysgener m.v.)
- Energi
- Uheld og driftsforstyrrelser
- Jord
- Grundvand
- Overfladevand
- Natur

Undersøgte alternativer

En alternativ produktion til de 500 DE er de 352 DE der før er ansøgt om, godkendt, påklaget og hjemvist af Miljøklagenævnet til fornyet sagsbehandling i kommunen. De omkostninger, som er forbundet med at reducere ammoniakfordampningen er så store, at der skal en vis produktion til for at betale for dette. Desuden er der bygget en ny stald på baggrund af den miljøgodkendelse, som blev tilbagevist af Miljøklagenævnet. Denne stald skal derfor af proportionalitets hensyn udnyttes. Og dermed er der ikke et 0-alternativ. Dertil skal bemærkes, at ammoniakfordampningen fra en svinebedrift på 500 DE med forsuring af gyllen er mindre end fra en bedrift med en produktion på 352 DE uden forsuring eller en produktion på de hidtil tilladte 180 DE.

Alternativet til forsuring er luftrensning. Dette fravælges idet forsuring har en højere ammoniakreduktion end luftrensning. Luftrensning er ligeledes meget problematisk og til tider nærmest umuligt at koble på gamle staldanlæg, hvor forsuring kan anvendes på nye såvel som gamle anlæg. Derved opnås større effekt. Endeligt er luftrensning dyrere per produceret gris end forsuring.

Kommentarer til udvidelsen

I offentlighedsfasen er der ikke kommet bemærkninger til udvidelsen.

- Notat fra Hedens og Fjordens Landbocenter, Karen V. Thomasen

Miljøklagenævnet har i en afgørelse af 2. maj 08 hjemvist Herning Kommunes godkendelse af svineproduktion på Keldsgårdsvej 1, 7451 Sunds til fornyet behandling. Det har naturligvis givet os anledning til at vurdere sagen på ny på baggrund af Miljøklagenævnets afgørelse.

På side 18 i afgørelsen affører Miljøklagenævnet følgende:

"Nævnet skal derfor påpege, at en risiko for skadelig påvirkning fra den samlede ammoniakpåvirkning næppe uden videre kan udelukkes. Imidlertid må spørgsmålet, om der skal gennemføres en konsekvensvurdering af ammoniakpåvirkningen af EF-habitatområdet "Ovstrup Hede med Røjen Bæk", afhænge af en nærmere bedømmelse af de oplysninger, som må indgå i en vurdering af ammoniakreduktionen".

Spørgsmålet om ammoniakemission er således af central betydning. Derfor har vi vurderet mulige tiltag for at reducere denne emission. Hvis der etableres gylleforsuring i både de eksisterende stalde og den nye stald, der er indeholdt i den meddelte godkendelse vil ammoniakemissionen kunne reduceres i forhold til emissionen før udvidelsen. I så fald vil der efter vores vurdering ikke være behov for en konsekvensvurdering i forhold til Ovstrup Hede. Dette tiltag vil imidlertid indebære en væsentlig omkostningsforøgelse.

For at bære denne omkostning ønsker landmanden allerede nu at ansøge om en etape 2, der vil indebære en udvidelse fra de 352 DE til ca. 500 DE. Som bekendt vil den kunne rummes i den allerede etablerede nye stald.

Juni 08

Karen V. Thomasen

Miljøkonsulent, Heden og Fjorden

- Udtalelse fra Ikast-Brande Kommune

Da dele af udspretningsarealerne ligger i Ikast-Brande Kommune, er de blevet bedt om en udtalelse jf. § 21 i Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug. Ikast-Brande Kommune har vurderet, at udbringning i henhold til ansøgningen på husdyrbrugets udbringningsarealer i Ikast-Brande Kommune ikke vil medføre væsentlige virkninger på overfladevand, grundvand herunder det nitratfølsomme indvindingsområde, kulturmiljøet eller naturområder omfattet af lovens § 7. Herudover er det vurderet, at den ansøgte arealanvendelse i Ikast-Brande Kommune ikke vil påvirke § 3-områder eller andre naturområder, som er beskyttet mod tilstandssændring, fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde, særlig sårbare overfor næringsstofpåvirkning, eller vil have væsentlig virkning på de bestande af vilde planter, dyr og deres levesteder, som områderne er udpeget på baggrund af så længe følgende vilkår indgår i miljøgodkendelsen. Udtalelsen fra og arealer i Ikast-Brande Kommune er vedlagt som bilag 8.

Ikast-Brande Kommune ønsker følgende vilkår indarbejdet i godkendelsen:

- De vilkår, som vedrører arealernes drift, skal være kendt af den eller de personer, der udfører den pågældende del af driften.
- Såfremt der efter Ikast-Brande Kommunes vurdering opstår væsentlige gener for omgivelserne i forbindelse med driften af arealerne, kan Ikast-Brande Kommune meddele påbud om, at der skal udarbejdes og gennemføres et projekt med foranstaltninger, som minimerer generne.
- Arealerne må ikke uden Ikast-Brande Kommunes forudgående godkendelse tilføres anden organisk gødning eller mere husdyrgødning – herunder husdyrgødning med et højere, gennemsnitligt kvælstof- og fosforindhold – end forudsat på baggrund af ansøgningen.
- Der skal årligt etableres efterafgrøder i 10 % af efterafgrødegrundarealet⁸ ud over de til enhver tid gældende generelle regler med krav om etablering af efterafgrøder. Det vil sige, at når det generelle krav er etablering af efterafgrøder på 14 % af efterafgrødegrundarealet, skal der etableres efterafgrøder på 24 % af efterafgrødegrundarealet.
- På markerne 23-0, 23-1 og 25-0 skal der vælges et sædskifte, hvor der hvert år sås græsefterafgrøder i minimum 40 % af markernes samlede areal. Græsefterafgrøden skal sås i forbindelse med etablering af hovedafgrøden, og græsefterafgrøden skal som minimum være veletableret i perioden fra høst og frem til 1. februar. Der må ikke sås bælgeplanter på markerne, og i perioden fra høst og frem til 1. februar må der ikke udbringes gødning – herunder via eventuel afgræsning med husdyr – på markerne. Græsefterafgrøden kan ikke medregnes som en del af de lovpligtige efterafgrøder, som skal etableres i henhold til de til enhver tid gældende generelle regler med krav om etablering af efterafgrøder.

⁸ Efterafgrødegrundarealet: Opgøres efter den til enhver tid gældende vejledning om gødsknings- og harmoniregler fra Plantedirektoratet.

- På de øvrige marker end dem, der er angivet i vilkår 1.5 ovenfor, skal der vælges et sædskifte med kartofler i mere end 20 % af det samlede areal og med bælgplanter i maksimalt 10 % af det samlede areal. Der kan dog også vælges et sædskifte, der medfører mindre kvælstofudvaskning og større fosforbortførsel med afgrøderne end dette sædskifte – jf. de til enhver tid gældende standardsædskifter, der ligger til grund for IT-ansøgningssystemet på www.husdyrgodkendelse.dk.
- På markerne 25-0, 107-0, 108-0, 111-0, 200-0, 201-0, 203-0, 204-0, 205-0, 209-0, 210-0, 211-0 og 212-0 skal husdyrgødning nedfældes eller nedbringes hurtigst muligt efter udbringningen. I tilfælde hvor der er afgrøder på markerne, og nedfældning eller nedbringning ikke er praktisk mulig, må udbringning ikke foretages på dage med vindretninger, der fører vinden fra markerne til naturarealerne på Linnebjerg Bakke.
- Komposteret husdyrgødning må kun oplagres i markstakke i en periode af maksimalt tre ugers varighed i forbindelse med udbringning.
- Hvis en markstak – jf. forstående vilkår – skal ligge i mere end syv dage, inden udbringning på marken foretages, skal stakken overdækkes med plastik eller andet lufttæt materiale.
- Transport af husdyrgødning til markerne må ikke foregå igennem landsbyen Faurholt.
- Jord, foder, gødning og lignende, som tabes på offentlig vej i forbindelse med driften af arealerne, skal samles op senest ved arbejdets ophør eller ved den enkelte arbejdsdags afslutning, når arbejdet strækker sig over flere dage.

Herning Kommune vurderer, at de ønskede vilkår enten er omfattet af gældende regler eller indarbejdet i godkendelsen.

Varetagelse af hensyn til landskab

Den nye godkendelsesordning gennemfører VVM-direktivet og IPPC-direktivet for så vidt angår husdyrbrug og samler kravene til ansøgning og myndighedsbehandling med de relevante dele fra bekendtgørelse om godkendelse af listevirksomhed og planlovens bestemmelser om landzoneregulering.

Ejendommen er beliggende i det åbne land ca. 2,7 km vest for Sunds By, som er den nærmeste byzone i området.

Ejendommen Keldsgårdvej 1, 7451 Sunds ligger i et udpeget landskabsområde med landskabelige værdier jævnfør kommuneplan 2009 – 2020 for Herning Kommune. Området er besigtiget og fremstår som meget fladt og halvåbent område med spredte områder af træer og buske uden større tekniske anlæg og præget af mindre landbrugsejendomme. Det er derfor vurderet, at området vil stå uforstyrret ved at omkranse ejendommens anlæg med et læhegn med egnskarakteristiske træer. Den nybyggede stald falder ligeledes visuelt sammen med de øvrige driftsbygninger, som delvist er etableret med læhegn, og det vurderes derfor ikke at forringe de landskabelige, naturmæssige eller kulturhistoriske værdier, der ligger til grund for områdets status, såfremt læhegn om den nye staldbygning og gyllebeholdere etableres.

Nærmeste naturområde er fersk eng/mose, som er et § 3 beskyttet naturområde beliggende ca. 300 m retning vest fra anlæggene på ejendommen.

Ejendommens staldanlæg er på 1.858 m², dertil kommer diverse lager og maskinhus på i alt 814 m², således at det samlede bebyggede areal for driftsbygningerne udgør 2.672 m². Den ansøgte udvidelse omfatter ny slagtesvinstald på 1.900 m², beliggende øst for stuehuset og med tilknytning til eksisterende stalde. Den nye gyllebeholder vil blive placeret sammen med de eksisterende beholdere.

Ejendommen på Keldsgårdvej 1 fremstår i røde teglsten og med mørke tagflader beklædt med eternit og stål. Den nye stald er dog bygget i søsten elementer med lyse grå tag-stålplader. Den nye stald er ikke markant anderledes end den resterende bygningsmasse. Den er også en smule højere, men de grå tagflader og staldvæg passer fint med den til tider grå himmel. Lager og maskinhuse er opført med en kombination af røde tegl og stålplader. Der er 4 stk. siloer med en højde mellem 10 og 13 m. Siloerne har en lysgrøn eller galvaniseret overflade og de er placeret ved foderladen og lager. Omkring siloerne er der enten andre landbrugsbygninger eller læhegn/skov. Ejendommens bygningsmasse fremgår af bilag 1.

Placeringen er blandt andet bestemt af produktionen på ejendommen, hvor en sammenbygning er mest hensigtsmæssig.

Såvel stalden som gyllebeholderen overholder gældende afstandskrav, bortset fra krav til naboskel. Der er givet dispensation for stalden til en minimumsafstand på 20 m og til gyllebeholder på minimum 5 m afstand ift. naboskel.

Kommunen vurderer, at det samlede bygningsanlæg – efter udbygningen – vil fremstå som en driftsmæssig enhed, der kræves således ikke tilladelse efter § 22 i husdyrloven (dvs. tilladelse til byggeri uden tilknytning til ejendommens hidtidige bebyggelsesarealer.) Det vurderes endvidere, at det på baggrund af de stillede vilkår om læhegn vil sikres, at den nye stald og gyllebeholder ikke adskiller sig markant i landskabet.

Det vurderes, at de stillede vilkår ved bedriftens ophør, er tilstrækkelige i forhold til at undgå forureningsfare og for at bringe stedet tilbage i tilfredsstillende miljømæssig stand herunder hensyn til varetagelse af landskabelige hensyn.

Naboer, - lugt-, støj-, flue- og lysgener m.v.

- Lugt

Nærmeste nabobeboelse, der ikke er et landbrug, ligger ca. 400 meter fra ejendommen (vægtet gennemsnitsafstand). Korrigeret geneafstand er beregnet til 182 meter. Nærmeste byzone ligger ca. 3,4 km fra bedriften, her er ukorrigeret geneafstand beregnet til 918 meter. Ukorrigeret geneafstand til samlet bebyggelse er beregnet til 712 m hvor den faktiske afstand er ca. 3,3 km. Geneafstandene er dermed mindre end afstanden til nærmeste enkeltbolig og byzone og samlede bebyggelse, og genekriteriet er dermed overholdt. Dog fastsættes der vilkår om, at såfremt der skulle opstå gener for de omkringboende, eller såfremt kommunen finder det nødvendigt, skal bedriften lade foretage undersøgelse af forskellige lugtkilder og/eller behandling af staldlugtemissionen, således at lugten uden for ejendommen formindskes. Det vurderes derfor, at ejendommens lokaliseringsforhold med de stillede vilkår er tilfredsstillende for et landbrug af denne størrelse.

- Støj

På grund af afstanden til nærmeste nabo vurderes landbrugets faste anlæg m.v. ikke at give anledning til en støjpåvirkning af omgivelserne, som vil medføre gener for de omkringboende. Derfor er det ikke fundet nødvendigt at kræve en støjmåling udført. Dog fastsættes der vilkår om, at såfremt der skulle opstå gener for de omkringboende, eller såfremt tilsynsmyndigheden finder det nødvendigt, kan der kræves udført støjmålinger efter nærmere definerede anvisninger.

- Fluer mm.

I forbindelse med dyreholdet kan der forekomme gener fra skadedyr (rotter, mosegrise m.v.), som straks skal afhjælpes, samt gener fra fluer, som skal bekæmpes effektivt, hvorfor der stilles vilkår herom. Bemærk at retningslinjerne fra Statens Skadedyrlaboratorium opdateres 1 gang årligt.

- Støv

Med hensyn til støvgener fra gården forventes det ikke at give væsentlige problemer. Dog henvises der til god landmands-praksis, at al transport til og fra bedriften skal, for at begrænse støvgener, foregå ved hensynsfuld kørsel samt at alle aktiviteter på bedriften planlægges, herunder også levering og udkørsel, således at omgivelserne påvirkes mindst muligt.

- Lys

På bedriften er der ikke natbelysning, hvorfor det ikke forventes at give væsentlige problemer. Der etableres ikke nye udvendige lyskilder ved udvidelsen. Dog fastsættes der vilkår om, at såfremt der skulle opstå gener for de omkringboende, eller såfremt kommunen finder det nødvendigt, skal bedriften lade foretage undersøgelse af forskellige lyskilder, således at lyset uden for ejendommen formindskes.

- Affald

Det er BAT at registrere affaldsproduktionen og derved skaffe sig et overblik over evt. indsatsområder, hvor man kan minimere affaldsproduktionen. Derfor skal man på ejendommen føre registrering over affaldsproduktionen svarende til reglerne i affaldsbekendtgørelsen.

Der er udarbejdet et affaldsregulativ for erhvervsaffald gældende for virksomheder i Herning Kommune. Dette regulativ er gældende for ejendommen, hvilket betyder, at man skal anvende den kommunale modtageplads eller anvende godkendte transportører. Herning Kommune har ingen indsamlingsordning men en anvisningsordning. I praksis betyder det, at bedriften selv skal lave en aftale med en

transportør om at få hentet det sorterede affald og bragt affaldet til et behandlingsanlæg. Transportøren skal være registreret i kommunen, og kommunen skal have en anvisningsaftale med modtageanlægget.

Oplag af affald må ikke medføre forurening eller risiko for forurening af omgivelserne, herunder af jord, vandområder, grundvand, luft eller kloak samt uhygiejniske forhold.

- Transport

Bedriften ligger hensigtsmæssig i forhold til- og frakørselsforhold, da ejendommen ligger lige ud til Keldsgårdvej, og det er muligt at transportere gødning mm udenom landsbyer og byer. Udkørsel af gylle til arealerne, beliggende således, at kørsel dertil kun kan foregå gennem byområder, må kun foregå med lastbil, for at mindske generne i tættere bebyggede områder. I forhold til BAT skal alle aktiviteter på bedriften planlægges, herunder også levering og udkørsel, således at omgivelserne i øvrigt påvirkes mindst muligt. Det ansøgte vil betyde en forøgelse af forbruget af foder m.v. og en øget transport til og fra ejendommen.

- Kumulativ effekt

Oplysningerne om kumulation skal bruges i lugtberegningen. Er der andre husdyrbrug, som medfører lugtgener i det samme punkt i byzone skærpes kravene til geneafstanden i forbindelse med ansøgningen. Det er ikke andre ejendomme med over 75 DE indenfor 100 meter af naboejendomme.

Herning Kommune vurderer, at husdyrbrugets lugt-, støj-, støv- og lypåvirkning af omgivelserne ikke vil medføre gener for naboerne. Endvidere vurderes det, at husdyrbrugets skadedyrsbekæmpelse er tilfredsstillende. Husdyrbruget skal overholde Herning Kommunes affaldsregulativ. Herudover vurderes det, at det øgede antal af transportere som følge af udvidelsen ikke er af et omfang, der vil indebære væsentlige gener for omkringboende.

Anlæg

Valgte BAT - virkemidler

Virkemiddel	Effekt	Økonomi
Staldsystem	De nye stalde samt nogle af de eksisterende er med delvis spaltegulv (BAT-byggeblad nr. 106.04-52). Forhenværende fuldspaltestalde er renoveret til miljøspalter dvs. drænet gulv med spalter (33/67). Et enkelt staldafsnit er med fuldspalter. Dette renoveres inden år 2015 jf. gældende lovkrav.	
Gyllekøling	Gyllekøling er etableret men dog ikke indtastet i ansøgningssysteme som virkemiddel, da der ikke foreligger dokumentation på tiltagets effekt i stalde, hvor der i forvejen er etableret forsuring af gyllen, som også virker ved at fastholde ammoniakken i gyllen, så den ikke fordampes. Samtidigt med gyllekøling fremskaffes varme til stuehus og forrum, opvarmning af staldene hos de mindste grise og opvarmning af vand til iblanding i vådfoderet. Løsningen er derfor energieffektiv sammenholdt med andre virkemidler. Til dels BAT-byggeblad 106.04-53	Investering til gyllepumpe og rør (kun i den nye stald, det er etableret i to eks. stalde): 150.000,- samt driftsomkostninger i form af strøm til anlægget. Der spares til gengæld olie til opvarmning.
Gylleforsuring	Forsuring reducerer ammoniakfordampningen med 65-70 % (afhængig af staldtype) og er valgt som et virkemiddel. BAT kandidat-byggeblade 106.04-56 og 106.04-54	Investering i forsuring: 1.2 mio Driftsomkostninger: ca. 50.000,- årligt
Fodringsoptimering	Foderplaner og -sammensætninger udarbejdes i samarbejde med foderkonsulent, som sikrer at der anvendes den nyeste viden på området. Der bruges fasefodring, for at komme så tæt på dyrenes behov som muligt. Dvs. mindst mulig overforsyning med protein, mineraler (herunder fosfor), vitaminer og aminosyrer, - således begrænses udledningen af næringsstoffer til naturen. I praksis gennemføres fasefodring ved, at der laves forskellige foderblandinger som afpasses dyrenes behov i bestemte vægtintervaller. Protein og fosforkravet er faldende gen-	Ikke beregnet

	<p>nem vækstforløbet. Således vil man med fordel kunne reducere indholdet af fosfor og protein i den sidste del af vækstperioden for at undgå overforsyning af dyrene. Grise i besætningen tildeles som min. 2 forskellige blandinger gennem vækstperioden.</p> <p>Der anvendes p.t. restprodukter fra industrien som svinefoder, som fermenteres inden udfodring. Ved fermenteringsprocessen bliver næringsstofferne gjort nemmere tilgængelige for optagelse og dette begrænser forbruget af foder (energi) pr. kg produceret svinekød.</p> <p>Hermed udnyttes energiressourcer fra restprodukter som ellers ikke ville blive brugt på samme effektive måde.</p> <p>Der bruges fytase i foderblandingerne for at øge udnyttelsen af fosfor. Tilsætningen af fytase afpasses løbende til blandingernes indhold og vil derfor variere over perioden.</p>	
Overdækning af gyllebeholder	Anvendes til at reducere ammoniakfordampningen og mindske lugt. Der er valgt at overdække den nye gyllebeholder.	-
Øget andel af efterafgrøder	Efterafgrøder giver en mindre kvælstofudvaskning. Der er valgt 10 % ekstra efterafgrøder i forhold til standardkravene.	Udgift til frø ca. 150 kr/ha og måske et mindre udbyttetab afhængig af året og sortvalg.
Ændret sædskifte	Grundvandssædskifter formindsker kvælstofudvaskningen. Der er til særligt sårbare arealer valgt grundvandssædskifter og til de øvrige valgt et sædskifte med bedre udvaskningsindeks ift. kvælstof end referencen.	Udgift som ovenfor, men desuden begrænsninger på afgrødevalget. Ikke vurderet.

Fravalgte BAT-virkemidler

Virkemiddel	Effekt	Økonomi
Staldsystem	En stald er med fuldspaltegulv	Da stalden er forholdsvis nye renoveres fuldspaltegulve først ved lovændringen om dette.
Gylleseparation	Anvendelse af separation foretages oftest hvis der mangler harmoniarealer, hvilket ikke er problemet i denne sag.	Udgiften til separationsanlæg er på ca. 1.000.000 kr + driftsomkostninger.
Biologisk luftvasker	Biologisk luftvasker anvendes til at reducere lugt. Der er dog ingen problemer i forhold til naboer og virkemidlet fravælges.	Ikke vurderet
Kemisk luftvasker	Reducerer ammoniakfordampning. Dette er fravalgt af tekniske årsager og idet gyllekøling er mere interessant som energibesparende tiltag. Desuden er der valgt forsuring til ammoniakreduktion. BAT-byggeblad 106.04-58	Udgift ca. 10 kr pr. slagtesvin.
Benzoesyre	Benzoesyre anvendes som virkemiddel til reduktion af ammoniakfordampning, hvilket er reduceret via andre tiltag.	Prisen på benzoesyre er kraftigt stigende. Effekt i forhold til økonomi bliver derfor lille.
Fodringsoptimering	Anvendes ikke som virkemiddel da ansøger ønsker at kunne anvende restprodukter fra industrien som svinefoder. Derfor kompenseres ved andre BAT- tiltag.	
Ændring af ventilationsafkast	Ændring af ventilationsafkast foretages for at ændre på lugtubredelsen omkring anlægget. Dette er ikke noget problem her.	Ikke undersøgt
Overdækning af gyllebeholder	Anvendes til at reducere ammoniakfordampningen. Der er allerede valgt andre tiltag med stor effekt. Det kan senere påmonteres de to gamle gyllebeholdere. Der er dog valgt at overdække den nye gyllebeholder.	Ikke undersøgt.

Herning Kommune vurderer, at ovenstående valgte og fravalgte BAT-virkemidler vil medføre, at husdyrbruget opfylder kravet om BAT igennem stillede vilkår, og overholder Herning Kommunes niveau for BAT.

Energi

Ved jævnlig aflæsning af energimålere kan man hurtigt danne sig et overblik over energiforbruget og samtidig sikre sig mod uforudsete udgifter. Alene ved at forholde sig kritisk til forbruget kan man erfaringsmæssigt opnå besparelser på op mod 5-10 % af årsforbruget. Der er indsendt en redegørelse fra et energiselskab og konsulent for hvilke energibesparende tiltag, der er overvejet, gennemført samt fravalgt senest sammen med denne miljøgodkendelse.

Herning Kommune fastlægger tilsynsindsatsen ud fra principperne for et differentieret tilsyn. Derfor vil alle virksomheder og landbrug blive delt op i 3 kategorier, og miljøtilsynet vil blive gennemført ud fra behovet på den enkelte bedrift. Et af kriterierne for, at bedriften kan indplaceres med karakteren høj indenfor systematik og information er bl.a. at bedriften udfærdiger en miljøredegørelse eller grønt regnskab. En bedrift placeret i niveau 1 vil modtage færre og mindre omfattende kontrollerende tilsynsbesøg end en tilsvarende bedrift placeret i niveau 2, som igen får mindre kontrollerende tilsyn end en tilsvarende bedrift i niveau 3.

For at forbedre den generelle miljømæssige drift er BAT følgende:

- At man gennemgår bedriften med henblik på besparelse på el-forbrug og andre energikilder, evt. sammen med sit energiselskab
- At man fører regnskab over forbrug af vand, energi, foder samt kunstgødning.
- At vandingssystemet vedligeholdes således, at vandspild undgås
- At der anvendes energibesparende belysning
- At opdage og reparere evt. lækager hurtigst muligt.
- At man til stadighed renholder og vedligeholder anlæg og maskiner således, at de altid fungerer optimalt.

Der er stillet vilkår om at bedriften i forbindelse med de regelmæssige tilsyn skal redegøre for, hvad der er indført af renere teknologi siden sidste tilsyn, samt i hvilket omfang der er sket substitution af råvarer og hjælpepestoffer til mindre miljøbelastende råvarer og hjælpepestoffer.

Det er kommunens vurdering, at landmanden igennem godt landmandspraksis og via uddannelse og dygtiggørelse indenfor landbrugsdriften mm. samt registrering af ovenstående overholder kravet om BAT.

Uheld og driftsforstyrrelser

En væsentlig risikofaktor er uheld i forbindelse med overpumpning af gylle. Derfor skal overpumpningen ske under opsyn. Der er ikke monteret pumper på gylletankene, dermed er der ingen risiko for utilsigtet start og deraf følgende gylleudslip. Der er sat krav til at der etableres jordvold omkring gylletankene som ved evt. uheld kan opsamle og tilbageholde en gyllemængde svarende til rumfanget af en gyllevogn, således at der ikke kan ske afstrømning til nærværende vandløb.

Udover at være BAT, så er det Herning Kommunes opfattelse, at en beredskabsplan vil være til stor hjælp for landmanden, såfremt der skulle ske et uheld, både med hensyn til små hændelser som f.eks. oliespild og store som f.eks. brand, hærværk o.l. Det giver landmanden en mulighed for at gennemgå sin bedrift og foretage en risikovurdering af, hvorvidt der skal ændres på indretning og drift, således at risikoen for forurening i forbindelse med uheld minimeres. Planen skal ikke kun omfatte de uheld, der kan ske på selve ejendommen, men skal ligeledes omfatte f.eks. beredskab i forbindelse med transport af kemikalier til ejendommen og mellem ejendom og marker. Planen skal gennemgås med de ansatte mindst 1 gang hvert år, ellers går planen i glemmebogen og planen skal gennemgås med nyansatte, når de tiltræder. Endvidere er planen kun anvendelig, hvis man kan få fat i den, derfor stilles der krav om, at den skal være let tilgængelig og synlig.

Der er indsendt en beredskabsplan, som er gennemlæst og synet som godkendt af tilsynsmyndigheden.

Herning Kommune vurderer, at kravet om beredskabsplan opfylder lovkrav og BAT.

Påvirkning af jord

For at forhindre spild og forurening af jord og grundvand stilles der krav om, at al håndtering af gylle foregår under opsyn, samt at håndteringen foregår på en sådan måde, at evt. gener begrænses. F.eks. at der først sker omrøring af gyllebeholderen, kort tid før beholderen skal tømmes f.eks. ved udspreddning. Det vurderes, at gyllevogne med egen sugepumpe og tilbageløb vil medføre tilstrækkelig sikkerhed for, at der ikke sker spild af husdyrgødning. For at undgå forurening pga. af spild eller uheld skal overjordisk oplag af olier, opbevares på tæt bund og uden mulighed for afløb. Da der endvidere er stor risiko for spild på jorden, hvor traktorer og andre motoriserede landbrugsmaskiner påfyldes brændstof mm, er der stillet krav om, at stederne skal være udformet således, at der ikke kan ske afløb til og forurening af jord, kloak, overfladevand eller grundvand.

Herning Kommune vurderer, at driften med de stillede vilkår lever op til BAT, samt at de stillede vilkår vil være tilstrækkelige til at sikre jord i mod spild mm.

Påvirkning af grundvand

Håndtering af gødning foregår som gylle og dybstrøelse på Keldsgårdvej 1. For at sikre at gyllen udbringes så tæt på det tidspunkt, hvor afgrøden har maksimalt næringsstoffoptag og størst vækst, er der stillet krav om tilstrækkelig opbevaringskapacitet.

Herning Kommune vurderer, at der er sikret tilstrækkelig opbevaringskapacitet for gylle, såfremt der på selve ejendommen er minimum 9 måneders opbevaringskapacitet. Opbevaringskapaciteten efter udvidelsen rækker til 9,8 måneder, så husdyrgødningsbekendtgørelsens krav er derfor opfyldt på ejendommen.

Næsten alle ejendommens udspreddingsarealer ligger i områder med almindelige drikkevandsinteresser. Kun ganske få arealer ligger i område med særlige drikkevandsinteresser. I alt er 135,85 ha af udbringingsarealerne beliggende i nitratfølsomme indvindingsområder. 38,80 ha af disse ligger i nitratfølsomt indvindingsopland i indsatsplanområde, til Sunds Vand- og Varmeværk. Beregningerne viser, at udvaskningen af nitrat på disse ligger mellem 46 mg/l (9,38 ha) og 56 mg/l (29,42 ha). De øvrige arealer der ligger i nitratfølsomt indvindingsopland jf. ansøgningssystemet har en beregnet udvaskning af nitrat på 70 mg/l og der er ingen stigning i udvaskningen. Se bilag 5

For markerne 162-0 og 163-0 (Herning Kommune), som ligger i nitratfølsomme områder, er det vurderet, at udvaskningen ikke vil påvirke miljøet væsentligt, hvis udvaskningen er på eller under 50 mg/l. Ovenstående krav til grundvandsbeskyttelse er efterkommet ved vilkår om 60 % græsefterafgrøder, som i ansøgningen er angivet som G6 sædskifte. dermed fås en beregnet udvaskning af nitrat på 46 mg/l og er et fald på 25 mg/l i forhold til beregnet nudrift. For markerne 23-0, 23-1 og 25-0 (Ikast-Brandø Kommune), som ligger i nitratfølsomme områder, er det vurderet, at udvaskningen ikke vil påvirke miljøet væsentligt, hvis udvaskningen er på eller under 59 mg/l. Ovenstående krav til grundvandsbeskyttelse er efterkommet ved vilkår om 40 % græsefterafgrøder, som i ansøgningen er angivet som G4 sædskifte. Dette giver en beregnet udvaskning på 56 mg/l, som er en reduktion på 14 mg/l ift. beregnet nudrift.

Nitratkoncentrationen forøges ikke i forbindelse med udvidelsen og nitratudvaskningskrav til de enkelte arealer overholdes. Det vurderes ud fra de indsendte beregninger, at beskyttelsesniveauet for nitrat i forhold til grundvandet er overholdt, samt at udvidelsen ikke vil medføre en øget miljøpåvirkning af det nitratfølsomme område. Kort over drikkevandsinteresserområder og nitratfølsomme områder er vedlagt som bilag 5.

De ekstra tiltag som ansøger oplyser, der ligger udover standardforudsætningerne, ligger til grund for overholdelsen af de fastlagte beskyttelsesniveauer for grundvand. Derfor skal det dokumenteres, at der er 10 % mere areal med efterafgrøder udover plantedirektorets krav. Da efterafgrøder er en del af løsningen i forhold til grundvand, er der stillet vilkår om, at efterafgrøder ikke må erstattes af 100 % vintersæd. Derudover skal det dokumenteres, at der anvendes et sædskifte med 60 % græsefterafgrøder (G 6 sædskifte) og 40 % græsefterafgrøder (G4-sædskifte) på de omtalte marker og at der på de resterende marker anvendes et sædskifte svarende til S 12 (> 20 kartofler og maks 10 % bælgplanter) eller et med et bedre udvaskningsindeks.

BAT og godt landmandskab i forhold til udbringning er bl.a. følgende tiltag:

- at man afstemmer den producerede husdyrgødning med udspretningsarealet og afgrødens gødningsbehov og i forhold til anvendt kunstgødning
- at udbringning af gødning mm skal foretages så tæt på det tidspunkt, hvor afgrøden har maksimalt næringsstofoptag og størst vækst
- at man anvender BAT med hensyn til de maskiner man anvender til udspretning, og om nødvendig nedpløjning af husdyrgødningen
- at man ved afgrødehøjde under 10 cm tilstræber at udbringe gødningen under ideelle vejrforhold dvs. kølig, fugtigt og vindstille eller ved direkte nedfældning.

Herning Kommune vurderer, at driften med de stillede vilkår lever op krav i grundvandsudtalelser fra Herning og Ikast-Brande Kommuner og til BAT.

Påvirkning af overfladevand

Indholdet af næringsstoffer i husdyrgødning har stor betydning for tabet af ammoniak, nitrat og fosfor til omgivelserne. I ansøgningen er indholdet af kvælstof og fosfor i den producerede husdyrgødning beregnet på grundlag af normtal for næringsstof i husdyrgødning, udarbejdet af Danmarks JordbrugsForskning. Det er på det grundlag, Herning Kommune vurderer belastningen på omgivelserne. Husdyrbruget vil være fuldt etableret i maj 2011. Ifølge den indsendte ansøgning viser beregning, at det ansøgte dyretryk på 1,54 DE/ha er mindre end harmonikrævet på 1,56 DE/ha, og der er derfor ingen problemer i forhold til overfladevand. Dyretrykket falder fra det maksimalt tilladelige i nudrift 1,57 til ansøgt dyretryk på 1,54 DE/ha, og stammer fra gødning fra både svin og kvæg fra andre landmænd i Kjargaarden I/S.

Referencesædskiftet er det sædskifte, som i forbindelse med beskyttelsesniveauet for nitrat og fosfor anvendes som udgangspunkt. IT-systemet fastlægger et referencesædskifte for alle bedriftens arealer, bortset fra arealer, der angives at have vedvarende græs per 1. januar 2007. For hver mark skal desuden aktivt vælges et sædskifte. Der er ikke valgt samme sædskifte som referencesædskiftet på alle marker og derfor stilles der krav til sædskiftet i miljøgodkendelsen på alle arealer.

- Vaskeplads, placering af gyllebeholdere og øvrige afløb

Det er **kommunens vurdering**, at der er en miljømæssig risiko forbundet med vask af maskiner og ikke mindst sprøjteudstyr. Der er derfor stillet vilkår om, at vask skal ske på en vaskeplads med afløb til en opsamlingsbeholder for flydende husdyrgødning. Herved vil vaskevandet blive ført til gyllebeholderen og udspremt med gyllen, hvilket vil være en miljømæssigt bedre løsning.

Ved påfyldning af vand i forbindelse med brug af sprøjtemidler skal der drages omsorg for, at der ikke er mulighed for "tilbagesug". Der må derfor aldrig tages vand direkte fra en brønd / boring, et vandløb eller en sø. Det kan tillades, at der tages vand fra hydrofor (markvanding), hvis påfyldningsslangen er forsynet med kontraventil. Der er ligeledes stillet vilkår om, at vaskepladsen skal anvendes ved påfyldning af sprøjtemidler.

Udover at afløbet fra vaskepladsen skal være tilsluttet gyllesystemet, er der ligeledes sat krav til at afløb inde i samtlige bygninger skal føres til gyllesystemet, da der her er stor risiko for tab af foderstoffer, mineraler, husdyrgødning m.v. Dvs. at der på ejendommen skal være afløb til gyllesystemet fra afløbet i vådfoderrummet. Kommunen vurderer at hvis afløb i maskinhus afblændes og det almindelige afløb på betonpladsen foran maskinhuset afblændes, vil der ikke være afløb til overfladevandssystemet der giver risiko for afledning af forurenende stoffer direkte til vandmiljøet. Det etablerede aquadræn på betonpladsen foran maskinhuset vurderes ikke at udgøre en risiko, da der kun transporteres mineralblandinger i lukkede originalemballager. Der håndteres ikke foder eller husdyrgødning på pladsen.

Såvel nye som gamle gyllebeholdere er placeret mindst 100 m fra vandløb og søer. Der er sat vilkår om vold eller terrænregulering ved gyllebeholdere for at beskytte nærliggende § 3 sø og Højris Å mod udslip af gylle. **Herning Kommune vurderer**, at vold og beredskabsplan vil medvirke til sikring af overløb af gylle mm.

Gylle udgør generelt en risiko for vandmiljøet, da det er meget giftigt for fisk og smådyr. Gennem godt landmandskab kan risikoen dog reduceres/undgås. Nedfældning er yderligere med til at reducere risikoen for udslip til vandmiljøet. Med hensyn til emission af ammoniakdampe og andre gasser, som følge af gylleudbringning, foreligger der ikke oplysninger om, at disse skulle have betydning for vandløbsmiljøet.

- Vandløb

En del af bedriftens udbringningsarealer ligger ved eller i nærheden af Malmkær Bæk, Sønderås (E-målsat), Sunds Møllebæk/Kjeldsig Grøft (E-målsat), Sunds Nørreå (B2 -målsat), Storå (Højris Å) (B2-målsat), Malmkær Bæk ved Bording Gårde - (B3(F))-målsat samt Gullestrup-Saltholt Afledningsgrøft. Vandløbene er omfattet af § 3 i naturbeskyttelsesloven. Vandløbenes beliggenhed i forhold til bedriftens udbringningsarealer fremgår af bilag 6. Jævnfør Herning Kommuneplan 2009 – 2020 må vandløb ikke anvendes til formål, der hindrer fastholdelse eller opnåelse af de fastsatte målsætninger. Indtil vandplanerne i Herning Kommune træder i kraft gælder dog gældende bekendtgørelser samt retningslinjerne for vandløb mm. i Regionsplan 2005 for Ringkøbing Amt. Ovenstående vandløb afvander alle til Storå, som er B-målsat laksefiskevand. Her var målsætningen i 2005 i Regionsplan 2005 opfyldt. Storåen har sit udløb i Nissum Fjord.

Udbringningsarealerne er i mange tilfælde vandløbsnære, og skrånene på enkelte steder stærkt ned mod vandløbene. Erosion af udbragt husdyrgødning til vandløbene under kraftige regnskyl vurderes på den baggrund at udgøre en risiko, så derfor er dette areal udtaget af udspretningsarealet i 10 meter afstand til vandløbet. På alle andre arealer skrånene der ikke stærkt ned mod vandløbene. Erosion af udbragt husdyrgødning til vandløbene under kraftige regnskyl vurderes på den baggrund ikke at udgøre en risiko, såfremt der opretholdes en dyrkningsfri bræmme på 2 m jf. Vandløbslovens § 69.

Herning Kommune vurderer, at landbrugsdrift, herunder udbringning af gylle i sædvanligt omfang og efter gældende regler på de vandløbsnære arealer, ikke vil påvirke flora og fauna i de relevante vandløb. Sekundære effekter som eksempelvis øget udvaskning af næringsalte vurderes ikke at have betydning for vandløbsmiljøet. Den ansøgte, fremtidige drift på ejendommen, og på bedriftens udbringningsarealer, vil ikke være i modstrid med regionplanens vandløbsmålsætninger og naturbeskyttelseslovens bestemmelser om beskyttede naturtyper.

Malmkær Bæk, Sønderås

Malmkær Bæk, Sønderås har på strækningen ved de aktuelle udbringningsarealer et kraftigt reguleret forløb. Vandløbet lider under okkerbelastning og et bundsubstrat præget af sand.

Sunds Nørreå

Sunds Nørreå har på den relevante strækning et relativt naturligt forløb. Vandløbet er dog middelsvært okkerbelastet og bunden er belastet af sand og sandvandring.

Storå (Højris Å)

Storå er på den aktuelle strækning delvist reguleret, men med acceptable fysiske forhold. Vandløbet er her svagt til middel okkerpåvirket.

Bjørnkær Grøft

Vandløbet er reguleret på aktuelle strækning. Kvaliteten i vandløbet bærer kraftigt præg af sandbund, sandvandring og okker. Som følge af vandindvinding til markvandring er dette vandløb påvirket af en væsentlig reduktion af vandføring.

Alle vandløbene øst for Sunds (måske lige med undtagelse af Sunds Møllebæk) er påvirket af sand, okker og reduceret vandføring.

Herning Kommune og Det Statslige Miljøcenter i Ringkøbing undersøger miljøtilstanden i samtlige målsatte vandløb, og i de fiskevandsmålsatte vandløb (B1, B2 og B3) undersøges også fiskebestandene. Ved det tidligere Ringkøbing Amt's seneste undersøgelse af miljøforholdene i disse vandløb blev de i regionplanen fastsatte krav til vandløbskvalitet vurderet. Der er ikke opstillet krav til fiskebestandene i Malmkær Bæk, Sønderås, Sunds Møllebæk/Kjeldsig Grøft og Malmkær Bæk ved Bording Gårde. I Storå var kravene til fiskebestanden tilfredsstillende. I Sunds Nørreå var kravet til fiskebestanden imidlertid ikke tilfredsstillende. Årsagen hertil formodes at være manglende gydemuligheder.

-Okker

Landbrugsdrift af de vandløbsnære arealer indenfor okkerpotentielt område kan fortsætte som hidtil. En ændring af de dræningsmæssige forhold vil dog først kræve kommunens tilladelse inden den iværksættes. Ændret dræning af arealer i et okkerpotentielt område kan medføre øget tilførsel af surt okkerholdigt drænvand til vandløbet. Tilførsel af jernforbindelser til vandløb ændrer både vand- og vandløbskvaliteten til skade for vandløbets naturlige plante- og dyreliv. Bedriftens udbringningsarealer er omfattet af klasse I og III med hensyn til okkerbelastning. Okkerpotentielle områder fremgår af bilag 6.

- Søer og fjord opland

En del af de forpagtede arealer øst for Sunds ligger i oplandet til Sunds Sø. Udbringningsarealet indenfor oplandet til Sunds Sø udgør cirka 64 ha. Sunds Sø og vandløbene på og ved bedriftens udbringningsarealer afstrømmer til Nissum Fjord, som er slutrecipient for de næringsstoffer, der tabes fra udbringningsarealerne hørende til Keldsgårdvej 1.

Nissum Fjord (herunder Tang Sø og Indfjorden)

Alle udbringnings- og aftalearealer ligger i opland til Nissum Fjord mm. Nissum Fjord er i Regionsplan 2005 målsat med basismålsætning. Målsætningerne for fjorden er ikke opfyldt og en risikoanalyse af Nissum Fjord fra Miljøministeriet⁹ har vist, at fjorden er i risiko for ikke at opfylde miljømålet i 2015. Hovedårsagen er en for stor tilførsel af næringsstoffer (kvælstof og fosfor) fra oplandet, som blandt andet stimulerer væksten af planteplankton, søsalat og algebevoksninger på bundplanterne og dermed har en negativ effekt på miljøtilstanden i fjorden. Næringsstofbelastningen vanskeliggør derfor opfyldelsen af målsætningerne for fjorden. Hovedparten af næringsstofferne fra oplandet kommer i dag fra diffuse kilder, herunder især landbruget, mens bidraget fra byer og industri er blevet væsentligt reduceret via spildevandsrensning.

Sunds Sø

Sunds Sø er højt målsat i amtets regionplan (A1/A2/B), som en sø hvor særlige naturværdier ønskes bevaret, og hvor vandkvaliteten skal opfylde betingelserne for badevand. Søen er desuden hjemsted for rødlistede plantearter. Søen opfyldte ved sidste undersøgelse i 2002 sin målsætning, både med hensyn til fosforniveauet i søen, samt kravene til badevandskvalitet, sigtddybde og tilstedeværelsen af et alsidigt dyre- og planteliv. For at sikre at den nuværende gode miljøtilstand i Sunds Sø ikke forringes, er det afgørende, at udvidelser eller omlægninger af husdyrbrug i oplandet til søen ikke resulterer i en øget næringsstofbelastning af søen.

- Udvaskning af nitrat

Beskyttelsesniveauet for nitrat er defineret som en skærpelse af det generelle harmonikrav ud fra nitratklasserne 1-3, som er de kvælstof-følsomme områder i forhold til hav & fjord. Afhængig af udbringningsarealernes placering, vil der på bedriftsniveau blive beregnet et samlet krav til hele bedriften. Reduktionspotentialet, som ligger bag nitratklassen, er et udtryk for, hvor stor en del af kvælstoffet der bliver tilbageholdt i jorden og derved ikke kommer ud i de danske farvande.

Da alle arealer ligger udenfor nitratklasse 1-3, er arealerne robuste, da man har vurderet, at mellem 75-100 % af kvælstoffet tilbageholdes. Det vil sige, at det er vurderet at recipienten (primært det marine miljø) er robust i forhold til nitratudledning samt at reduktionspotentialet er højt (reduktion af nitrat til frit atmosfærisk kvælstof) mellem marken og recipienten. Derfor er de generelle harmoniregler tilstrækkelige i forhold til kravene for overfladevand, og det maksimalt tilladelige dyretryk på 1,56 DE/ha (DE_{max}) jf. IT-systemet er ikke reduceret, og der er ikke krav om yderligere vilkår.

Det reelle dyretryk DE_{reel} er 1,54 DE/ha ifølge den indsendte IT-ansøgning. Da DE_{reel} er 0,02 mindre end DE_{max} er beskyttelsesniveauet vedrørende nitrat-overfladevand overholdt uanset, hvad udvaskningsberegningerne viser. Udvaskningen af N er beregnet via Farm-N til 91,6 kg N/ha uden virkemidler og 85,60 kg N/ha med virkemidler i ansøgt drift. Der er altså valgt virkemidler, der reducerer kvælstofudvaskningen med 6 kg N/ha. De brugte virkemidler er ekstra efterafgrøder, bedre sædskifte end referencen og lavere dyretryk. Til sammenligning er N-udvaskningen i nudrift beregnet via Farm-N til 87,0 kg N/ha. Dvs. udvaskningen reduceres i forhold til nudrift situationen. Der udvaskes altså 1525 kg N pr år mindre fra rodzonen i ansøgt drift end i nudrift situationen.

Da der er valgt ekstra efterafgrøder, og et sædskifte der er bedre end referencesædskiftet stilles der krav om anvendelse af dette. Valg af efterafgrøder og sædskifte har nemlig stor betydning i beregningerne af kvælstofudvaskningen og fosforoverskuddet.

⁹ Som en del af arbejdet med at færdiggøre Vand- og naturplaner for Danmark har Miljøministeriet lavet en risikovurdering af fjorde, søer mm. i Danmark. Analysen kan ses på www.vandognatur.dk/Emner/Vandplaner/Vandomraademe/I_4_Nlssum_Fjord.htm

- Udvaskning af fosfor

Alle udbringningsarealerne ligger i oplandet til Nissum Fjord, der er et Natura 2000-område overbelastet med fosfor. Ifølge IT-ansøgningen er nogle af udbringningsarealerne dræned og 39,29 ha ligger i P-klasse 2 og de resterende 1050,15 ha ligger i P-klasse 0. Ud fra oplysningerne om den anvendte mængde husdyrgødning ved nudrift og ansøgt drift samt oplysninger om det ansøgte udbringningsareal kan det beregnes om beskyttelsesniveauet for fosfor er overholdt. Det vurderes, ud fra de indsendte beregninger, at beskyttelsesniveauet for fosfor er overholdt. Udbringningen af husdyrgødning må dog ikke være større, end harmonireglerne giver mulighed for.

Afskæringskravet er beregnet til 3,7 kg P/ha/år. Bedriftens fosforoverskud må derfor ikke overstige 3,7 kg P pr ha pr. år beregnet efter vejledningens retningslinjer. Der reduceres med 144,3 kg P/år udover det, der er nødvendigt for at opfylde kravet. Fosforoverskuddet er beregnet ud fra det aktuelle sædskifte og den deraf beregnede normoptagelse af fosfor og tilførslen af fosfor fra husdyrgødning og anden organisk gødning. Der udspreddes i ansøgt drift 25,1 kg P/ha og der fra føres 21,5 kg P/ha med afgrøderne, hvilket giver et gennemsnitligt fosforoverskud på alle arealer på 3,6 kg P/ha pr. år og afskæringskravet er dermed overholdt.

- Kumulativ effekt

Bedriften vil ikke i sig selv have en væsentlig effekt på miljøtilstanden i Nissum Fjord. Bedriften vil dog på grund af sin størrelse, arealspecifikke belastning og tabsrisikoen bidrage relativt meget til den kumulerede effekt af næringsstofbelastningen fra husdyrbedrifter i oplandet, der vanskeliggør opfyldelsen af målsætningerne for Nissum Fjord. Når den hidtidige anvendelse af tilkomne arealer inddrages i vurderingen, vil den ansøgte drift medføre en mindsket næringsstofforbelastning fra udbringningsarealerne til Sunds Sø og Nissum Fjord. Derfor vil den ansøgte drift ikke forringe den nuværende miljøtilstand i Sunds Sø og Nissum Fjord, inklusiv Indfjorden og Tang Sø, og dermed heller ikke påvirke forholdene negativt for de udpegede naturtyper og arter i de berørte internationale naturbeskyttelsesområder i negativ retning.

I forhold til den kumulative effekt vurderes det, at bedriften ikke i sig selv kan påvirke fjordområderne, men i kumulation med de øvrige landbrug i oplandet kan der være en påvirkning. Ejendommen overholder de generelle landbrugsregler og der er tale om et fald i udvaskningen af kvælstof ift. nudrift og kun en mindre andel (3,6 %) af bedriftens samlede areal betegnes som risikoarealer ift. tab af fosfor. Det er derfor vurderet, at udvidelsen ikke vil medvirke til en væsentlig forringelse af forholdene i hav- og fjordområderne.

Herning Kommune vurderer, at udvidelsen af husdyrholdet på ejendommen ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af relevante vandløb og herigennem Sunds Sø og Nissum Fjord (herunder Tang Sø og Indfjorden) med de givne vilkår, og at det generelle beskyttelsesniveau er tilstrækkeligt til at beskytte Nissum Fjord med fosfor- og nitratudvaskning fra udbringningsarealerne. Endvidere vurderes det, at udvidelsen er i overensstemmelse med Regionplan 2005 og Herning Kommuneplan 2009-2020.

Påvirkning af natur

- Arealstatus

Ejendommen og driftsbygningerne ligger i et område, der i regionplanen er udpeget som jordbrugsområde.

- Spredningskorridorer

Spredningskorridorer er udpeget for at modvirke fragmenteringen af naturområder og forbedre spredningsmulighederne for den vilde flora og fauna. Afhængig af særlige arters spredningsbehov kan læhegn med 'fodpose', ekstensivt drevne landbrugsarealer samt etablering af vandhuller og dyrkningsfrie bræmmer langs vandløb medvirke til forbedring af særlige arters spredningsmuligheder i landskabet. Ingen af udbringningsarealerne ligger i et område, der er udpeget som økologisk forbindelse/spredningskorridor.

- Beskyttede naturtyper

I den nye miljøgodkendelsesordning er der, i kraft af den generelle reduktion af ammoniaktabet og etablering af bufferzoner, taget det nødvendige hensyn til naturområder.

Generelt for ejendommen er der ikke registreret § 3 naturområder indenfor udbringningsarealerne. Se bilag 4 og bilag 6.

Nogle marker ligger i 1.000 meter bufferzoner for § 7 udpeget natur ved Ovstrup Hede, ved overdrev ved Sunds Nørre Å og ved Linnebjerg Bakke som alle er beskyttet efter § 7 i Husdyrloven og beskyttet efter § 3 i naturbeskyttelsesloven, som ligger henholdsvis cir-

ka 2,2 km nord for husdyrbruget, 1,5 km nordvest for husdyrbruget og cirka 10 km øst for husdyrbruget. Se bilag 3. Der er stillet vilkår om nedfældning til hele markarealet på disse marker, uanset at en del af marken ligger udenfor bufferzonen.

I Ikast-Brande Kommune ligger flere af udbringningsarealerne op til Linnebjerg Bakke, der er omfattet af § 7 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug. Udtalelsen fra Ikast-Brande er vedlagt som bilag 8.

De nærmeste § 3 naturområder indenfor 1.000 meter fra husdyrbruget er (se bilag 4):

- 2 C-målsatte enge, som ligger henholdsvis ca. 300 vest og 750 m syd-sydvest for husdyrbruget
- 6 ikke målsatte søer, der ligger henholdsvis mellem 150 til 900 m vest og syd for husdyrbruget
- 1 C-målsat hede, der ligger ca. 280 meter vest for husdyrbruget
- 2 Målsatte moser, en B-målsat ca. 900 m sydvest for husdyrbruget og en C-målsat, der ligger ca. 950 m vest for husdyrbruget.

Målsætningerne for søer, moser og heder er taget fra Herning Kommuneplan 2009-2020. For de § 3 registrerede naturområder er der tillige tålegrænser: Enge har en tålegrænse i intervallet 15-25 kg N/ha/år. Heder har en tålegrænse i intervallet 10-25 kg N/ha/år. Moser har en tålegrænse i intervallet 5-25 kg N/ha/år, mens søer har en tålegrænse i intervallet 5-10 kg N/ha/år¹⁰.

- Ammoniak

Der bliver i forbindelse med det ansøgte projekt etableret gylleforsuringsanlæg i den nye stald sammen med delvis spaltegulv. Forsuringsanlægget tilkobles alle gyllekanalerne på ejendommen (bortset fra stald 2 som er sygestald), således at gylle i alle stalde og opbevaringsanlæg er tilsat syre, således at pH sænkes til ca. 5,5, hvorved gyllens indhold af ammoniak kvælstof i stigende omfang omdannes til ammonium (NH₄⁺), der ikke fordamper. Gylleforsuringsanlægget er tillagt en effekt på 65-70 % reduktion af ammoniakfordampningen fra stalden, afhængig af staldtypen jf. høringsudkast 2. udgave af revideret BAT-blad "Svovlsyrebehandling af gyllen i slagtesvinestalde".

Gylleforsyning er valgt som et nødvendigt tiltag for at reducere ammoniakfordampningen tilstrækkeligt til at efterleve de generelle krav og hensynet til sårbar natur.

Derudover er der etableret gyllekøling i 2 eksisterende stalde, som nedsætter temperaturen i gyllen og dermed reducerer ammoniakfordampningen. Gyllekøling vælges som et ekstra teknologisk tiltag. Der er derudover også valgt at lave overdækning af den nye gyllebeholder. Effekten af gyllekøling og overdækning af gyllebeholder er ikke medtaget i ansøgningen, da der ikke findes dokumentation for effekten af disse tiltag på forsuret gylle. Gyllekøling og overdækning er dermed frivillige tiltag, som er indgået i kommunens vurdering af ansøgers anvendelse af BAT. Den afsatte varme genanvendes. I nogle af de oprindelige fuldspaltestalde er der i forbindelse med renoveringen i 2003 og frem skiftet ud med miljøspalter på 1/3 af gulvarealet, hvilket minimerer fordampningen i forhold til fuldspaltegulve.

Der er udført beregninger af ammoniakemissionen (fordampning) fra stalde og gyllebeholdere. Den samlede ammoniakfordampning forventes reduceret fra 3.139 kg kvælstof (N) per år før udvidelsen til 2.885 kg N per år efter udvidelsen. Dvs. ammoniakemissionen reduceres med 254 kg N per år i forhold til nudriftssituationen. Der fjernes 4.264 kg mere, end der skal for at overholde lovens minimumskrav til generel ammoniakreduktion (krav for 2008 - 20 % ift. referencestaldsystem for slagtesvin).

Foranlediget af Miljøklagenævnets krav om genbehandling af sagen har Herning Kommune bedt Heden og Fjorden fremkomme med beregninger, der viser merdepositionen af ammoniak i 8 punkter i beskyttede naturområder. Heraf ligger 4 punkter i Ovstrup Hede, der er Natura 2000 område. De øvrige punkter er beliggende i de omkringliggende beskyttede naturområder jf. naturbeskyttelseslovens § 3. Der er tale om moser o.l., ferske enge og heder. Ved alle beregninger er der tale om en nedgang i depositionen i intervallet 0,00-0,03 kg N/ha/år som følge af udvidelsen og gennemførelse af fordampningsreducerende tiltag overfor ammoniak.

Langt hovedparten af gyllen nedfældes, hvilket er oplagt med det nuværende sædskifte. Dette giver minimering af ammoniakfordampning og færre lugtgener for omkringboende. Når gylle er forsuret, vil det også automatisk give en lavere fordampning i forbindelse med udbringningen end ikke-forsuret gylle. Den mindre ammoniakfordampning i forbindelse med udspreddning vil være med til at reducere ammoniak-baggrundsbelastningen og ammoniakdepositionen på de nærværende liggende naturarealer.

¹⁰ Manual vedr. vurdering af de lokale miljøeffekter som følge af luftbærent kvælstof ved udvidelse og etablering af større husdyrbrug. Miljøministeriet Skov- og Naturstyrelsen 2003, opdatering af 15. december 2005.

Konsulenten har følgende bemærker til beregningen:

Det skal bemærkes, at programmet er udviklet til at beregne ammoniakdepositionen i området 300 til 1000 m. Udenfor disse afstande er der store usikkerheder. Dette kan også ses i den indsendte tabel, idet der efter beregningerne er en merbelastning på naturområde 8, som er det punkt, som ligger allerlængst væk. Dette er således en tydelig fejl. Resultaterne i selve IT-systemet vises også kun, når værdien er over 0,05 – ved værdier under 0,05 vises tallet 0. Dette er ligeledes for at undgå usikre vurderinger. Men bortset fra det fås en forventet faldende deposition i alle punkter. Disse tal er det bedste bud på en ammoniakdeposition. Dermed kan det konkluderes, at forureningen har løst ammoniakproblemet, så ammoniakbelastningen på de omgivende naturområde er faldende i forhold til nuværende lovlige produktion.

Den nye slagtesvinstald er etableret med delvist spaltegulv jf. BAT-byggeblad hhv. nr. 106.04-52. Det vurderes, at kravet til BAT er opfyldt mht. stald byggeriet.

Beregningerne over ammoniakdepositionen viser, at den fremtidige drift på Keldsgårdvej 1 ikke vil medføre en merbelastning af arterne og naturtyperne i EF-habitatområdet eller øvrige naturområder.

Da der er tale om en udvidelse af et husdyrbrug over 75 DE stilles et generelt krav om 20 % reduktion (2008) af ammoniakemissionen i forhold til det tidssvarende staldsystem. Med det valgte staldsystem overholdes det generelle krav om 20 % reduktion af ammoniaktab fra stald og lager. Endvidere reduceres der med 4.264 kg N/år ud over det, der er nødvendig for at opfylde det generelle krav.

Herning Kommune vurderer, at ammoniakdepositionen reduceres tilstrækkeligt til, at husdyrbruget efter udvidelsen ikke vil påvirke omkringliggende § 3, § 7 eller Natura-2000 væsentligt.

- Kumulativ effekt

Husdyrbruget ligger ca. 1,5 km fra nærmeste § 7 område, som er et overdrev ved Sunds Nørre Å nordøst for ejendommen. Når hele eller dele af et stald- eller opbevaringsanlæg på det ansøgte husdyrbrug ligger indenfor bufferzone II må merbelastningen af naturområdet beskyttet efter § 7 ikke overskride fastlagte beskyttelsesniveauer¹¹. Beskyttelsesniveauerne er lavet ud fra hvor mange andre husdyrbrug større end 75 DE, der er i området. Den maksimale merbelastning er på 0,3 kg N/ha ved mere end 2 husdyrbrug, på 0,5 kg N/ha ved 2 husdyrbrug og på 0,7 kg N/ha ved 1 husdyrbrug.

Da bedriften ligger mere en 1000 meter væk fra nærmeste § 7 område og bidraget til ammoniakdeposition er på 0,00 kgN/ha jf. beregninger i ansøgningsystemet er der ikke undersøgt for andre ejendommen med mere end 75 DE

Herning Kommune vurderer, at på baggrund af ansøgningen vil udvidelsen af husdyrbruget og bygning af den nye stald ikke indebære, væsentlige ændringer i markdriften. Markdrift i form af omlægning, gødskning og andre jordbrugsaktiviteter antages derfor ikke at give anledning til en væsentlig påvirkning af områdets beskyttede naturtyper. Endvidere vurderes det, at ammoniaktabet fra stalde og gylletanke bidrager til luftbåren N-belastning af områdets natur. I det konkrete tilfælde reduceres ammoniakemissionen hovedsageligt ved hjælp af teknologiske tiltag som forurening og gyllekøling. Udvidelsen vil derfor medføre en reduktion af kvælstofdepositionen, og Herning Kommune vurderer derfor, at det ikke vil have en væsentlig betydning for de omtalte naturtyper og deres plantesamfund.

Påvirkning af Natura 2000-områder, bilag IV-arter, artsfredninger og rødlistearter

- Forhold til Natura 2000-områder

Kvælstof/fosfor og overfladevand

Husdyrbruget og udbringningsarealerne ligger i opland til Nissum Fjord. Nissum Fjord er dermed slutrecipient for næringsstoffer, som udvaskes fra husdyrbrugets udbringningsarealer. Hele Nissum Fjord er udpeget som EF-fuglebeskyttelsesområde, Ramsarområde og EF-habitatområde.

- EF-fuglebeskyttelsesområderne er områder, der har til formål at beskytte og forbedre levevilkårene for de vilde fuglearter i EU.

¹¹ Se Vejledning om tilladelse og miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug 1027/2007, bilag 5.

- Ramsarområder er vådområder med rigt fugleliv og så mange vandfugle, at de har international betydning. Områderne er indeholdt i EF-fuglebeskyttelsesområderne.
- EF-habitatområder er områder, der er udpeget på baggrund af naturtyper og arter, som er af betydning for EU.

Udpegningen af Nissum Fjord som internationalt naturbeskyttelsesområde betyder, at alle tilladelser til aktiviteter i eller udenfor området ikke må kunne forringe området naturtyper og levestederne for arterne eller medføre forstyrrelser, der har betydelige konsekvenser for de arter, området er udpeget for. I Ramsarområder skal beskyttelsen af områderne tillige fremmes.

Nissum Fjord er udpeget på grund af fjordens bevaringsværdige naturværdier i form af specielle plante- og dyrearter (området er for eksempel levested for flere kystfugle) og naturtypen kystlagune, der er vurderet som en særlig truet naturtype. Derfor er Herning Kommune internationalt forpligtet til at beskytte og bevare plante- og dyrearter, levesteder for plante- og dyrearter, samt naturtyper af international værdi.

Ingen af udbringningsarealerne ligger dog indenfor dette internationale naturområde, men ejendommen og udspretningsarealerne ligger i oplandet til Nissum Fjord. Det er vurderet, at arealerne er beliggende i robuste områder, der har en stor reduktionskapacitet for kvælstof og fortrinsvist udenfor risikoarealer ift. fosforafstrømning. Der er en mindrebelastning af kvælstof til rodzonen ift. nuddrift beregnet efter ansøgningssystemets beregningsmetoder, derudover er arealerne beliggende i den øvre del af afstrømningsoplandet til fjorden (afstand 40 km), og det vurderes at der vil ske en yderligere omsætning af kvælstof og binding af fosfor i vandområder nedstrøms arealerne inden afstrømning til Nissum Fjord.

Nogle af udspretningsarealerne ligger umiddelbart opstrøms Røjen Bæk, som ca. 3 km længere nede er en del af habitatområde nr. 249 "Ovstrup Hede med Røjen Bæk". Disse arealer afvander til vandløbet. Udvaskningen af kvælstof falder i forhold til nuddrift, der er ikke skrånende arealer og indholdet af kvælstof og fosfor vurderes generelt ikke at have indflydelse på vandløbets tilstand.

Herning Kommune vurderer, med baggrund i ovenstående jf. habitatbekendtgørelsen, at udvidelsen ikke vil forringe området naturtyper og levestederne for arterne eller medføre forstyrrelser, der har betydelige konsekvenser for de arter som de internationale naturbeskyttelsesområder er udpeget på baggrund af. Kommunen har dermed vurderet, at projektet ikke vil påvirke Natura 2000-områderne væsentligt, og der er derfor ikke foretaget en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på Natura 2000-området under hensyn til bevaringsmålsætningen for det pågældende område. Vurderingen er lavet på baggrund af den viden og de beregningsmetoder kommunen har på området.

Ammoniak og natur

Ingen af bedriftens arealer eller selve husdyrbruget ligger inden for områder, der er udpeget som internationale naturbeskyttelsesområder. Nærmeste EF-habitatområde er nr. 249 "Ovstrup Hede med Røjen Bæk", der ligger cirka 2,2 km nord for husdyrbruget og flere af udbringningsarealerne ligger i umiddelbar nærhed heraf. Nærmeste EF-fuglebeskyttelsesområde ligger cirka 11 km nord for husdyrbruget og cirka 7,5 km fra nærmeste udbringningsareal. Flere af udbringningsarealerne afvander til Ovstrup Hede med Røjen Bæk. § 7 natur, bufferzone I og II er angivet på bilag 3, som også angiver arealer i Herning Kommune.

Da svinebedriften ikke omfatter arealer indenfor internationale naturbeskyttelsesområder, vurderes ammoniakfordampning umiddelbart at være eneste potentielle påvirkning af de nævnte internationale naturbeskyttelsesområder.

Bedriften omfatter udbringningsarealer umiddelbart op ad habitatområder, og det vurderes, at ammoniakfordampning fra udbragt husdyrgødning kan være en kilde til merbelastning af kvælstof til habitatområdet. Arealerne har hidtil modtaget husdyrgødning, og der er, for at nedsætte ammoniakfordampningen fra arealet, sat vilkår til, at husdyrgødningen fremover skal nedfældes.

Merdepositionen fra punktkilden på alle disse arealer er beregnet til under nul, da projektet giver en mindre emission af ammoniak ift. nuddrift. Den totale deposition på området (punkt 2200 m nordnordøst for ejendom) fra det samlede anlæg er beregnet til 0,050 kg N/ha/år ved det nye projekt mod en total deposition på 0,054 kg N/ha/år fra det hidtidige staldanlæg. Beregningerne er lavet i it-regnearket version 4.6 fra 2008.

Ammoniakfordampningen fra bedriftens stalde og gylletanke vil således ikke medføre nogen stigning, men et fald i deposition på naturtyper i de nævnte internationale naturbeskyttelsesområder. Den samlede deposition på naturtyperne vurderes at være så lav, at den ikke har nogen væsentlig betydning på de nævnte internationale naturbeskyttelsesområder, og den falder med det ansøgte projekt ift.

nutrift. Ammoniakdeposition aftager eksponentielt med afstand fra punktkilden. Ammoniaktabet fra bedriften vil derfor ikke bidrage til målbar merbelastning af andre habitatområder eller internationale naturbeskyttelsesområder.

Herning Kommune vurderer derfor, at ammoniakfordampning som følge af udvidelse af svinebedriften jf. habitatbekendtgørelsen¹² ikke vil forringe tilstanden af naturtyper og arter, der er udpegningsgrundlag for internationale naturbeskyttelsesområder. Kommunen har dermed vurderet, at projektet ikke vil påvirke Natura 2000-områderne væsentligt, og der er derfor ikke foretaget en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på Natura 2000-området under hensyn til bevaringsmålsætningen for det pågældende område. Vurderingen er lavet på baggrund af den viden og de beregningsmetoder kommunen har på området.

- Bilag IV-arter, artsfredninger og rødlistearter

En række dyr, som er omfattet af habitatdirektivets bilag IV, kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted på egnen omkring slagtesvinsbruget. I det følgende gennemgås relevante dyrearter.

- Damflagermus er sjælden i Danmark, med hovedudbredelsesområde i Midt- og Østjylland. Herning Kommune er ikke i besiddelse af oplysninger om artens eventuelle forekomst indenfor dette område. Ud fra artens levevis vurderes det, at den ikke vil blive negativt påvirket af udvidelsen.
- Flere arter af småflagermus forekommer i Midtjylland og/eller Vestjylland. Herning Kommune er ikke i besiddelse af oplysninger om arternes eventuelle forekomst indenfor området. Ud fra arternes levevis vurderes det, at de ikke vil blive negativt påvirket af udvidelsen.
- Birkemus er kun kendt fra Limfjordsområdet. Da arten ikke er kendt fra dette område, vurderes det, at udvidelsen ikke har nogen indflydelse på arten.
- Løgfrø er vidt udbredt i Jylland. Herning Kommune er ikke i besiddelse af oplysninger om artens eventuelle forekomst indenfor området. Arten yngler i vandhuller med rent vand. Udyrkede bræmmer omkring vandhullerne kan være med til at sikre, at vandet forbliver rent. Der ligger flere målsatte og beskyttet søer tæt på husdyrbruget og i tilknytning til udbringningsarealer. Der er i et tilfælde stillet vilkår om opretholdelse af 10 m bræmme til sø ca. 150 m syd for husdyrbruget samt vilkår om tilladt tilledning af overfladevand. På grund af disse vilkår vurderes udbringning af gylle mm ikke at reducere vandets kvalitet yderligere. Derfor vurderes det, at arten ikke vil blive negativt påvirket af udvidelsen.
- Strandudsens naturlige udbredelse omfatter hele Danmark, men den forekommer især i store antal i Vestjylland. Herning Kommune er ikke i besiddelse af oplysninger om artens eventuelle forekomst i området. Arten yngler oftest i lavvandede vandhuller, der tørrer ud hen på sommeren. Arten yngler tillige i næringsfattige søer. Der ligger flere målsatte og beskyttet søer tæt på husdyrbruget og i tilknytning til udbringningsarealer. Der er i et tilfælde stillet vilkår om opretholdelse af 10 m bræmme til sø ca. 150 m syd for husdyrbruget samt vilkår om tilladt tilledning af overfladevand. På grund af disse vilkår vurderes udbringning af gylle mm ikke at reducere vandets kvalitet yderligere. Derfor vurderes det, at arten ikke vil blive negativt påvirket af udvidelsen.
- Odderen forekommer i store dele af Jylland. Den forekommer muligvis i området. Odderen har gunstig bevaringsstatus i landsdelen. Ud fra artens levevis i øvrigt vurderes det, at den ikke vil blive negativt påvirket af udvidelsen.
- Markfirben er udbredt over det meste af Danmark, men sjælden blandt andet i den vestlige del af Midtjylland. Egnede levesteder er eksempelvis heder, overdrev, klitter, vejkanter, jembaneskråninger og grusgrave. Det vurderes, at arten ikke vil blive negativt påvirket af udvidelsen.
- Stor vandsalamander er almindelig i det meste af landet. Kommunen er ikke i besiddelse af oplysninger om artens eventuelle forekomst i området. Arten yngler i vandhuller, der ikke er beriget med næringssalte. Der ligger flere målsatte og beskyttet søer tæt på husdyrbruget og i tilknytning til udbringningsarealer. Der er i et tilfælde stillet vilkår om opretholdelse af 10 m bræmme til sø ca. 150 m syd for husdyrbruget samt vilkår om tilladt tilledning af overfladevand. På grund af disse vilkår vurderes udbringning af gylle mm ikke at reducere vandets kvalitet yderligere. Derfor vurderes det, at arten ikke vil blive negativt påvirket af udvidelsen.
- Spidssnudet frø findes i næsten hele Danmark. De største bestande forekommer blandt andet i Vestjylland, og arten findes i sø, hvortil der er stillet vilkår samt sandsynligvis i andre steder i forbindelse med husdyrbruget og udbringningsarealerne. Der ligger flere målsatte og beskyttet søer tæt på husdyrbruget og i tilknytning til udbringningsarealer. Der er i et tilfælde stillet vilkår om opretholdelse af 10 m bræmme til sø ca. 150 m syd for husdyrbruget samt vilkår om tilladt tilledning af overfladevand. På grund af disse vilkår vurderes udbringning af gylle mm ikke at reducere vandets kvalitet yderligere. Derfor vurderes det, at arten ikke vil blive negativt påvirket af udvidelsen.

¹² Bekendtgørelse nr. 408 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter af 1. maj 2007

- Grøn kølleguldsmed findes kun i nogle få store jyske åsystemer, blandt andet i Storå. Grøn kølleguldsmed lever i larvestadiet i rene, iltrige og kølige vandløb. Der er en teoretisk mulighed for, at der ved uheld i forbindelse med håndtering af husdyrgødning kan ske en tilførsel af forurenende stoffer til Grøn Kølleguldsmeds levesteder i Storå. Det vurderes, at kun tilførsel af større mængder husdyrgødning (som følge af uheld med gylletanke/gylletransport) vil kunne have en negativ effekt på Grøn kølleguldsmed.

På og umiddelbart op til husdyrbrugets arealer er kommunen ikke bekendt med forekomster af planter og dyr omfattet af artsfredning eller optaget på nationale eller regionale rødlistier¹³.

Herning Kommune vurderer, at udvidelsen kun vil påvirke Bilag IV-arterne negativt ved alvorlige uheld i forbindelse med håndtering af husdyrgødningen for eksempel udslip fra gylletanke. Derfor er der sat vilkår til minimering af denne risiko. Omvendt vurderes det, at lovlige håndtering af husdyrgødning indenfor udbringningsarealerne ikke vil have nogen negativ effekt på arterne.

Endvidere vurderes det:

- at udvidelsen af husdyrbruget ikke væsentligt vil forringe tilstanden af beskyttede naturtyper såvel i som udenfor NATURA 2000-områder
- at det på baggrund af den eksisterende viden om arternes udbredelse må antages, at udvidelsen af husdyrbruget ikke væsentligt vil forringe tilstand og levevilkår for truede plante- og dyrearter.

Påvirkning af landskab og kulturmiljø, herunder fredede fortidsminder, beskyttede sten- og jorddiger

Markerne 201-0, 203-0, 209-0, 210-0, 211-0 og 212-0 ligger delvist inden for et område ved Linnebjerg Bakke, der er udpeget som "landskabsområde" i Regionplan 2005 for Ringkøbing Amt, og markerne 209-0, 210-0, 211-0 og 212-0 grænser op til det fredede område omkring Linnebjerg Bakkeø. Se også bilag 8 – udtalelse fra Ikast-Brande Kommune.

Der er jf. Regionplan 2005 for Ringkøbing Amt ikke udpeget særligt værdifulde kulturmiljøer på arealerne, men der er gjort opmærksom på det øvrige kulturmiljø omkring Tulstrup og Faurholt, som en del af arealerne er omfattet af.

Der er ikke registreret fortidsminder i form af gravhøje på eller ved arealerne. Men der er registreret skovdiger på markerne 28-1, 28-2 og 32-2, og derfor gøres opmærksom på, at der i henhold til § 29a i Museumsloven ikke må foretages jordbehandling, gødes eller plantes (herunder også juletræer og lignende) på disse og inden for en afstand af 2 m fra dem. Jf. § 18 i Lov om naturbeskyttelse må der endvidere ikke etableres ny beplantning eller foretages lignende ændring i tilstanden af arealet inden for 100 meters afstand fra gravhøje, medmindre kommunen meddeler dispensation hertil.

Mangler i vurderingsgrundlaget

Miljøgodkendelsen og vurderingerne i denne bygger på:

- Oplysninger, der er modtaget fra ansøger og dennes landbrugskonsulent
- Besigtigelse af husdyrbruget, opstartsmøde og afslutningsmøde med ansøger og dennes landbrugskonsulent
- Kommunens oplysninger om områdets natur- og miljøforhold
- Områdets sårbarhed over for påvirkninger fra husdyrbruget
- Målsætninger og retningslinjer fra Herning Kommuneplan 2009 - 2020

Herning Kommune er opmærksom på, at vurderingen af husdyrbrugets kumulative effekt på natur og miljø bygger på et utilstrækkeligt grundlag, men som er det for tiden bedst mulige. For eksempel foreligger der ikke ajourførte oplysninger om dyreholdet i det betragtede område, specielt ikke om nyere ændringer, udvidelser eller nedlæggelser.

¹³ Jf. Skov- og Naturstyrelsens rødliste og habitatdirektivets lister med sårbare og beskyttelseskrevende arter.

Der arbejdes på en forbedret udveksling af data på nationalt plan. Endvidere er Herning Kommunes egne mål og forudsætninger om sårbarhed, tålegrenser mv. under løbende revision. Desuden er både beregningsmetoder og modeller, der skal anvendes til at forudsige påvirkninger fra såvel denne bedrift som fra bedrifter i et givet område under ét, under opbygning.

Den kumulative påvirkning af områdets natur og miljø er ikke beregnet specifikt for etableringen af produktionen på Keldsgårdvej 1 uden for bufferområderne. Dette skyldes, at det nødvendige beregningsværktøj endnu ikke er udviklet, samt at muligheden for at sammenkøre data vedrørende husdyrproduktion fra andre ejendomme i et betragtet område ikke er til stede på en operationel måde.

Indtil disse ting er på plads, er det Herning Kommunes opfattelse, at der overordnet set for et givet område formentlig kun i begrænset omfang vil være tale om nettoudvidelser af husdyrproduktionen. Det betyder generelt, at en etablering på en betragtet lokalitet i væsentligt omfang "modregnes" ved en reduktion på andre ejendomme, hvor produktionen nedlægges. Lokalt bliver der naturligvis tale om en forøgelse, men den vil være indregnet og vurderet specifikt for etableringen.

For Herning Kommunes samlede vurdering af udvidelsen på Keldsgårdvej 1, 7451 Sunds gælder, at der ikke er væsentlige mangler i de foreliggende oplysninger, og at alle afgørende miljø- og naturpåvirkninger indgår i vurderingen af dyreholdet.

Miljøteknisk beskrivelse

Følgende afsnit er baseret op oplysninger fra ansøger og angiver således, sammen med relevante kortbilag forudsætningerne for afgørelsen.

Oplysninger om ansøger og ejerforhold

Bedriftens navn: Store Kildsgård
Driftsherre og bosat på bedriften: Jørn Willumsen
Adresse på bedrift: Keldsgårdvej 1, Linå, 7451 Sunds
Telefon: 97144850
Mobil: 40286050
E-mail: bj.willumsen@os.dk

Starttidspunkt for driften 19-05-2008

Projektet er bygningsmæssigt omfattende således; etablering af ny stald på 1.900 kvm samt en ny gyllebeholder på 3.000 kbm. Staldanlæg og gyllebeholder er bygget jf. tidligere meddelt miljøgodkendelse af 6. juni 2007, som sidenhen er blevet hjemvist af Miljøklagenævnet til fornyet behandling i Herning Kommune.

Oplysninger om ejendommens placering

Bedriften er placeret i landzone og ejendommens staldanlæg og gylleholdere er placeret i primær jordbrugsområde.

Øster Hedegaard ligger 3,44 km vest for Sunds By, ca. 5 km nord for Tjørring og Gullestrup, og ca. 7 km nord for Herning. Den nærmeste beboelse ligger ca. 372 m nordøst for den nye staldbygning.

<i>Afstandsforhold fra ejendommen til nærmeste naboer:</i>	
Nærmeste nabo ift. udvidelse (krav 50 m*) (korteste afstand fra anlæg med udvidelse)	Ca. 330 m
Nærmeste nabo, uden landbrugspligt	Ca. 390 m (vægtet gn.snit)
Byzone	Ca. 3440 m
Samlet bebyggelse i landzone	Ca. 3300 m

<i>Afstandsforhold fra ny staldbygning/ny gyllebeholder (krav)**:</i>	
Fælles vandindvindingsanlæg (50 m)	>50 m
Enkelt vandindvindingsanlæg (25 m)	>25 m
Vandløb (herunder dræn) og søer (15 m)	>15 m
Offentlig vej, privat fællesvej (15 m)	>15 m
Levnedsmiddelvirksomhed (25 m)	>25 m
Naboskel (30 m)	5 m
Beboelse samme ejendom (15 m)	>15 m

*) Husdyrlovens § 6.

**) Husdyrlovens § 8.

Afstandskrav ift. naboskel er ikke overholdt, idet ny gylletank er ansøgt placeret ca. 5 m fra naboskel og den nye stald er ansøgt placeret 20 m fra naboskel, hvorfor der søges dispensation til denne placering. Ansøgt placering af gylletank er begrundet i, at den placeres sammen med eksisterende tanke. Den nye stald placeres mest hensigtsmæssige i sammenhæng med eksisterende stalde hvor en sammenbygning er mulig at foretages.

Landskabelige hensyn

Indenfor en radius af 1000 meter fra ejendommen ligger der flg. § 3-registrerede naturtyper: 8 vandhuller, 3 ferske enge, 2 mose og 4 vandløb. Der findes endvidere diger og gravhøje i tilknytning til udspretningsarealerne.

I tabel i bilag 1 er beskrivelse af anlægget jf. situationsplan også i bilag 1.

Husdyrgødning

Årlig produktion af husdyrgødning til gyllebeholdere på Keldsgårdvej 1 efter udvidelsen:

Der produceres årligt ca. 8.577 tons gylle inkl. drikkevandsspild og vaskevand, der ledes til gyllebeholder, svarende til 715 tons gylle/måned. Der er to gylletanke på hver 2.000 m³ – i alt 4.000 m³ og en ny på 3.000 m³. Derudover er der kapacitet under staldene. I alt 7.000 m³, svarende til en kapacitet på 9,8 måneder. Kravet jf. husdyrgødningsbekendtgørelsen vurderes til 9 måneder for svineproduktioner.

Opbevaringskapacitet for gylle			
Beholder	Opført	Sidst kontrolleret	Størrelse m ³
Gyllekanaler under gamle stalde	?	-	902
Gyllekanaler under ny stald	2007	-	1.180
Gylletank nr. 1 (Agritanken)	1992	2001	2.000
Gylletank nr. 2 (Muleby)	2001	-	2.000
Ny gylletank	2009	-	3.000
I alt			9.082

Gylletank nr. 3 (den nye gyllebeholder) monteres med fast teltoverdækning i forbindelse med udvidelsen. Den nye gylletank etableres øst for de eksisterende beholdere og ca. 330 meter fra nærmeste nabobeboelse.

Der opbevares ikke husdyrgødning fra aftalearealer eller 3. mand ejendomme.

BAT-redegørelse-opbevaring

To af beholderne er etableret med naturligt flydelag og der føres logbog over flydelaget. Der udføres 10-årige beholderkontroller. Ved ny gyllebeholder på 3000 m³ etableres teltoverdækning. Højden på overdækningen svarer til ca. 6 m.

Der etableres en vold omkring gylletankene for at modvirke og mindske muligheden for forurening af nærliggende § 3 sø, som ligger mindre end 100 m fra nærmeste gylletank, og Højris Å, som ligger ca. 150 m fra nærmeste gylletank. Overskudsjord fra udgravning af gyllebeholder eller staldanlæg kan eks. anvendes.

BAT-redegørelse udbringning

Påfyldning af gyllevogne o.l. foregår med gyllevogne, som har påmonteret pumpe og returløb, således at spild af flydende husdyrgødning undgås. Overpumpning sker under opsyn.

I forbindelse med udbringningen af husdyrgødningen tages der hensyn til naboerne. Der udbringes med slæbeslanger eller nedfælder.

Foder

Oversigt over forbrug af foderstoffer på husdyrbruget før og efter udvidelsen.

Ressource	Forbrug før udvidelsen	Forbrug efter udvidelsen
Korn til foder (t)	670	1.000
Soja og mineraler (t)	240	660
Valle mm (t)	1.300	11.000

Efter udvidelsen: der skiftes over til nyt fodersystem med fermentering. Der anvendes mask, valle, kartoffelskræller i stor stil samt noget soja og korn. Dette kan dog ændres afhængig af priser m.m.

Kornforbruget efter udvidelsen vil være på ca. 1000 tons og mask, valle og kartoffelskræller tilsammen på 9200 tons. I alt forventes foderbehovet at være ca. 11.000 tons.

Opbevaring af foder sker i 2 foderlader og 4 siloer. Mineraler opbevares i lade benævnt K på bilag 1. Der er placeret et vådfoderanlæg i maskinhus benævnt C på bilag 1. Mineralerne transporteres ca. 1 gang om ugen i originalindpakningen (sække) med minilæsser fra bygning K til bygning C. I bygning C tilsættes mineralerne vådfoderanlægget og sluses derfra og ud i staldene via fodersystemet. De tomme sække placeres i container i bygning C. Der vil derfor kun være håndtering af mineralerne inde i bygningen. Ved bygning C er der to afløb inde i bygningen, et afløb ved vådfoderblanderens som har afløb til gyllesystemet og et afløb i maskinhusdelen, som har afløb til overfladevandssystemet, men da der kan være risiko for spild inde i bygningen, hvor sækkene med mineraler åbnes og håndteres, afproppes afløbet til overfladevandssystemet.

BAT-redegørelse foder

Foderplaner, -indholdsmængder og sammensætning udarbejdes i samarbejde med foderkonsulent og sikrer at der anvendes nyeste viden indenfor svinefodring.

Der anvendes fasefodring i besætningen. Således tilpasses foderet grisenes fysiologiske formåen over hele vækstperioden. Der anvendes som minimum 2 faser i besætningen, - men svineproducenten kan frit øge antallet af blandinger efter behov.

På ansøgningstidspunktet fermenteres foderet for at gøre næringsstofferne mere tilgængelige for optagelse og derved begrænse foderforbruget i besætningen.

Der tilsættes fytase til foderet, -indholdsmængden balanceres efter blandingeres kornindhold. Således vil tilsætningen variere over året, dog således at blandingerne som minimum indeholder 60 % FTU og tilsætningen øges indtil 100 % FTU, når der fodres med store mængder korn.

Svineproducenten vælger frit den bedste produktionsøkonomiske løsning ved dosering af fytase, enzymer, tilsætning af frie aminosyrer, valg af fermenteringsteknik og råvarer.

Der etableres fermenteringsanlæg til at forbehandle foderprodukter. Fermenteringsanlægget kan medvirke til udnyttelse af restprodukter fra industrien, som dermed bidrager god ressourceanvendelse.

Harmoniregler

Landbrugsjord til rådighed

Alle selskabets ejede og forpagtede arealer, ligger indenfor en radius af ca. 14 km fra bygningerne. Se kort med ejendommens udbringningsarealer for husdyrgødning. Bilag 3

En lille del af udbringningsarealerne, både egne og forpagtede, grænser op til bymæssigbebyggelse omkring Gullestrup og Lund.

Herunder er skema med angivelse af ejerforhold af de ejede/forpagtede arealer tilhørende Kjaergaarden I/S se endvidere bilag 1, fortsat – oversigt over fordeling af arealerne.

	Marknumre	Ansøgt produktion Ha
Egne arealer		
Jørn Willumsen, Keldsgårdvej 1, 7451 Sunds	130-0, 130-1, 130-2, 130-3 130-4, 131-0, 132-0, 133-0, 133-1, 134-0, 4,9 ha af 135-0, 138-0, 141-0, 143-0, 145-0, 147-0, 148-0, 149-0, 151-0, 152-0, 154-0, 155-0, 156-0, 157-0, 158-0, 158-1, 159-0	160,32
Karsten Willumsen, Sundsvej 22 B, 7430 Ikast	123-0, 124-0, 125-0, 126-0, 129-0, 9,25 ha af 135-0	40,82
Lars Andersen, Nørregårdsvej 5, 7430 Ikast	17-1, 18-2, 32-0, 32-1, 32-2, 32-3, 160-0, 161-0, 162-0, 163-0, 164-0, 169-0, 169-1, 169-4, 169-2, 169-3	88,35

Niels Willumsen, Sundsvej 24, 7430 Ikast	5-0, 6-0, 10-0, 11-0, 11-1, 14-0, 14-1, 14-2, 15-0, 17-0, 18-0, 19-0, 21-0, 21-1, 22-0, 23-0, 23-1, 24-0, 25-0, 42-0, 43-0, 44-0, 45-0, 46-0, 47-0, 48-0, 49-0, 50-0, 51-0, 52-0, 84-0, 84-1, 103-0, 171-0, 173-0, 172-0, 172-1, 175-0, 175-1	326,17
Ole Søndergård Madsen, Faurholtvej 34, 7430 Ikast	88-0, 101-0, 102-0, 103-1, 104-0, 105-0, 107-0, 108-0, 110-0, 111-0, 112-0, 113-0, 114-0, 114-1, 115-0, 116-0, 117-0, 119-0, 188-0, 189-0, 190-0	156,28
Forpagtede arealer		
Anna Mikkelsen, Linnebjergvej 4, 7430 Ikast	200-0, 201-0, 203-0, 204-0, 205-0, 209-0, 210-0, 211-0, 212-0	71,71
Anton Jensen, Thorupvej 53, 7451 Sunds	73-0,	2,59
Arne Juelsgård, Sundsvej 26, 7430 Ikast	61-0, 63-0, 69-0,	23,83
Benny Ulsøe, Sundsvej 20, 7430 Ikast	4-0	8,22
Børge Pedersen, Sundsvej 21, 7430 Ikast	12-0, 12-1, 13-0, 13-1	15,74
Christian Lauridsen, Nørregårdsvej 5, 7430 Ikast	28-0, 28-1, 28-2	11,99
Erik Sahlholdt, Ilskovvej 18, 7430 Ikast	180-0, 181-0, 182-0, 183-0, 184-0	30,86
Ole Østergård, Lundvej 22, 7400 Herning	250, 250-1, 251, 252, 253, 254, 255, 256, 257	61,37
Peder Østergaard Hansen, Ilskovvej 20, Tulstrup, 7430 Ikast	30-0, 31-1	9,72
Poul Henning Jensen, Røjenvej 26, 7451 Sunds	138-1, 139-0, 139-1	12,09
Svend Søndergård, Sundsvej 11, 7430 Ikast	33-0, 34-0, 35-0, 36-0, 38-0, 38-5, 39-0	48,41
Viggo Mulvad, Ringstrupvej 13, 7430 Ikast	40-0, 41-0	20,96
I alt		1089,43 ha

Ejendommens produktion af husdyrgødning er på 497,4 DE svinegylle derudover produceres 207 DE svinegylle, 603 DE kvæggylle og 374 DE dybstrøelse fra kvæg fra andre anlæg på bedriften og der fraføres ikke husdyrgødning til aftalearealer. Det giver en mængde på 704,4 DE svin (harmonikrav 1,4 DE/ha) og 977,0 DE kvæg (harmonikrav 1,7 DE/ha) til udbringning på ejendommens ejede/lejede arealer.

Med en belastning på 1,4 DE pr. ha og en besætning på 704,4 DE svin er harmoniarealkravet beregnet til 502,86 ha. Ved en belastning på 1,7 DE pr. ha og en udspredding af 977 DE kvæg giver det et beregnet harmoniarealkrav på 574,71 ha. Det samlede harmoniareal er dermed 1077,57 ha.

Der modtages ikke slam eller andet affald til udspredding på udspreddingsarealet.

Bedriftens indretning og drift

Se bilag 1 Situationsplan.

Den nye slagtesvinsstald, stald 6-9, etableres med delvist spalte gulv jf. BAT-byggeblad nr. 106.04-52.

Staldanlæg

Maksimal produktion efter udvidelsen se endvidere bilag 2

Staldafsnit	Antal dyr	Antal DE	Staldtype
1	1.351	43,33	Drænet gulv + spalter (33/67)
2	386	12,38	Delvis spaltegulv 50 – 75 % fast gulv
3	1.668	53,50	Drænet gulv + spalter (33/67)
4	1.945	62,38	Fuldspaltegulv
5	1.945	62,38	Drænet gulv + spalter (33/67)
6-9, afsnit 1 og 2	8.214	263,44	Delvis spaltegulv, 25 – 49 % fast gulv
I alt	-	497,41	-

Efter udvidelsen produceres der følgende:

Gødningsstype	DE – kvæg	DE - svin	Hvilken ejendom i Kjargaarden I/S
Svinegylle	-	497,4	Keldsgårdvej 1
Svinegylle	-	207	Røjervej 22
Dybstrøelse	374	-	Sundsvej 22-24, 7430 Ikast
Kvæggylle	603	-	Sundsvej 22-24, 7430 Ikast
I alt	977	704,4	1.681,4 DE på 1.089,39 ha

Der er fra jordbrugskommissionen den 18. august 2008 givet dispensation til 340 DE per andelshaver, så længe hver andelshaver er engageret i den daglige drift i selskabet Kjargaarden I/S. Det giver i alt 1.700 DE for alle 5 andelshavere, hvis der var 1110, 5 Ha til rådighed. Der er dog senere udtaget arealer fra ansøgningen, sådan at der nu kun er 1089,39 Ha til rådighed, og dette giver ca. 1.681,4 DE og 1,54 DE/Ha, sådan at harmoniarealet 1,56 DE/Ha overholdes.

Beskrivelse af rengøring og desinfektion

Staldene vaskes og desinficeres hver 13. uge.

Ventilation

Der er etableret multistep ventilation, hvor det er muligt i forbindelse med nybyggeri og renovering. Lovpligtig overbrusning til slagtesvinene er tids- og temperaturstyret. Mekanisk udstyr, så som ventilationsanlæg og foderanlæg, kontrolleres dagligt for funktionsvigt.

Overbrusningsanlæg mv.

Der er overbrusningsanlæg i samtlige stalde. Produktionen foregår i lukkede stalde, således at gener fra lys begrænses. Der er god orden i og omkring bygningerne, hvilket har gavnlig effekt på lugten. I stalden styres dyrenes gødeadfærd ved udstrøning af savsmuld på lejearealet samt overbrusning i forbindelse med indsætning af grise, eller hvis de begynder at gøde på lejearealet. Et godt management har vist sig at være en afgørende faktor for lugt. Der er en kontinuerlig produktion, hvilket giver en ensartet lugt på ejendommen. "Alt ud, alt ind" vil give periodevis flere lugtgener, som så måske ville kunne genere naboerne. Med en kontinuerlig produktion har beregninger vist, at der ikke er lugtproblemer.

Udmugningssystem

Der anvendes vaccumudmugning i alle stalde.

Management

Der udarbejdes mark- og gødningsplaner.

Der er udarbejdet en beredskabsplan, så forholdsregler i forbindelse med uheld med kemikalier og gylle, brand mv. er beskrevet. Der foretages daglige tjek og løbende service på anlæggene efter behov. Ansatte og ejer holder sig løbende ajourførte vedr. nyt BAT m.m. via kurser, tidsskrifter møder m.m.

Egenkontrol

Logbog til gylletank.
Sprøjtejournaler
Kontrol af ventilationssystemer og fodringsanlæg
Jævnlig opfølgning af energiforbruget.

Ophør

Ved evt. ophør af produktionen følges de til den tids gældende regler for fjernelse af stalde, gylletanke m.m.

Redegørelse for mulige uheld og minimering af gene og forurening ved uheld

Indeholdt i beredskabsplan

Minimering af risiko for uheld

Der laves en jordbarriere foran gylletankene til stop af gylle ved evt. brud på gylletank. Svarende til minimum indholdet af en gyllevogn.

Ressourceforbrug

Energi

Elektricitet anvendes til lys, foderanlæg, blandeanlæg, ventilation, pumpning af gylle, og markvanding etc. Ejendommens årlige elforbrug til gårdens drift forventes at stige med 80 %. Der er ingen varmetilsætning i staldene. Desuden anvendes dieselolie som brændstof til gårdens køretøjer. Dette forbrug forventes at stige ved udvidelsen på grund af mere husdyrgødning. Forbruget af fyringsolie anslås til ikke at stige, da der fremover benyttes gyllekøling til opvarmning af huset. Noget af foderet leveres hver 2. eller 3. dag og er allerede lunt. Fyringsolien bruges desuden til opvarmning af de sidste grader på vandet til foderblandingen, som gyllekølingen ikke når.

Oversigt over forbrug af el og olie på husdyrbruget før og efter udvidelsen.

Ressource	Forbrug før udvidelsen	Forbrug efter udvidelsen	Ændring (%)
Elforbrug (kWh)	125.000	225.000	80 %
Dieselolie (l)	220.000	250.000	ca. 14 %
Fyringsolie (l)	10.000	10.000	0 %

BAT-redegørelse - energibesparende foranstaltninger

Der er opsat lavenergi lysstofrør på det meste af ejendomme og resten vil blive skiftet ud løbende. Lyset er tændt efter behov, ca. 6-8 timer i døgnet i forbindelse med fodringen. Tidsrummet kan variere. Belysningen udenfor staldene er styret af luxmåler og slukker via et ur ca. 22.30. Energiforbruget aflæses og registreres hver måned. Benyttelsen af lavenergi belysning, eftersyn og rengøring af dette samt under hensyntagen til nødvendigt behov er BAT.

Den genindvundne varme fra gyllekøling udnyttes til blandt andet til opvarmning af vand til iblanding i vådfoderet, som skal være ca. 20 grader varmt. Desuden er der opvarmning af staldene hos de mindste grise og opvarmning af stuehus og forrum. Gyllekøling og udnyttelse af genindvundet varme er BAT.

Alle staldene er blevet renoveret fra 2003 og der er i den forbindelse udskiftet ventilationssystemer fra energiforbrugende systemer til multistepventilation, som er energibesparende. Dette styres ved temperaturføler og kører kun efter behov. Ventilationssystemet vaskes jævnligt for at fjerne snavs, som kan give øget modstand og dermed øget energiforbrug. Ventilationssystemet er undertryksventilation, hvilket er mere energibesparende end ligetryksventilation. Ventilationssystemet er derfor BAT.

Der er lavet en energigennemgang den 3. september 2008, og konstateret, at elforbruget pr. produceret slagtesvin er mellem 17 og 18 kWh. Dette er mere end man normalt forventer, men kan forklares med følgende:

- Der anvendes fermentering af foder til grise, hvilket giver et forøget energiforbrug pr. produceret gris på 1,25 kWh.

- Der anvendes varmepumpe til opvarmning af stalde ved indsættelse, samt til beboelse. Det påvirker elforbruget. Til gengæld substituerer varmepumpen et olieforbrug og med en cop på varmepumpen på omkring 3, vil den samlede CO₂ udledning være lavere, end hvis der havde været anvendt olie til opvarmning. Der anvendes dog oliefyr som supplement til varmepumpe.

De uisolerede varmerør giver et overflødig varmetab til omgivelserne. Det drejer sig om ca. 25 m. rør, der er ca. 25° varmere end omgivelserne. Varmetabet er på 6.800 kWh varmeenergi årligt. Når det produceres af varmepumpe med cop på 3, er det årlige elforbrug til at dække dette tab, på omkring. 2.300 kWh ~ 2.000 kr. Isolering af rørene vil koste ca. 1.000 kr., altså en tilbagebetalingstid på ½ år. Ud over dette blev der ikke fundet energibesparelspotentiale på ejendommen. De anvendte teknologier til opvarmning, ventilation, belysning, foderfremstilling og udfodring er blandt de bedste på markedet og setpunkterne i styringen er korrekte jævnfør energikonsulenten.

Vandforsyning

Stalde forsynes fra egen boring. Efter udvidelsen forventes vandforbruget i produktionen at stige med 175 %. Vandet anvendes som drikkevand og til rengøring af produktionsanlægget. Forbruget til markvanding forventes at være uændret. Stuehus forsynes med vand fra Sunds Vand- og Varmeværk.

Oversigt over forbrug af vand på husdyrbruget før og efter udvidelsen.

Ressource	Forbrug før udvidelsen	Forbrug efter udvidelsen	Ændring (%)
Vandforbrug, produktion (m ³)	4.000	11.000	175 %
Vandforbrug, mark (m ³)	116.000	116.000	0 %

BAT-redegørelse - vandbesparende foranstaltninger

Ved vask af stalde anvendes iblødsætning, hvorefter staldene vaskes med højtryksrensere/vaskerobot, og begge dele er vandbesparende. Drikkekopper giver et mindre vandspild end fx bideventiler. I og med at der anvendes vådfoder på ejendommen bliver der ikke drukket så meget vand. Staldene kontrolleres dagligt og diverse lækager af vandsystemet repareres umiddelbart efter at det er konstateret. Desuden anvendes overbrusningsanlægget til iblødsætning ved vask. Ifølge BREF er det BAT at anvende højtryksrensere og andre vandbesparende tiltag.

Transport

Antallet af transporter til og fra ejendommen øges i forbindelse med udvidelsen undtaget er dog foderleverancer. Med den nuværende produktion er der årligt 478 transporter, med den ansøgte produktion øges antallet af transporter til 614 årligt til og fra ejendommen. Forskellen udgøres primært af den øgede transport med husdyrgødning og svinetransporter.

Lastbiltrafikken til ejendommen foregår ad Keldsgårdvej. Kørsel med gylle til udbringningsarealerne omkring ejendommen foregår jævnfør bilag 8 over transportruter. Transporten af gylle finder sted i forbindelse med udbringningen på markerne i begyndelsen af april, og varer ca. en måned. Transporterne sker fortrinsvis indenfor normal arbejdstid.

	Antal før udvidelsen	Antal efter udvidelsen
Svin til ejendommen	16	48
Svin fra ejendommen	33	72
Afhentning til DAKA	50	50
Foderleverance	175 (lastbil og traktor)	90 (lastbil)
Fyringsolie/brændstof	4	4
Handelsgødning	0	0
Kemikalier	0	0
Husdyrgødning	200	350 i alt Heraf 100 direkte i marken
I alt	478	614

Støj

Beskrivelse af støjkloder

Støj.

Støj kan forekomme fra komrtørring, ventilationsanlæg, af- og pålæsning af grise, forarbejdning og indtransport af foder, kørsel med landbrugsmaskiner og øvrig transport til og fra ejendommen. Ved så- og høsttid vil aktivitetsniveauet mht. transporter og forekomsten af støv og støj følgelig være højere end den øvrige del af året. Til daglig vil der være begrænset støj fra ventilationsanlæg, foderanlæg, motoriserede køretøjer og transporter. Transporter til og fra ejendommen vil primært foregå i dagtimer, mens ventilationsstøj må forventes hele døgnet. Derudover kan der være støj fra kompressor, komrtørringsanlæg, foderblander, indlæsning af foder.

Driftsperiode for støjkloder

Ventilationsanlæggene kører efter behov. Komrtørringsanlægget anvendes få dage efter høst.

Foderanlægget kører nærmest i døgndrift efter behov.

Transporter flere gange dagligt.

Tiltag mod støjkloder

Der er ingen ejendomme tæt på ovennævnte landbrug og der er således ikke iværksat særlige tiltag. De støjkloder som findes, vurderer ansøger at være minimale.

Skadedyr

Der er udlagt rottegift i kasser omkring alle ejendommens bygninger. På ansøgningstidspunktet er der aftale med Mortalin.

Fluer på ejendommen bekæmpes ved at holde en god hygiejne i staldene og omkring foderopbevaring samt udsættelse af rovfluer. Produktionen kører i holddrift hvor der er god tid til vask, desinficering og udtørring inden indsættelse af nye dyr. Desuden har de mange daglige overbrusninger af gødearealet negativ indflydelse på fluernes levevilkår og formeringsevne. Fluer bekæmpes biologisk via abonnement på gyllefluer, der udsættes i staldene.

Affald

Affald fra produktionen omfatter animalsk affald og emballage. Skrot afleveres på genbrugspladsen eller til diverse genbrugshandlere.

Erhvervsaffald bortskaffes i overensstemmelse med kommunens regulativ for erhvervsaffald. Der er opstillet en erhvervscontainer, som tømmes hver 14. dag på ejendommen. Der smides ca. 80 storsække ud med en produktion på 500 DE. Tidligere var der flere, fordi de var mindre. Desuden lidt pap og plastik til affald. Bl.a. tømte kemikaliedunke eller emballage fra desinfektionsmidler. Der vil ske en proportionel forøgelse af affaldsproduktionen ved udvidelsen.

Farligt affald & olie og kemikalier

Forbruget af pesticider planlægges i samråd med planteavlskonsulent. I sæsonen ydes løbende rådgivning i relation til aktuelle skadedyr og sygdomme, og behandlingsforslag udarbejdes. Ejendommens forbrug af kemikalier udgøres af ukrudtsmidler, svampemidler og evt. insekticider efter behov. Forbruget af pesticider giver et behandlingsindeks på 3,89, og måltallet er 3,63. Målene i handlingsplanen er et behandlingsindex (BI) på 2,0. Påfyldning og rengøring af marksprøjte foregår på vaskeplads ved eksisterende gylletanke. Jørn Martin Willumsen har erhvervet sprøjtecertifikat. Kemikalier opbevares, så der ikke opstår fare for forurening ligesom kemikalier, der er giftige eller meget giftige opbevares i særligt aflåst giftrum. Kemikalier opbevares kun i små mængder på Keldsgårdvej 1. Lageret er på Sundsvej 24, 7451 Sunds. Der forventes at være en lille stigning i forbrug af olie og kemikalier i forbindelse med udvidelsen.

Medicin opbevares i forrum, hvor også journaler ligger. Dyr lægen foretager et rådgivningsbesøg en gang om måneden. Der forventes en forøgelse i medicin forbruget svarende til den øgede produktion.

Der forventes et fald på 40 % i forbruget af kunstgødning, pga. den større mængde gylle der er til rådighed fra produktionen.

Oversigt over forbrug af kemikalier og gødning på husdyrbruget før og efter udvidelsen.

Ressource	Forbrug før udvidelsen	Forbrug efter udvidelsen	Ændring
Handelsgødning (t)	25	15	-40%
Kemikalier (Bl)	3,89	3,89	0 %

Ejendommen er tilmeldt Herning Kommunes ordning for dagrenovation. Affaldet består hovedsageligt af husholdningsaffald.

Farligt affald og risikoaffald i form af sprøjter og medicinrester opbevares i container. Kanyler og glas opbevares i spand og afhentes af kommunens affaldsordning. Spildolie opbevares på Sundsvej 24, 7451 Sunds. Olie og kemikalieaffald opbevares i tætte tromler med låg e. lign.

Brændstof opbevares i 2 tanke. Overjordisk indendørs dieselolietank fra 2003 på 2.500 l. Overjordisk indendørs fyringsolietank fra 2000 i forrum på 2.000 l.

Døde dyr

Animalsk affald opbevares så der ikke opstår uhygiejniske forhold, indtil afhentning til autoriseret destruktionsanstalt. Der afhentes døde dyr fra ejendommen. Afhentning sker første hverdag efter varsling, hvis varsel er foretaget inden kl. 12.00. Der går maksimalt 48 timer, fra dyrene er tilmeldt DAKA til de er afhentet. Der opbevares animalsk affald på et areal ved udkørslen til Keldsgårdvej overfor Keldsgårdvej 1 i en kasse, der er delvist omkranset af træer og skygge, og affaldet afhentes af DAKA.

Spildevand

Vaske- og rengøringsvand fra produktionen samt drikkevandsspild ledes til gyllebeholder. Der er 50 m³ fra vask af stalde.

Spildevand fra husholdningen føres til trixtank. Herfra ledes vandet til en samlebrønd og via dræn til Højris Å. Toilet fra produktionen er ligeledes tilkoblet husholdningens trixtank. Der er ingen egentlig spildevand fra produktionen. Der forekommer dog spildevand i tilknytning til rengøring af produktionsanlæg. Dette vand ledes til gyllebeholder. Tagvand fra eksisterende stalde ledes via rør til mindre sø, som forventes at kunne opfange hele den afledte regnmængde (se bilag 1)

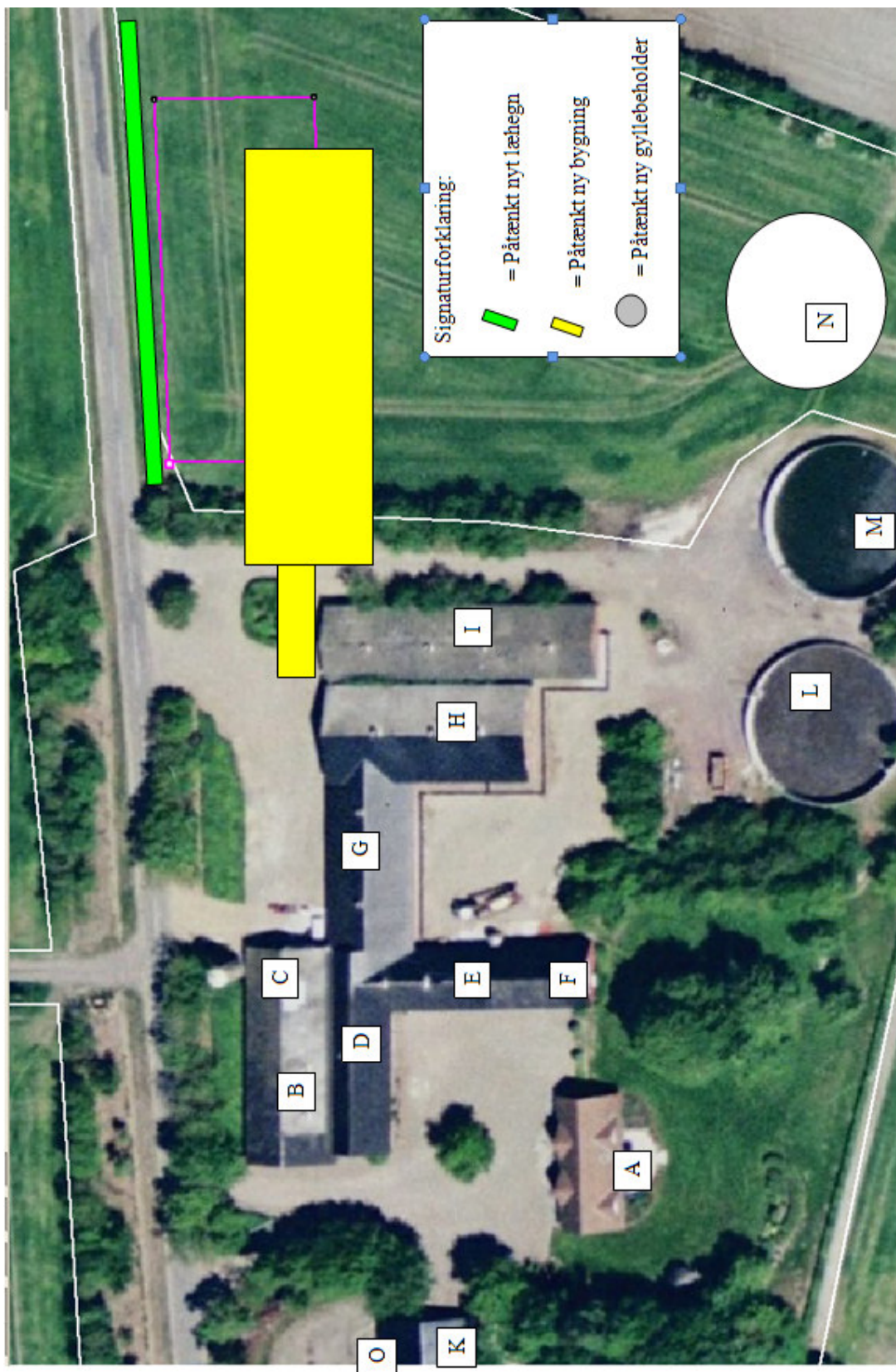
Da alt spildevand fra ejendommens produktion, ledes til gyllebeholdere med henblik på senere udbringning på ejendommens udspretningsarealer, vurderer ansøger at virksomhedens spildevand ikke at være en væsentlig belastning for naboer eller det omgivende miljø.

Der vaskes maskiner på vaskeplads v. gyllebeholdere, hvor vask af vogne og påfyldning af sprøjte kan foretages. Fra vaskepladsen ledes spildevandet via sandfang til gylleanlæg. Der anslås et forbrug på 50 m³ per år til vask af maskiner. Maskinvask foregår hovedsageligt fra ejendommen på Sundsvej 24. Påfyldning af sprøjten foregår på ejendommens vaskeplads, hvor vandforsyningen er sikret med kontraventil. Rengøring af marksprøjten foregår altid i marken, sprøjten er af samme årsag påmonteret specialudstyr til vask.

Udover vaskepladsen som er placeret ved gyllebeholder L (bilag1), er der endnu et befæstet areal, denne betonplads er placeret ved porten til bygning C, ved den østlige gavl (Bilag 1). Afløb fra befæstet areal ved bygning C ledes til overfladevandssystemet. På pladsen er i dag to afløb: en alm. rist ude på pladsen og et aquadræn langs porten til bygningen. Det alm. afløb afropes for at mindske mængden af afledt overfladevand. Aquadrænet bibeholdes for at sikre at der ikke ved større regnhændelser løber vand ind i maskinhuset.

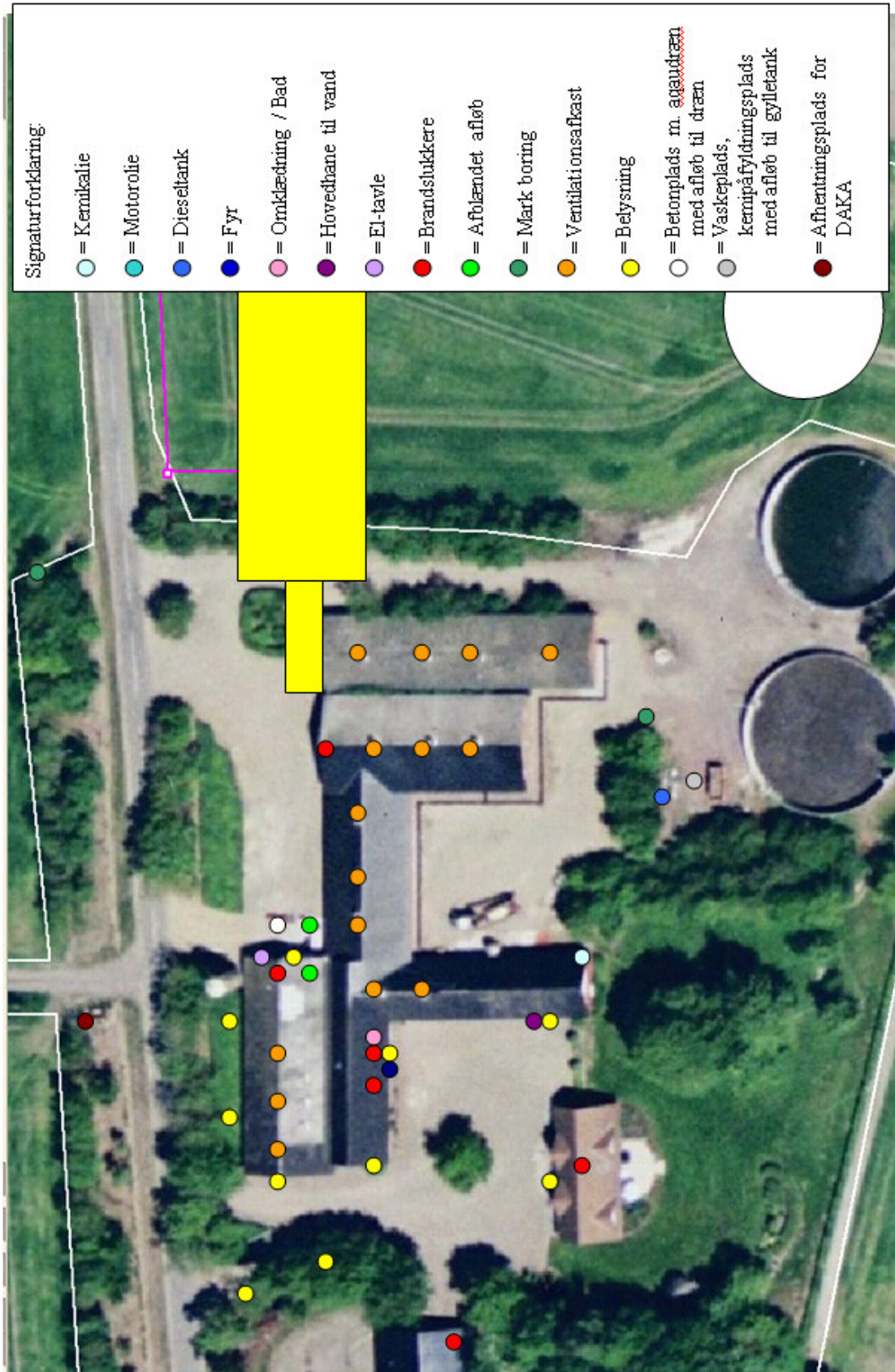
Som anført under foderafsnittet afropes ligeledes et afløb placeret inde i bygning C, for at forhindre at der ved uheld med foderhåndteringen kan blive udledt spild fra mineralblandinger til overfladevandssystemet.

Bilag 1. Situationsplan

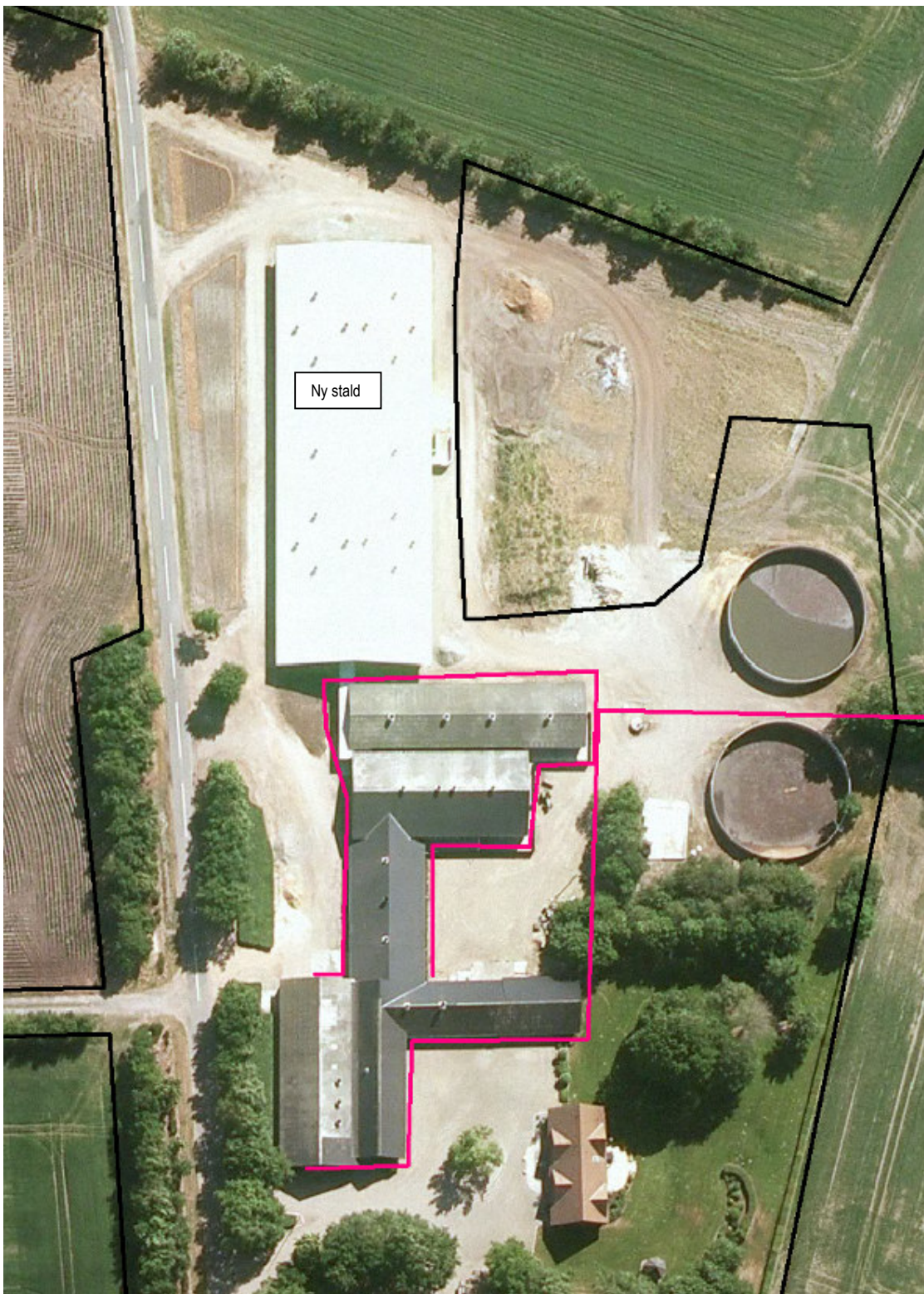

Bygning	Type	Grundplan m ²	Bygningshøjde (m) til tagryg	Taghældning	Bygningsmaterialer og farve på facade	Bygningernes fremtidige Anvendelse
A	Stuehus	190				
B	Stald – hus 1	331	4,5	25	Røde sten, eternittag	Stald
C	Foderlade+ udendørssilo	130	4,5	25	Røde sten, eternittag	Foder
D	Fyrrum og forrum	220	5	25	Røde sten, eternittag	Forrum og fyrrum
E	Stald – hus 2	251	4,5	35	Røde mursten og sort tag	Stald
F	Garage	130	4,5	35	Røde mursten og sort tag	Garage
G	Stald – hus 3	358	4,5	20	Sort ståltag	Stald
H	Stald – hus 4	435	5,5	20	Sort ståltag	Stald
I	Stald – hus 5	483	4,25	20	Sort eternittag	Stald
J	Nybygget stald 6-9	1990	7	15	Søsten elementer, lyse grå tagstålplader	Stald
K	Lager	344	4,5	20	Røde mursten, sort ståltag	Foderlade
L	Gylletank	2000	4	Flydelag og logbog	Grå beton	Gødningsoptbevaring
M	Gylletank	2000	4	Flydelag og logbog	Grå beton	Gødningsoptbevaring
N	Ny gylletank	3000	4 og 30,7 m i diameter	Med teltdug	Grå beton	Gødningsoptbevaring
O	Amerikanersilo		13,4 m høj og 14,6 m i diameter		Galvaniseret	Foder. Alle tanke er placeret ved foderladen.
	To tunetanke		10 m høje og 60 m ³		Lysgrøn	
	En tank		10,6 m høj, 4,2 m i diameter og 104 m ³		Galvaniseret	
Afskærmende beplantning (bredde + træartsvalg)			Der er et fint eksisterende og afskærmende beplantning mod nord, som består af bøgepur med eg/poppel i en bredde af 5 - 7 m.		Der bliver etableret et tre-rækket løvhegn af med egnskarakteristiske træer rundt om alle andre anlæg, der ligger på bedriften.	
Belysningsforhold på facaden udenfor på bygninger og anlæg			Belysning er styret af luxmåler og slukker automatisk ca. kl. 22.30. Der er belysning i ved de to foderlader, indkørsel og gårdsplads.		Der bliver ikke ændret på belysning ved etablering af den nye stald.	

Bilag 1- fortsat- situationsplan

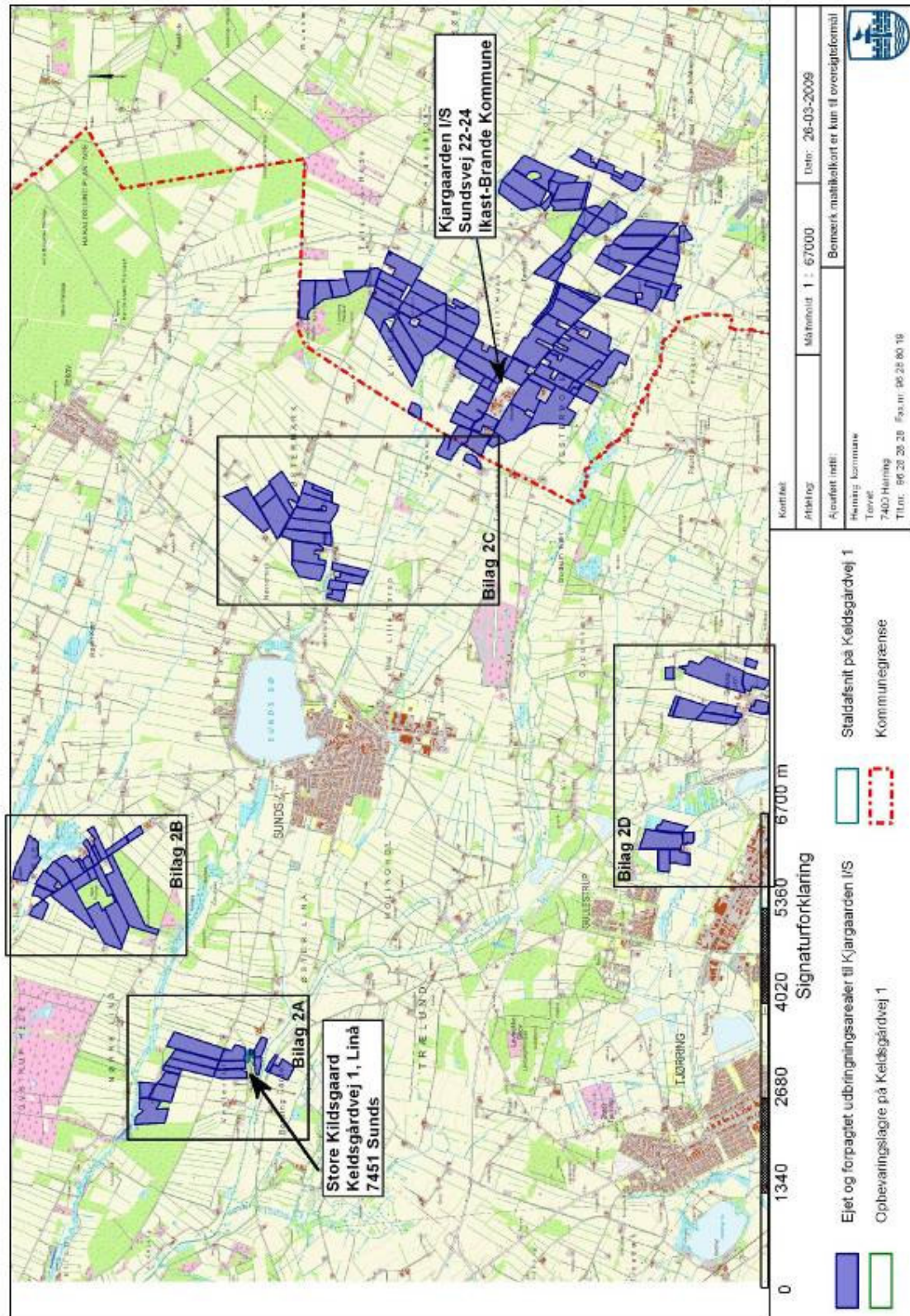

Bilag 1-fortsat-afløbsplan

Pink: drænelinjer for tagvand/overfladevand eksisterende bygninger – afledes via sandfang og neddrosling inden afløb til mindre sø
Ved ny stald etableres afløb til faskiner

Bilag 1 – fortsat, oversigt over fordeling af arealerne

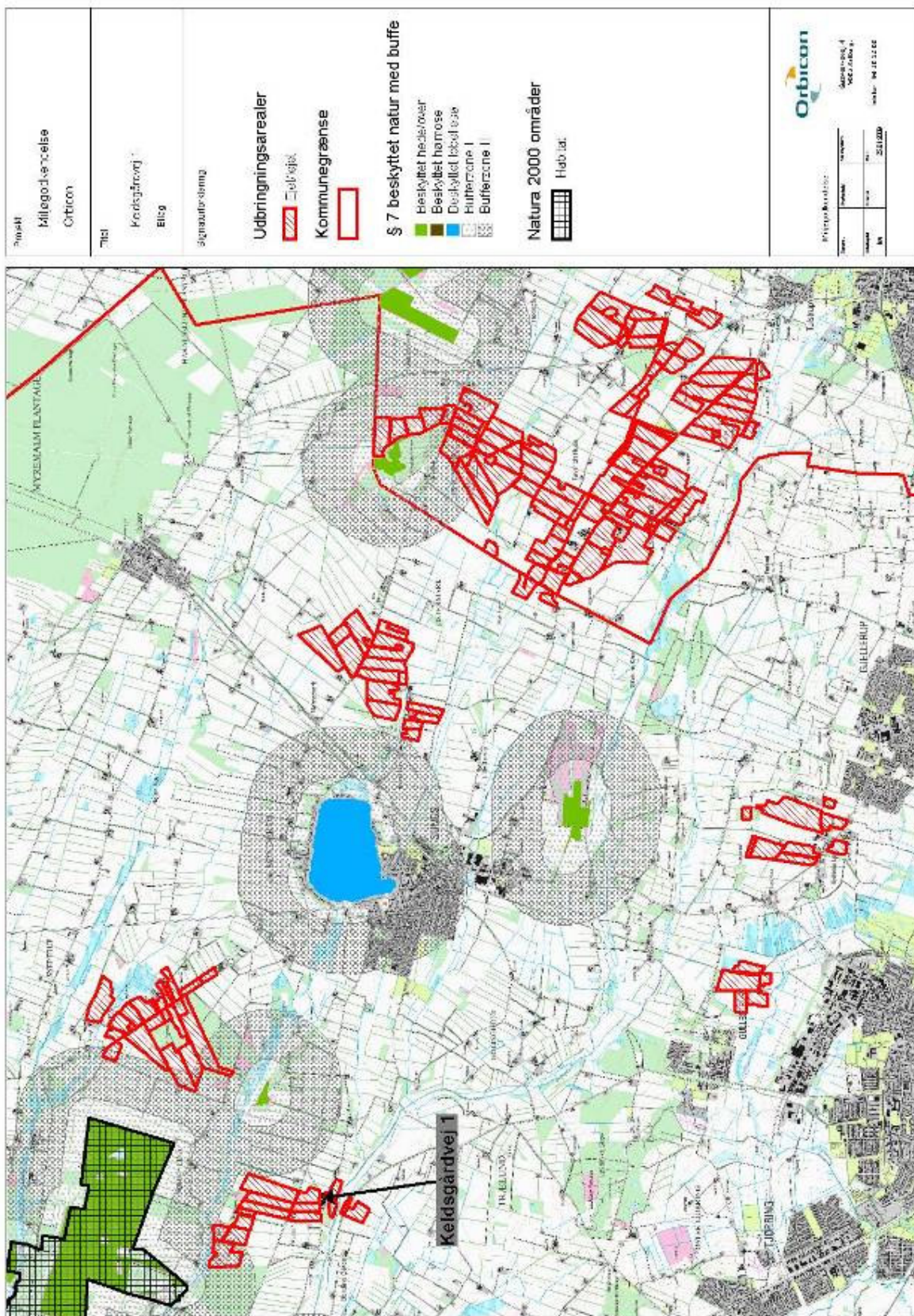
Bilag 2: Staldopbygning

Staldafsnit	Dyrehold	Staldindretning	BAT-redegørelse
Ny stald Staldafsnit 6-9 (stald nr. 1.1.1) Mekanisk ventileret, undertryk, multistep Overbrusning, Gyllekøling Gylleforsuring	8.214 slagtesvin 30-109 kg (263,44 DE)	Delvis spaltegulv 25-49 % fast gulv 2128 stipladser	Stalden indrettes med delvist spaltegulv jf. BAT-byggeblad 106.04-52. Delvis spaltegulv, gyllekøling og forsuring som teknologiske tiltag der er nødvendigt for at begrænse ammoniakfordampningen. Delvis spaltegulv og gyllekøling er derudover BAT.
Stald 5 (stald nr. 1.1.2) Mekanisk ventileret, undertryk, multistep Overbrusning Gylleforsuring	1945 slagtesvin 30-109 kg (62,38 DE)	Drænet gulv + spalter (33/67) 504 stipladser	Stalden er en kombination af fuldspalter og 1/3 miljøspalter, hvilket iflg. BREF er BAT. Gylleforsuring er teknologisk tiltag.
Stald 4 (stald nr. 1.1.3) Mekanisk ventileret, undertryk, Overbrusning, Gylleforsuring	1945 slagtesvin 30-109 kg (62,38 DE)	Fuldspaltegulv, 504 stipladser	Stalden består af et fuldspaltegulv som ikke er BAT. Da stalden er forholdsvis nye renoveres fuldspaltegulve først ved lovændringen om dette. Stalden renoveres derfor inden 2015. Gylleforsuring er teknologisk tiltag.
Stald 3 (stald nr. 1.1.4) Mekanisk ventileret, undertryk, Overbrusning Gylleforsuring Gyllekøling	1668 slagtesvin 30-109 kg (53,50 DE)	Drænet gulv + spalter (33/67) 432 stipladser	Staldens gulv består af fuldspalter og 1/3 miljøspalter bortset fra 1/6 del af gulvet, som er fast gulv. Iflg. BREF er fuldspalter BAT. Derudover er der tilkoblet gyllekøling til opvarmning af varmt vand og rum-varme. Dette giver en god reduktion af ammoniakfordampningen og er således et teknologisk tiltag. Det samme gælder for gylleforsuring.
Stald 2 (stald nr. 1.1.5) Mekanisk ventileret, undertryk, Overbrusning Gylleforsuring	386 slagtesvin 30-109 kg (12,38 DE)	Delvis spaltegulv 50-75 % fast gulv 100 stipladser	Stalden er etableret med delvis fast gulv i 2/3 af arealet og resten spalter. Denne staldtype er beskrevet som et BAT-byggeblad. Gylleforsuring som teknologisk tiltag.
Stald 1 (stald nr. 1.1.5) Mekanisk ventileret, undertryk, multistep Overbrusning Gylleforsuring Gyllekøling	1351 slagtesvin 30-109 kg (43,33 DE)	Drænet gulv + spalter (33/67) 350 stipladser	Stalden er med spaltegulv, hvor 1/3 er miljøspalter hvilket er BAT iflg. BREF. Derudover er der gyllekøling i stalden, hvor varmen bruges til opvarmning af stuehuset som eneste energikilde. Gyllekøling og forsuring er teknologiske tiltag på ejd. for at løse ammoniakproblemet. Dette er energibesparende og giver en god ammoniakreduktion.

Stipladser
Slagtesvin

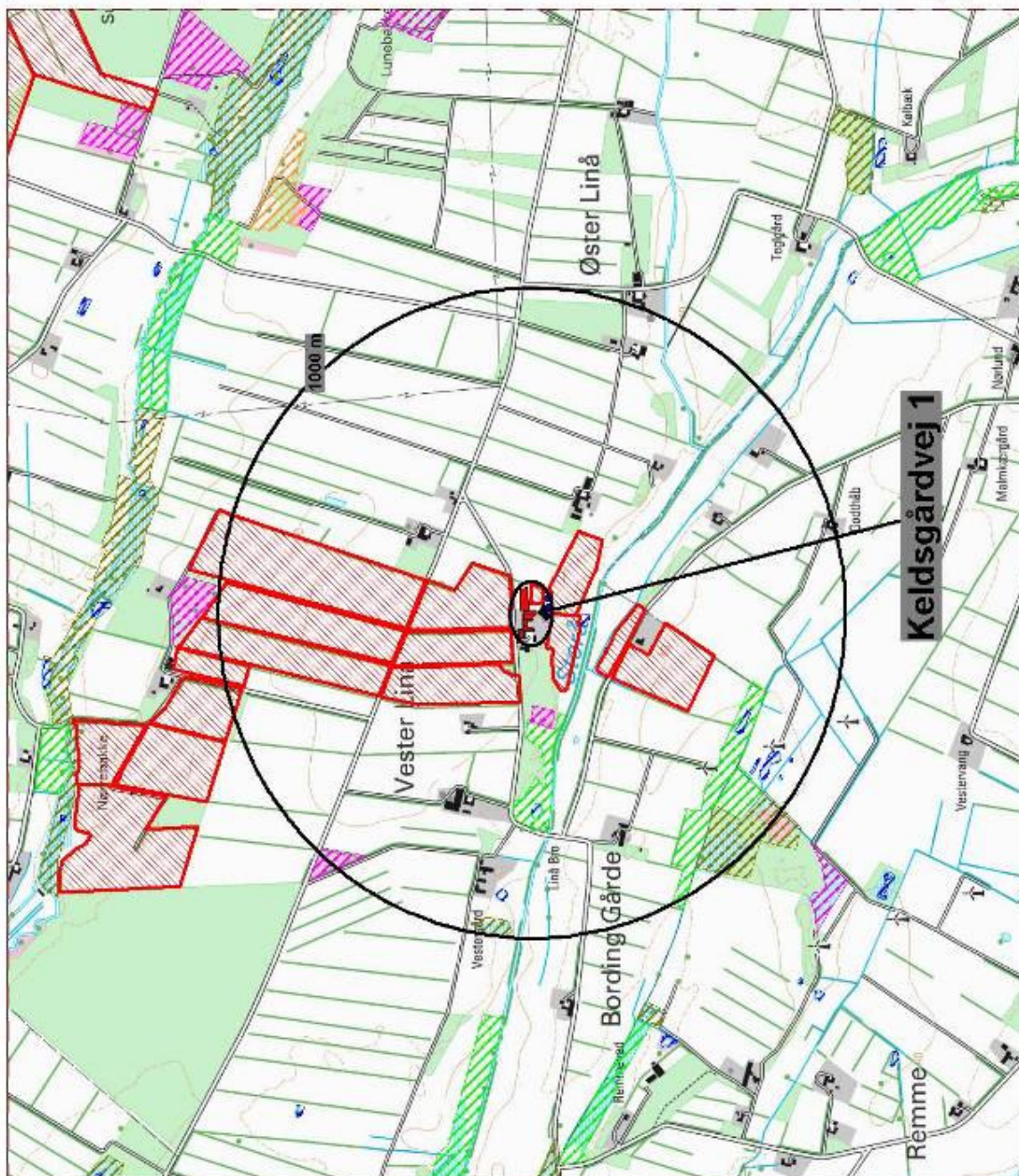
ansøgt
4018

Bilag 3: Udbringningsarealer ift. § 7 natur og Natura 2000

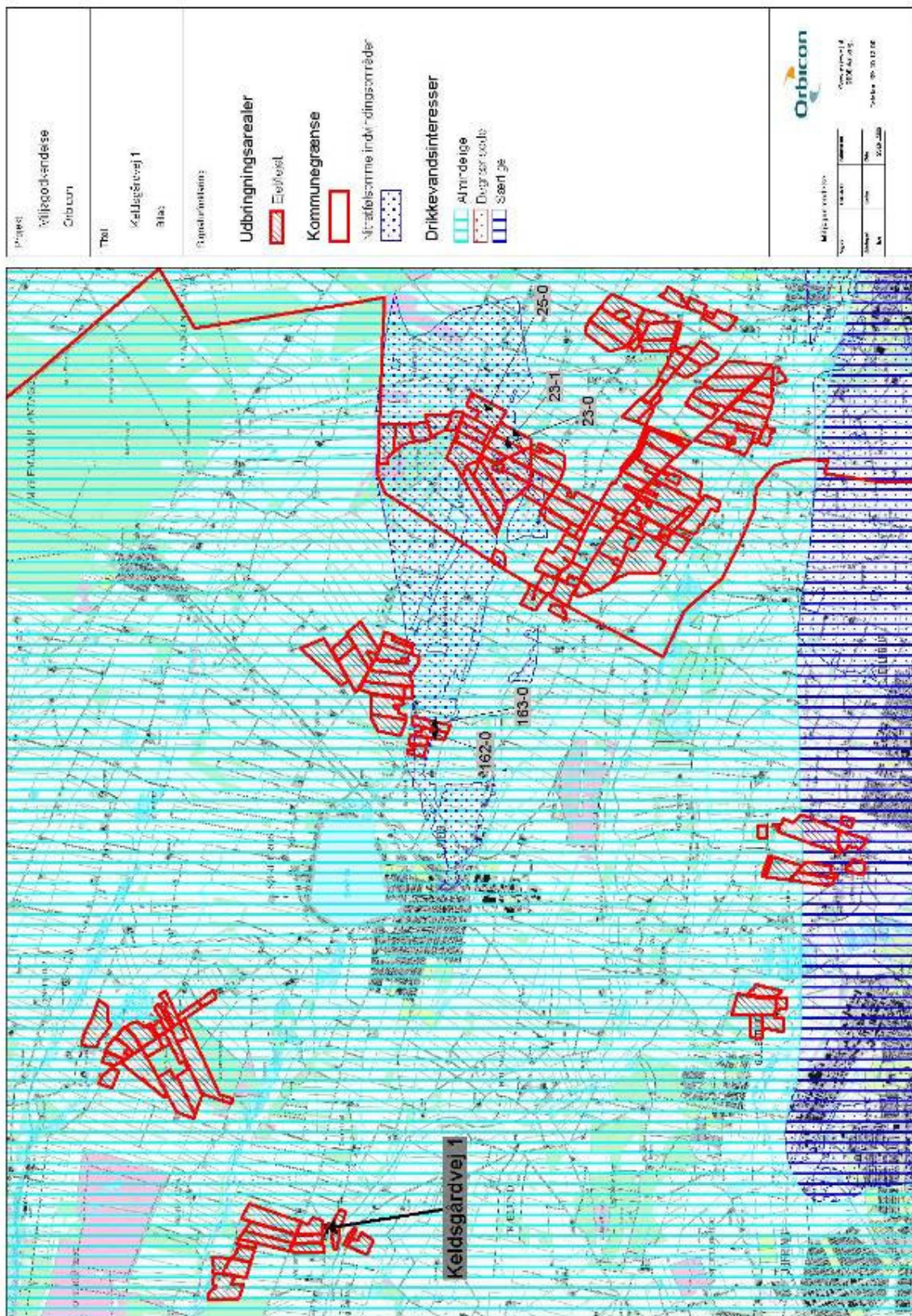
Bilag 4: Ejendommen ift § 3 natur

<p>Frejst</p> <p>Killingsdalvej delene</p> <p>Orbicon</p>	<p>Titel</p> <p>Keldsgårdvej 1</p> <p>Bilag</p>	<p>Signaturtegning</p> <p>Anlæg</p> <p>Grønt</p> <p>Opbevaring</p> <p>Udbøringsarealer</p> <p>Elektrifikt</p> <p>§ 3 beskyttet natur</p> <p>End</p> <p>Hede</p> <p>Mose</p> <p>Overdrev</p> <p>Silvanebrug</p> <p>SO</p>	<p>Orbicon</p> <p>Orbicon A/S</p> <p>Orbiconvej 4</p> <p>2200 Nørrebro</p> <p>Tlf: 33 33 33 33</p> <p>Web: www.orbicon.dk</p>
---	---	--	---

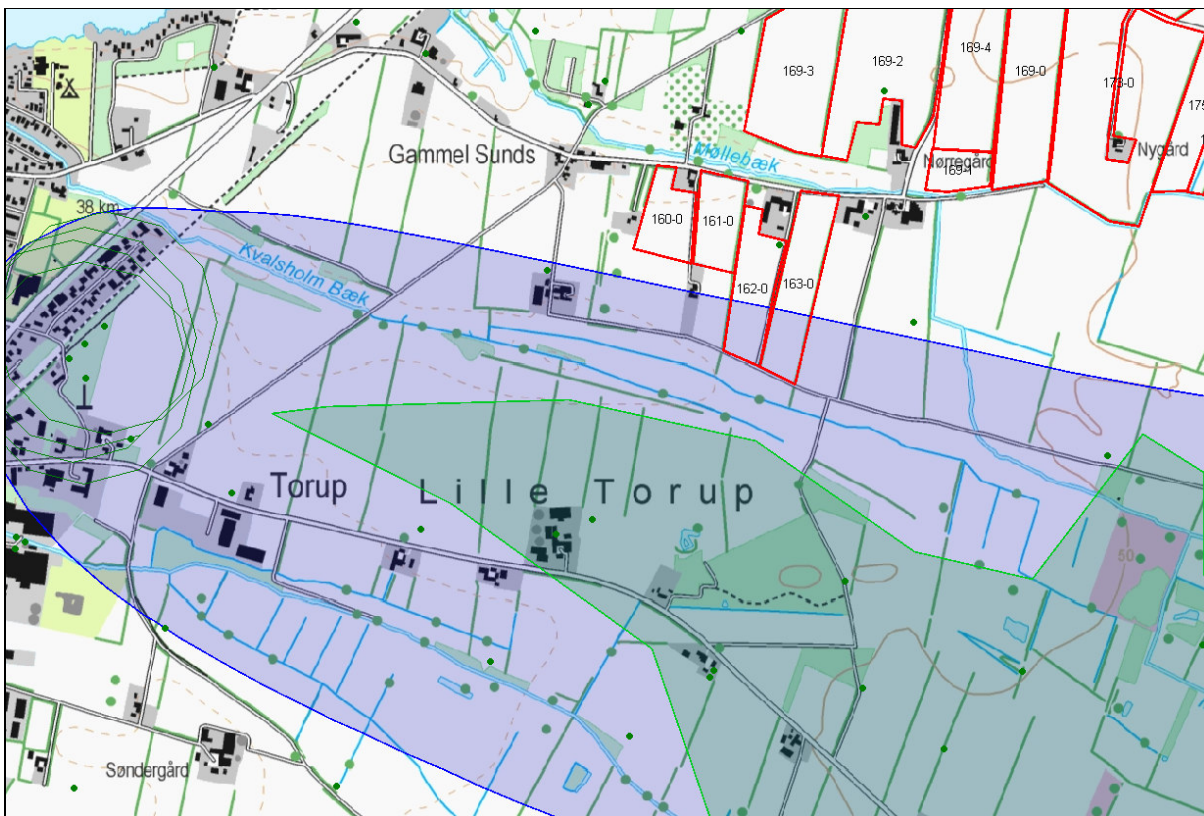

Bilag 5: Arealer ift. Nitratfølsomme indvindingsområder

-angivelse af marker med krav til grundvandssædskifte

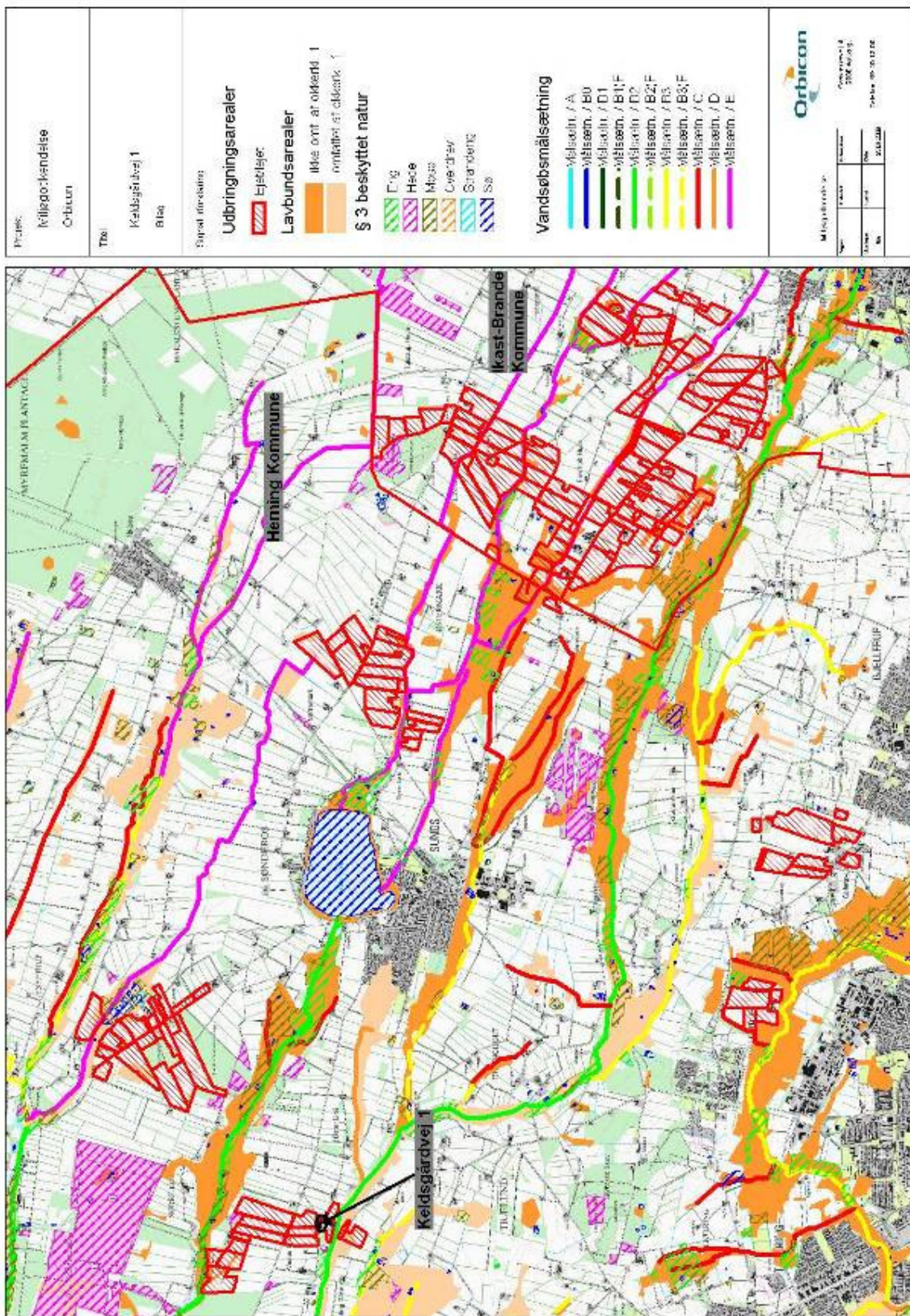

Bilag 5 – fortsat, indsatsplanområder Herring Kommune

Målestok 1:10.000. Indsatsområdet (indvindingsoplandet) er det blå område og det nitratfølsomme område er markeret med lysegrøn. Sunds vandværks borer er grønne prikker med en cirkel omkring der angiver 300 meters beskyttelses-zonen.

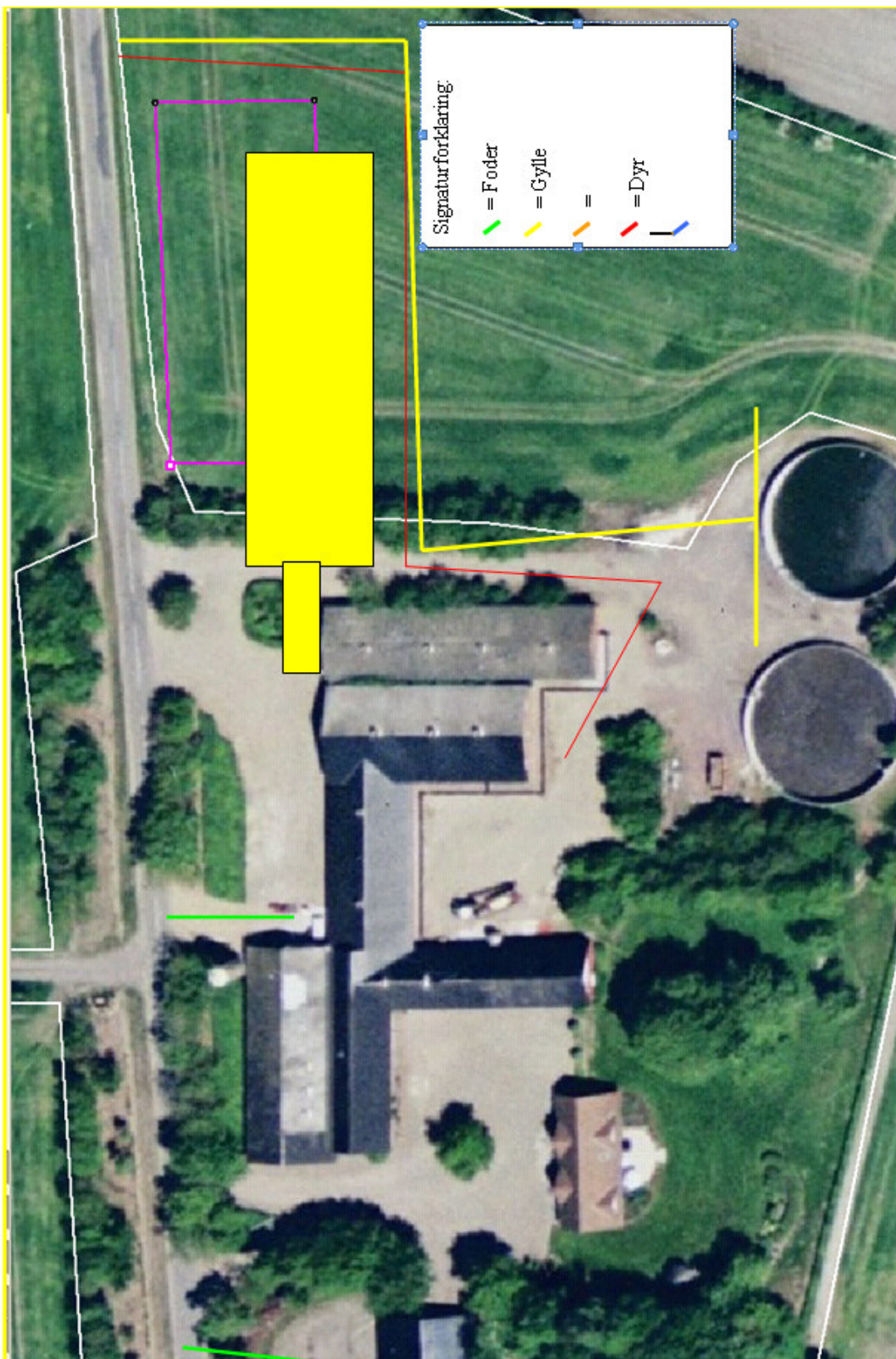
Bilag 6: Arealer ift. lavbund og § 3 natur

Bilag 7: Transportveje

Bilag 7 – fortsat: interne transportveje

Bilag 8: Udtalelse fra Ikast-Brande Kommune

Herning Kommune

Land og Natur

Att.: Karina Amdi Sørensen – e-mail: myinks@herning.dk

27. marts 2009

Herning Kommunes sagsreference: 2008060121E – Revideret udtalelse vedrørende udbringning af husdyrgødning fra Keldsgårdvej 1, 7451 Sunds, på arealer i Ikast-Brande Kommune

Forudsætninger

På de pågældende arealer beliggende i Ikast-Brande Kommune – jf. kortbilaget – ønskes udbragt husdyrgødning svarende til i alt 1,6 DE/ha (angivet som 1,56 DE/ha i ansøgningen) i form af svinegylle, kvæggylle og dybstrøelse. Ca. 42 % af de udbragte dyreenheder er fra svin, mens de resterende er fra kvæg. Gennemsnitligt vil kvælstof- og fosforindholdet i de udbragte dyreenheder være ca. 107 kg N/DE og ca. 16 kg P/DE, og der vil således blive udbragt ca. 168 kg N/ha og ca. 25 kg P/ha i form af husdyrgødning.

Da der på baggrund af Miljømålsloven¹⁴ endnu ikke er udarbejdet Vand- og Natura 2000-planer – med tilhørende kommunale handleplaner – er arealanvendelsen som udgangspunkt vurderet ud fra de generelle beskyttelsesniveauer i bilag 3 i *Bekendtgørelse nr. 648 af 18. juni 2007 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug (med senere ændringer)*. Overholdelsen af de generelle beskyttelsesniveauer vurderes bl.a. ud fra en række arealudpegninger, der indgår som grundlag for beregningsmodellerne i IT-ansøgningssystemet på www.husdyrgodkendelse.dk.

Vurderingen af arealernes egnethed til udbringning af husdyrgødning er foretaget på grundlag af ansøgningen – herunder af de beregningsmodeller, der indgår i IT-ansøgningssystemet på www.husdyrgodkendelse.dk med det beregningsgrundlag og de normal, som lå til grund for ansøgningssystemet den 10. marts 2009. Derudover er vurderingen foretaget på baggrund af Kommunens registreringer.

Arealudpegninger og registreringer

Grundvand

Det statslige Miljøcenter Ringkøbing har i december 2008 revideret udpegningen af de nitratfølsomme indvindingsområder i Herning-Ikast-området. Den reviderede udpegning er i skrivende stund endnu ikke lagt ind som grundlag for IT-ansøgningssystemet på www.husdyrgodkendelse.dk. Den reviderede udpegning repræsenterer den nyeste kvalificerede viden på området og skal derfor lægges til grund for vurderingen. På den baggrund har ansøger manuelt tilrettet IT-

Miljøafdeling
Centerparken 1
7330 Brande
Tlf.: 9960 4000
Fax: 9960 3259
E-mail:
asjen@ikast-brande.dk

Sagsbehandler:
Asger Jensen
Direkte telefon:
9960 3234
Sags ID:
2008/24929

¹⁴ Bekendtgørelse nr. 1028 af 20. oktober 2008 af lov om miljømål m.v. for vandforekomster og internationale naturbeskyttelsesområder (med senere ændringer).

ansøgningen, så dens beregninger tager udgangspunkt i den reviderede udpegning af de nitratfølsomme indvindingsområder.

Markerne 6-0, 11-0, 11-1, 14-0, 14-1, 14-2, 23-0, 23-1, 25-0, 61-0, 63-0, 69-0, 119-1, 204-0 og 205-0 ligger helt eller delvist inden for den reviderede udpegning. Udbringning af husdyrgødning på markerne 22-0, 23-0, 23-1, 25-0, 104-0, 105-0, 108-0 og 110-0 blev i marts 2006 screenet for VVM-pligt i forbindelse med en ændring af dyreholdet på Sundsvej 22, 7430 Ikast. Det var en forudsætning for Ringkøbing Amts afgørelse om ikke-VVM-pligt, at nitratudvaskningen fra disse marker af hensyn til drikkevandsbeskyttelsen holdes på eller under 59 mg nitrat pr. liter ud af rodzonen. Blandt de nævnte marker med den tidligere VVM-screeningsforudsætning er det kun markerne 23-0, 23-1 og 25-0, som ligger helt eller delvist inden for den reviderede udpegning, og som dermed fortsat kan betragtes som nitratfølsomme.

Overfladevand

Alle arealer ligger uden for de områder med nitratklasserne 1-3, der er udpeget med henblik på minimering af kvælstofudvaskning til overfladevand.

Alle arealer ligger i oplandet til Nissum Fjord, der er udpeget som et Natura 2000-vandområde, der er overbelastet med fosfor. Markerne 13-0, 13-1, 14-0, 14-1, 14-2, 19-0 og 69-0 opfattes som drænedede og ligger helt eller delvist inden for områder, der udgøres af lavbundsarealer, som ikke har et højt indhold af jern (benævnes fosforklasse II) – dette svarer til lavbundsarealer, der er kategoriseret i de såkaldte okkerklasser 2, 3 eller 4.

Alle arealer udgøres af sandjorde og ligger i relativt fladt terræn uden væsentlig risiko for erosion og overfladeafstrømning til vandløb og grøfter.

Natur

Markerne 25-0, 107-0, 108-0, 111-0, 200-0, 201-0, 203-0, 204-0, 205-0, 209-0, 210-0, 211-0 og 212-0 ligger helt eller delvist inden for 1.000 m fra et naturareal på Linnebjerg Bakke, der er omfattet af § 7 i *Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug*.

Ved markerne 10-0, 28-0, 31-0, 46-0, 104-0, 107-0, 108-0, 112-0, 117-0 og 200-0 er der naturarealer, der er registreret som beskyttede efter Naturbeskyttelseslovens § 3. Markerne 209-0, 210-0, 211-0 og 212-0 grænser op til et egekrat på Linnebjerg Bakke, der er omfattet af Skovlovens bestemmelser om bevaring af egekrat.

De nærmeste Natura 2000-områder ligger omkring 10 km fra arealerne. En del af de dyrearter, der er anført i EF-habitatdirektivets bilag IV, er registreret i regionen – det drejer sig om sydflagermus, odder, markfirben og spidssnudet frø.

Landskab og kulturhistorie

Markerne 201-0, 203-0, 209-0, 210-0, 211-0 og 212-0 ligger delvist inden for et område ved Linnebjerg Bakke, der er udpeget som "*landskabsområde*" i Regionplan 2005 for Ringkøbing Amt, og markerne 209-0, 210-0, 211-0 og 212-0 grænser op til det fredede område omkring Linnebjerg Bakkeø.

Der er jf. Regionplan 2005 for Ringkøbing Amt ikke udpeget særligt værdifulde kulturmiljøer på arealerne, men der er gjort opmærksom på det øvrige kulturmiljø omkring Tulstrup og Faurholt, som en del af arealerne er omfattet af.

Der er ikke registreret fortidsminder i form af gravhøje på eller ved arealerne. Ved markerne 28-1, 28-2 og 32-2 er der registreret skovdiger, som er beskyttet efter § 29a i Museumsloven.

Ikast-Brande Kommunes udtalelse

Under forudsætning af, at de generelle regler i den til enhver tid gældende *Bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v.* og øvrige til enhver tid gældende, generelle regler overholdes, vurderer Ikast-Brande Kommune, at de pågældende arealer beliggende i Ikast-Brande Kommune vil blive drevet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne, når nedenstående supplerende vilkår overholdes:

- 1.1. De vilkår, som vedrører arealernes drift, skal være kendt af den eller de personer, der udfører den pågældende del af driften.
- 1.2. Såfremt der efter Ikast-Brande Kommunes vurdering opstår væsentlige gener for omgivelserne i forbindelse med driften af arealerne, kan Ikast-Brande Kommune meddele påbud om, at der skal udarbejdes og gennemføres et projekt med foranstaltninger, som minimerer generne.
- 1.3. Arealerne må ikke uden Ikast-Brande Kommunes forudgående godkendelse tilføres anden organisk gødning eller mere husdyrgødning – herunder husdyrgødning med et højere, gennemsnitligt kvælstof- og fosforindhold – end forudsat på baggrund af ansøgningen.
- 1.4. Der skal årligt etableres efterafgrøder i 10 % af efterafgrødegrundarealet¹⁵ ud over de til enhver tid gældende generelle regler med krav om etablering af efterafgrøder. Det vil sige, at når det generelle krav er etablering af efterafgrøder på 14 % af efterafgrødegrundarealet, skal der etableres efterafgrøder på 24 % af efterafgrødegrundarealet.
- 1.5. På markerne 23-0, 23-1 og 25-0 skal der vælges et sædskifte, hvor der hvert år sås græsefterafgrøder i minimum 40 % af markernes samlede areal. Græsefterafgrøden skal sås i forbindelse med etablering af hovedafgrøden, og græsefterafgrøden skal som minimum være veletableret i perioden fra høst og frem til 1. februar. Der må ikke sås bælgeplanter på markerne, og i perioden fra høst og frem til 1. februar må der ikke udbringes gødning – herunder via eventuel afgræsning med husdyr – på markerne. Græsefterafgrøden kan ikke medregnes som en del af de lovpligtige efterafgrøder, som skal etableres i henhold til de til enhver tid gældende generelle regler med krav om etablering af efterafgrøder.
- 1.6. På de øvrige marker end dem, der er angivet i vilkår 1.5 ovenfor, skal der vælges et sædskifte med kartofler i mere end 20 % af det samlede areal og med bælgeplanter i maksimalt 10 % af det samlede areal. Der kan dog også vælges et sædskifte, der medfører mindre kvælstofud-

¹⁵ Efterafgrødegrundarealet: Opgøres efter den til enhver tid gældende vejledning om gødsknings- og harmoniregler fra Plantedirektoratet.

vaskning og større fosforbortførsel med afgrøderne end dette sædskifte – jf. de til enhver tid gældende standardsædskifter, der ligger til grund for IT-ansøgningssystemet på www.husdyrgodkendelse.dk .

- 1.7. På markerne 25-0, 107-0, 108-0, 111-0, 200-0, 201-0, 203-0, 204-0, 205-0, 209-0, 210-0, 211-0 og 212-0 skal husdyrgødning nedfældes eller nedbringes hurtigst muligt efter udbringningen. I tilfælde hvor der er afgrøder på markerne, og nedfældning eller nedbringning ikke er praktisk mulig, må udbringning ikke foretages på dage med vindretninger, der fører vinden fra markerne til naturarealerne på Linnebjerg Bakke.
- 1.8. Komposteret husdyrgødning må kun oplagres i markstakke i en periode af maksimalt tre ugers varighed i forbindelse med udbringning.
- 1.9. Hvis en markstak – jf. vilkår 1.8 – skal ligge i mere end syv dage, inden udbringning på marken foretages, skal stakken overdækkes med plastik eller andet lufttæt materiale.
- 1.10. Transport af husdyrgødning til markerne må ikke foregå igennem landsbyen Faurholt.
- 1.11. Jord, foder, gødning og lignende, som tabes på offentlig vej i forbindelse med driften af arealerne, skal samles op senest ved arbejdets ophør eller ved den enkelte arbejdsdags afslutning, når arbejdet strækker sig over flere dage.

Med venlig hilsen

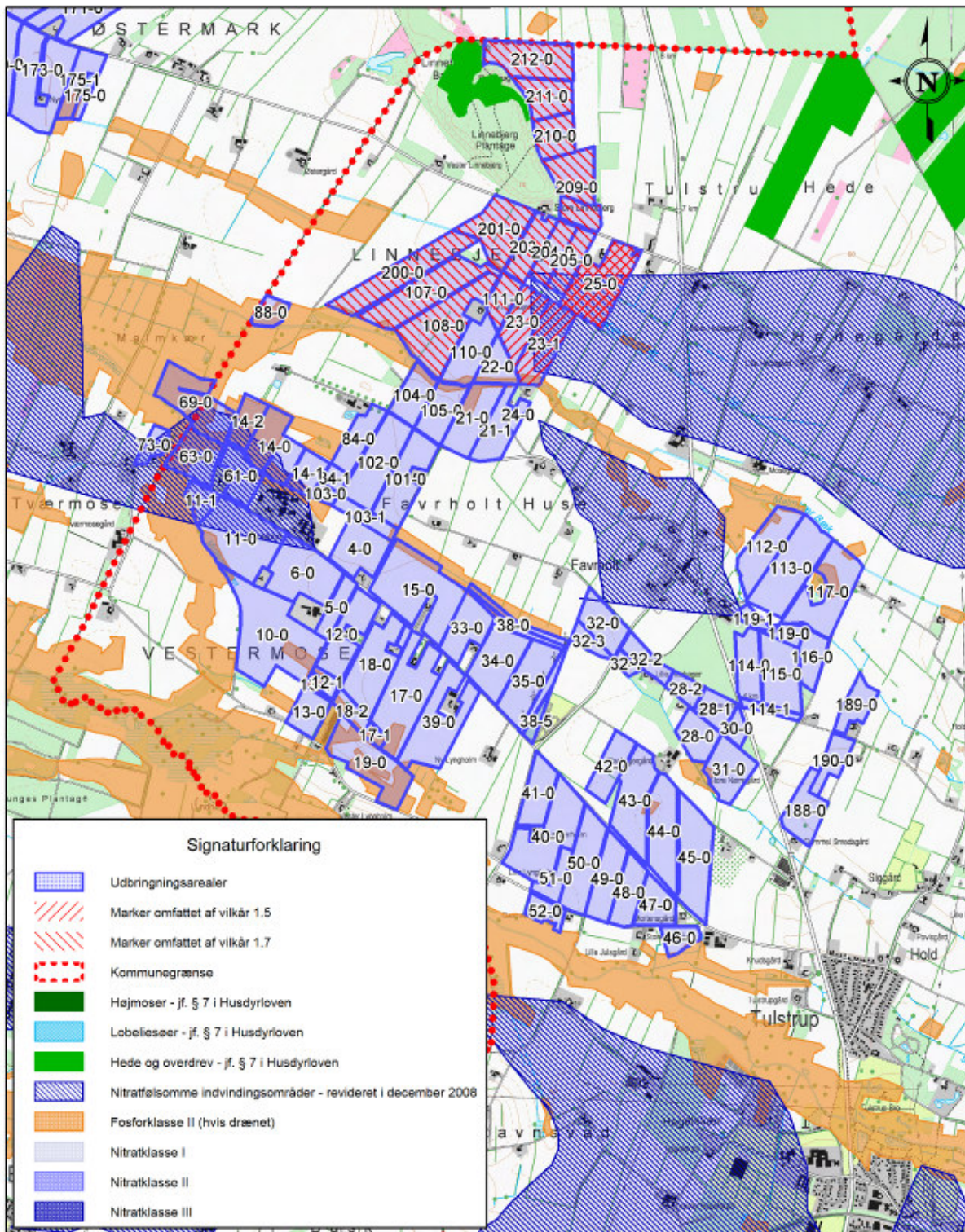
Asger Jensen

Bilag:

Kort over arealernes beliggenhed

Kopi sendt til:

Heden & Fjorden, Att.: Miljøkonsulent Karen V. Thomasen – e-mail: kvt@hfle.dk

Udbringningsarealer i Ikast-Brande Kommune

Afd: **Miljøafdelingen**

Ikast-Brande Kommune, Centerparken 1, 7330 Brande - Tlf. 99604000

Udskrivningsdato:
26-03-2009
Målførhold:
1: 30000